

MODERN KLASİKLER Dizisi - 6

JACK LONDON VAHŞETİN ÇAĞIRISI

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN:
LEVENT CİNEMRE

TÜRKİYE BANKASI

Kültür Yayınları

19. basım

JACK LONDON
VAHŞETİN ÇAĞRISI

ÖZGÜN ADI
THE CALL OF THE WILD

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2009

Sertifika No: 40077

EDITÖR
RÛKEN KIZILER

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

DÜZELTİ
ONUR CAYMAZ

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

I. BASIM KASIM 2009, İSTANBUL
19. BASIM ŞUBAT 2020, İSTANBUL

ISBN 978-9944-88-763-2

BASKI: DÖRTEL MATBAACILIK SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
Zafer Mah. 147. Sokak 9-13A Esenyurt İstanbul
Tel. (0212) 565 11 66 Sertifika No: 40970

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.

Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında
gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla
çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İstiklal Caddesi, Meşelik Sokak No: 2/4 Beyoğlu 34433 İstanbul
Tel. (0212) 252 39 91 Faks (0212) 252 39 95
www.iskulttur.com.tr

ÇEVİREN: LEVENT CİNEMRE

Ankara Anadolu Lisesi ve Mülkiye mezunu. Bankacılık ve finansman alanlarında çalıştıktan sonra on yıl kadar gazetecilik yaptı. Daha sonra yayın dünyasına geçti. Çeviriyi hayatının paralel evreni olarak görüp, tüm bu yıllar içinde Thomas Friedman'ın *Dünya Düzüldü*, E.H. Carr'ın *Lenin'den Stalin'e Rus Devrimi* ve Jack London'ın başeseri *Martin Eden* da dahil olmak üzere birçok kitabı Türkçeleştirdi. Halen Jack London'ın bütün eserlerini dilimize kazandırma yolunda ağır adımlarla ilerliyor.

Modern
Klasikler
Dizisi - 6

Jack
London

Vahşetin Çağrısı

İngilizce aslından
çeviren: Levent Cinemre

1

İlkel Hayatın İçine

*Ufalıyor alışkanlığın zincirini,
Nicedir beklenen göçebe sıçrama;
Ve uzun süren kış uykusundan,
O vahşi soy yine açıyor gözlerini dünyaya.**

Buck gazete okumazdı. Okusaydı belanın gelmekte olduğunu, hem de sadece kendisi için değil, Puget Sound'dan** San Diego'ya kadar bütün gel git sahilinde yaşayan, güçlü kaslara ve sıcak tutan kalın bir kürke sahip bütün köpekler için gelmekte olduğunu bilirdi. Çünkü Kuzey Kutbu'nun ayak basılmamış bölgelerinde el yordamıyla yolunu arayanlar sarı bir maden bulduğu ve buharlı gemi ile nakliye şirketleri bu buluşu bangır bangır duyurduğu için binlerce adam Kuzey Topraklarına akın ediyordu. Bu adamlar köpek istiyordu ve istedikleri köpekler, ağır köpeklerdi; güçlü kaslarıyla zorlu işleri yapabilecek, kalın kürkleriyle kendilerini buz gibi havadan koruyabilecek köpekler.

Buck, güneşli Santa Clara Vadisi'nde büyük bir evde yaşıyordu. Yargıç Miller'in evi denirdi oraya. Yoldan biraz geride, ağaçların içindeydi. Ağaçların arasından ancak yer

---

* John M. O'Hara'nın "Atavizm" adlı şiirinden.

** Puget Sound, ABD'nin Pasifik kıyısının en kuzeyinde, San Diego ise en güneyinde yer alır.

yer görülebilen geniş ve serin veranda, evin dört yanını dolanıyordu. Dalları birbirine dolaşmış uzun kavakların altından ve geniş bir alanı kaplayan çimlerin yanından kıvrıla kıvrıla gideni, çakıl taşlarıyla döşeli bir yoldan yaklaşırdı eve. Evin arka tarafında her şey, ön tarafa göre çok daha açık ve ferahtı. Bir düzine seyisin ve yardımcılarının kaldığı büyük ahırlar, uşak ve hizmetçilerin asma yapraklarıyla kaplanmış kulübeleri, sonsuz ve düzenli küçük sıra evler, uzun uzun asma çardakları, yeşil otlaklar, meyve bahçeleri ve orada burada böğürtlen çalılıkları vardı. Bir de artezyen kuyunun pompa odasıyla Yargıç Miller'in oğullarının sabahları suya girdikleri; sıcak öğleden sonralarına serinlik veren koca beton sarnıç.

Ve bu topraklarda Buck hüküm sürerdi. Burada doğmuş ve dört yıllık ömrünü hep burada geçirmişti. Doğru, başka köpekler de vardı. Bu kadar geniş bir arazide başka köpek olmadan olmazdı. Ama onlar, sayılmazdı. Gelirler ve giderler, kalabalık köpek kulübelerinde yaşarlar veya çok ender anlar dışında burunlarını evden dışarı çıkarmayan ve toprağa ayak basmayan acayip yaratıklar olan küçük Japon buldogu Toots ile tüysüz Meksika köpeği Ysabel gibi evin gizli saklı köşelerinde, belli belirsiz ömürlerini geçirirlerdi. Bir de uzun saplı süpürge ve paspaslarla silahlanmış hizmetçi ordusu tarafından korunarak camdan kendilerine bakan Toots ile Ysabel'e kısa ve kesik havlamalarıyla korkunç tehditler savuran, en azından yirmi foks teriyer vardı.

Buck ise ne eve aitti, ne de köpek kulübesine... Tersine, bütün bu dünya ona aitti. Yargıcın oğullarıyla birlikte sarnıca atlayıp yüzer, ava gider, uzun akşamüstü veya sabah yürüyüşlerinde kızları Mollie ile Alice'e eşlik eder; soğuk ve karlı kış gecelerinde kütüphanenin şöminesinde kükreyen ateşin başında Yargıcın ayaklarının dibinde yatar, onun torunlarını sırtında taşır; onlarla birlikte çimlerin üzerinde yuvarlanır, ahırın avlusundaki çeşme civarında, hatta daha

ötede, padokların ve böğürtlen çalılarının oralarda giriştikleri vahşi maceralarda dizlerinin dibinden ayrılmadan onları korurdu. Teriyerlerin arasında buyurgan bir tavırla ve azametle yürür, Toots ile Ysabel'i ise tamamen görmezden gelirdi, çünkü kraldı o; Yargıç Miller'in evindeki yürüyen, sürünen, uçan bütün her şeyin kralıydı. İnsanlar dahil.

Dev bir Sen Bernar olan babası Elmo, Yargıcın ayrılmaz yoldaşıydı. Buck'ın da babasının yolunu izlemesi gayet normaldi. Babası kadar iri değildi, sadece 70 kiloydu, çünkü annesi Shep bir İskoç çoban köpeğiydi. Ama yine de iyi yaşamaktan ve etrafından saygı görmekten gelen onurla birlikte bu 70 kilo, gereğince soylu biçimde davranmasına yetiyordu. Yavruluğundan itibaren geçirdiği dört yılda doygun bir aristokrat hayat yaşamıştı, özsaygı sahibiydi, hatta çevreden soyutlanmış halde yaşayan kimi taşra centilmenleri gibi, biraz da bencil ve kendini beğenmişti. Ancak kendini korumuş ve el bebek gül bebek bir ev köpeği haline de gelmemişti. Av ve buna benzer ev dışı keyiflerle vücudunun fazla yağlanmasını önleyerek kaslarını güçlendirmiş ve bir ilaç, bir kuvvet şurubu etkisi gösteren su sayesinde, bütün soğuk sularda yüzmeyi sevenler gibi, sağlığını korumuştur.

İşte Klondike'daki keşif 1897 güzünde dünyanın her tarafından insanları donmuş Kuzey Topraklarına çekerken köpek Buck'ın vaziyeti buydu. Ama Buck, ne gazete okuyor, ne de bahçıvan yardımcılarında Manuel'in, tanıdıklarının başına dert açabilecek bir tip olduğunu biliyordu. Yakasını bir türlü kurtaramadığı bir günahı vardı Manuel'in. Loto oynamaya bayılıyordu. Üstelik bu kumarda (bir türlü vazgeçemediği) belli bir sisteme göre oynayarak kazanacağına inanıyordu ve bu nedenle belasını bulacağı kesindi. Çünkü bir sisteme göre loto oynamak iyi para isterdi, ama bahçıvan yardımcısının ücreti karısına ve sürüyle veline bile ancak yetiyordu.

Manuel'in o unutulmaz ihanet gecesi Yargıç, Kuru Üzüm Yetiştiricileri Derneği'nde toplantıdaydı; oğlanlarsa bir spor kulübü kurma işiyle meşguldü. Buck sadece yürüyüşe çıktıklarını sanırken, kimse Manuel'le birlikte meyve bahçelerinin içinden geçip giderken onu görmedi. Ve tek başına duran bir adam dışında kimse College Park adlı ihtiyari küçük tren istasyonuna geldiklerini fark etmedi. Manuel'le o adam bir şeyler konuştular, aralarında şangır şungur bir para alışverişi oldu.

Yabancı, sert ve kısık bir sesle, "Malı teslim etmeden önce iyice bağlaman lazımdı," deyince Manuel, kalın bir ipi Buck'ın tasmasının altından boynuna iki kere doladı.

Manuel, "İpi бүktün mü nefesini kesersin," dedi ve yabancı homurdanarak onayladı.

Buck, ipi dingin bir asaletle kabul etti. Elbette hiç alışık olmadığı bir şeydi bu. Ama tanıdığı insanlara güvenmeyi ve kendi bilgisinin ötesine geçen şeylerde onlara inanmayı öğrenmişti. Ancak ipin ucu bir yabancının eline geçince tehditkâr biçimde hırladı. Durumdan memnun olmadığını belirtmişti ve Buck'ın bir şey belirtmesi, emretmesi demekti. Kendine güveni sayesinde bunun böyle olduğuna inanırdı. Ama şaşırtıcı bir şey oldu ve ip boynunu sıkarak onu nefessiz bıraktı. Bir anda öfkelenerek adamın üstüne atladı ama adam yarı yolda boğazından yakalayarak ustaca bir manevrayla Buck'ı çevirip sırtüstü yere fırlattı. Sonra ip insafsızca sıkıldı; Buck öfke içinde mücadele ederken dili dışarı sarkıyor, geniş göğsü nefes almak için boş yere inip kalkıyordu. Hayatında hiçbir zaman ona bu kadar iğrenç şekilde davranılmamıştı ve hayatında hiçbir zaman bu kadar kızmamıştı. Gücü çekildi, gözleri donuklaştı. İki adam bayrak sallayarak treni durdurup Buck'ı bir yük vagonuna attıkları zaman hiçbir şeyin farkında değildi.

Kendine gelir gelmez dilinin acıdığını ve bir tür nakliye aracında sarsıla sarsıla gitmekte olduğunu belli belirsiz fark

etti. Lokomotifin bir yaya geçidinde çalan düdüğünün boğuk çığılığı, ona nerede olduğunu hatırlattı. Yargıyla çok kereler trende seyahat etmişti ama bir yük vagonunda gitme duygusunu asla tanımamıştı. Gözlerini açtığında kaçırılmış bir kralın dizginlenemez öfkesi yerleşti bakışlarına. Adam Buck'ın boğazına saldırdı ama Buck ondan çok daha hızlıydı. Dişleri adamın elinin üzerine kapandı ve nefesi kesilip duyuları bir kez daha kendisini terk edene kadar hiç gevşemedi.

Adam, aralarındaki mücadelenin sesini duyup gelen vagon görevlisinden parçalanmış elini gizlerken, “Hak etmişti,” dedi. “Bunu San Francisco'daki patrona götürüyorum. Orada bir çatlak köpek doktoru varmış, bunu tedavi edeceğini söylüyormuş.”

Aynı adam, San Francisco rıhtımındaki bir barın küçük arka odasında o geceki yolculuğunu dokunaklı sözlerle anlatıyordu.

“Benim bundan tüm alacağım elli,” diye sızlanıyordu. “Halbuki elime tiko yüz bile geçse bu işi yapmazdım.”

Elini kanlı bir mendille sarmıştı. Pantolonunun sağ bacağı da dizinden bileğine kadar yırtılmıştı.

Bar sahibi, “Öteki herif ne aldı,” diye sordu.

Cevabı, “Yüz,” oldu. “Kuruş inmedi. Bari sen bir şeyler yap.”

Bar sahibi, “Yüz elli ediyor,” diye hesapladı, “ve bu köpek bu paraya değer. Değmezse ben de kalın kafalının biriyim.”

Adam kanlı sargıları açıp parçalanmış eline baktı. “Kuduz olmasam bari...”

“Korkma, sen kuduzdan ölmek için değil, asılmak için doğmuşsun,” diye güldü bar sahibi. “Hadi, voltanı almadan önce bir el at bakalım şuna.”

Sersemlemiş, boğazından ve dilinden dayanılmaz ısırap çeken, içindeki hayat yarı yarıya çekilmiş olan Buck, kendisine işkence edenlere direnmeye çalıştı. Ama adamlar

boynundaki ağır pirinç tasmayı çıkarmayı becerene kadar tekrar tekrar onu yerlere attılar, boğazını sıkarak nefesini kestiler. Sonra ip de çözüldü ve kafese benzer bir sandığın içine tıkıldı.

Buck, o bezdirici gecenin geri kalanında gazabını ve kırılmış onurunu yatıştırılmaya çalışarak yattı sandıkta. Bütün bunların ne anlama geldiğini anlayamıyordu. Bu tuhaf adamlar ondan ne istiyordu? Niçin şu daracık sandığa kapatmışlardı? Nedenini bilmiyordu ama felaketin yaklaştığına ilişkin belirsiz bir duygunun baskısı altında hissediyordu kendini. Gece boyunca birkaç kez küçük odanın kapısı gıcırdayarak açılırken Yargıcı veya en azından oğlanları görürüm diye ayağa fırladı. Ama her seferinde içyağından yapılmış mumun sağlıksız ışığında kendisini dikkatle izleyen bar sahibinin pörtlek yüzüydü, gördüğü. Ve her seferinde Buck'ın boğazını neşeyle titretmek üzere olan o havlama, o görüntüyle birlikte vahşi bir hırlamaya dönüşüyordu.

Ama bar sahibi ona ilişmedi; sabah olunca da dört adam gelip sandığı aldılar. Buck, paçavralar içinde, hırpani ve kötü görünümlü oldukları için bu adamların da işkenceci olduğuna karar vererek parmaklıkların ardından öfkeyle onlara hücum etti. Ama adamlar sadece güldüler ve sopayla dürttüler onu. Buck istediklerinin bu olduğunu anlayınca sopayı dişleriyle yakalamaya çalışmaktan vazgeçip öfke içinde ama sessizce yatarak sandığın bir arabaya konmasına izin verdi. Sonra Buck ve içine kapatıldığı sandık, pek çok elden geçtiği bir yolculuğa çıktı. Nakliye ofisindeki memurlar onu teslim alıp başka bir arabaya koydular, başka kutular ve paketlerle birlikte bir kamyonla vapura götürdüler, vapurdan alıp arabayla büyük bir demiryolu deposuna taşındılar ve sonunda bir yük vagonuna bindirdiler.

Vagon, çıgıllıklar içinde yol alan lokomotifin kuyruğunda iki gün ve iki gece boyunca gitti ve o iki gün ve iki gece boyunca Buck ne bir şey yedi, ne de içti. Nakliyecilerin ilk

yaklaşınlarına öfkeyle hırlayarak karşılık verince onlar da misilleme yaparak Buck'ı kışkırttılar. Ağzından köpükler saçarak ve öfkeden titreyerek kendini parmaklıklara attığında alaylarla sataştılar ona. İğrenç köpekler gibi hırlayıp havladılar, miyavladılar, kollarını kuş gibi çırparak, karga taklidi yaparak öttüler. Bütün bunlar çok aptalcaydı, biliyordu ama onuruna karşı yapılan bu hareketler onu sinirlendirdikçe kızgınlığı artıyor, artıyordu. Açlığı pek önemsemiyordu ama susuzluk ona feci ıstırap veriyor, öfkesini doruklara çıkartıyordu. Bu öfkesi ve aşırı gerginliği ile kendisine reva görülen kötü muamele, şişmiş ve kavrulan boğazı ve dilindeki yanmayla birlikte onu ateş gibi sinirli yapmıştı.

Tek bir şeyden memnundu, boynundaki ip çıkmıştı. O ip, karşısındakilere hiç de adil olmayan bir üstünlük sağlıyordu, ama artık boynunda durmadığına göre gösterecekti onlara. Bir daha asla boynuna ip takamayacaklardı. Bu konuda kesin kararlıydı. İki gün ve iki gece boyunca hiçbir şey yiyip içmedi ve o iki gün ve iki gecelik eziyet boyunca karşısına ilk kim çıkarsa hakkında hiç de hayırlı olmayacak bir öfke biriktirdi içinde. Kan çanağına dönmüş gözleriyle hiddetten köpürmüş bir iblise dönmüştü. Yargıcın bile tanıyamayacağı kadar değişmişti; nakliyeciler Seattle'da onu trenden çıkardıklarında derin bir nefes aldılar.

Dört adam büyük bir dikkatle sandığı yük arabasından alıp yüksek duvarlı küçük bir bahçeye taşıdılar. Kırmızı kazaklı ve kazağı boyundan hayli sarkmış, sağlam yapılı bir adam dışarı çıkarak nakliye arabasının sürücüsünün kâğıtlarını imzaladı. Buck hissetti ki adamı oydu, şimdiki işkencecisi buydu; kendini vahşice parmaklıklara attı. Adam amansız bir gülümsemeyle ufak bir baltayla bir sopa getirdi.

Sürücü, "Onu şimdi çıkarmayacaksın ya," diye sordu.

Adam, "Tabii ki çıkaracağım," diye cevapladı ve baltayı sandığın içine sokarak parmaklıkları kanıttı.

Sandığı içeri taşıyan adamlar hiç vakit kaybetmeden darmadağınık halde kaçışıp duvarın üzerinde güvenli bir yere tünelererek gösteriyi izlemeye hazırlandılar.

Buck, sandığın parçalanmış tahtalarına saldırdı, dişlerini geçirdi, vücuduyla onlara dayandı. Sandığın dışında balta nereye iniyorsa içeride o da oradaydı; dişlerini gösteriyor, hırlıyor, kırmızı kazaklı adam sakın bir şekilde onu dışarı çıkarmak isterken, o da öfkeden gözü dönmüş halde bir an önce çıkmaya çalışıyordu.

Adam, Buck'ın vücudunun ancak geçebileceği kadar bir yer açarken, "Peki bakalım, seni kızıl gözlü şeytan," dedi. Baltayı yere bırakıp sopayı sağ eline almıştı.

Buck adamın üzerine atlamaya hazırlanırken dikilmiş tüyleri, köpürmüş ağzı ve kan çanağına dönmüş gözlerindeki çılgın parıltıyla, gerçekten de kızıl gözlü bir şeytandı. İki gün ve iki gecedir hapsedilmiş olmanın hiddetiyle büyüyen 70 kiloluk öfkesiyle doğrudan adamın üzerine atladı. Yolun yarısında, havadayken ve tam dişleriyle adamı kapacakken bedenini durdurup çenesini acıyla kenetleyen bir darbe aldı. Hızla dönerek sırt üstü düşüp yana devrildi. Hayatında hiçbir zaman ona sopayla vurulmamıştı; bunu anlamadı. Dişlerini gösterip kısmen hırlayarak ama daha çok çığlık çığlığa tekrar ayakları üzerinde doğruldu ve tekrar fırladı. Darbe tekrar geldi, Buck tekrar ezilmiş bir şekilde yere düştü. Bu sefer darbenin sopadan geldiğini fark etmişti ama çılgınlığı ihtiyat tanımıyordu. On iki kere saldırdı ve on iki kere saldırıyı durduran sopa Buck'ı darmadağın ederek yere fırlattı.

Diğerlerinden daha şiddetli bir darbeden sonra sürünerek ayakları üzerine kalktı, saldıramayacak kadar sersemlemişti. Topallıyor, sendeliyor, burnundan, ağzından ve kulaklarından kan geliyor, kanlı salyası güzel kürküne bulaşıyordu. Sonra adam ilerleyip burnuna özenle hazırlanmış korkunç bir hamle indirdi. O ana kadar çektiği ıstıraplar, bu acının büyüklüğüyle karşılaştırılmazdı bile. Vahşilikte

aslanlarınkini andıran bir kükremeye yine adamın üzerine atladı. Ama bu kez sopasını sol eline almış olan adam sakın bir şekilde onu çenesinin altından yakalayıp aşağıya ve geriye doğru sertçe itti. Buck havada tam bir daire çizdikten sonra bir de yarım daire çizerek kafa üstü yere indi.

Son bir kez daha saldırdı. Adam, özellikle sona sakladığı ustaca darbesini indirdiğinde Buck önce bir havalandı, sonra duyularını tamamen yitirmiş halde yere indi.

Duvarın üzerindeki adamlardan biri, coşkuyla, “Köpekleri yola getirirken hiç de hımbıl değildir, ben demiştim,” diye bağırdı.

“Druther sair günler bir, Pazar günleri iki köpeği adam eder,” diye cevap veren sürücü, arabaya binip atları dehledi.

Buck’ın duyuları geri geldi ama gücü gelmedi. Düştüğü yerde yatıyor ve oradan kırmızı kazaklı adamı izliyordu.

Adam, bar sahibinin, sandığın sevkıyatını bildiren gönderi belgesinden okuyarak, “Buck ismine cevap veriyor,” diye kendi kendine mırıldandı. “Evet, Buck, oğlum,” diye cana yakın bir sesle seslendi: “Aramızda küçük bir tartışma yaşadık ve yapabileceğimiz en iyi şey, bunun bu kadarla kalmasını sağlamak. Sen yerini öğrendin, ben zaten biliyorum. Sen iyi bir köpek olursan ben de çok iyi olurum ve gayet güzel anlaşırız. Ama kötü bir köpek olursan odunu sırtında kırarım. Anladın mı?”

Konuşurken bir yandan da Buck’ın az önce acımasızca vurduğu başını korkusuzca okşuyordu. Onun dokunuşuyla isteği dışında kabaran tüylerine rağmen Buck, itiraz etmeden buna katlandı. Adam su getirdiğinde hevesle içti, sonra da çiğ etten oluşan cömert bir yemeği parça parça adamın elinden yedi.

Feci dayak yemişti (bunu biliyordu) ama kırılmamıştı. Elinde sopa olan bir adama karşı hiçbir şansının olmadığını, ilk ve son defa öğrenmişti. Dersini almıştı ve bundan sonra hayatı boyunca bu dersi unutmadı. O sopa her şeyi

açıkça ortaya seriyordu. O sopa, ilkel yasanın egemenliğiyle tanışmasıydı ve Buck için bu daha yolun yarısıydı. Hayatın gerçekleri çok daha şiddetli bir boyut kazanacak ve Buck, bu boyutla korkusuzca, içinde o zamana dek gizli kalmış bütün şeytanlığın uyanmasıyla yüzleşecekti. Günler geçtikçe kimi kafeslerin içinde, kimi boynunda ipe; bazısı yumuşak başlı, bazısıysa kendisi gibi öfkeli ve kükreyen köpekler geliyor ve Buck, bu köpeklerin her biri kırmızı kazaklı adamın egemenliği altına girerken onları izliyordu. Bu vahşi ve acımasız gösteriyi tekrar tekrar izlerken aldığı ders, artık Buck'ın içine iyice yerleşmişti: Elinde sopa olan adam, kuralları koyandır, emirleri yerine getirilecek olan efendidir ama ona yaltaklanmak şart değildir. Dayağını yedikten sonra adama yaltaklanan, kuyruk sallayan hatta elini yalayan köpekler gören Buck, bu kabahati asla işlemedi ve adama yaltaklanmadı. Bir de ne emirlere uyan, ne de boyun eğen ve sonunda egemenlik mücadelesinde öldürülen bir köpek gördü.

Arada sırada başka adamlar, yabancılar geliyor, kırmızı kazaklı adama heyecanla bir şeyler anlatıyor, dil döküyor, onunla çeşitli tarzlarda konuşuyorlardı. Aralarında para alışverişi yapıldığı durumlarda yabancılar bir veya daha fazla köpeği yanlarına alıp gidiyorlardı. Bir daha asla geri dönmedikleri için Buck onların nereye gittiğini merak ediyordu, ama içindeki gelecek korkusu o kadar güçlüydü ki her seferinde kendisini seçmediklerine memnun oluyordu.

Sonunda, ağzından tükürür gibi kırık dökük İngilizce kelimeler ve Buck'ın anlamadığı kaba ve tuhaf haykırışlar çıkan, ufak tefek, asık suratlı bir adamla birlikte, onun da vakti geldi.

Buck'ı görünce gözleri ışıldadı adamın. "Vay anasını," diye haykırdı. "Amma da kabadayı köpek, be! Şuna bak! Ne kadar?"

Kırmızı kazaklı adam anında, “Üç yüz. Ve bu fiyata hediye sayılır,” diye cevap verdi. “Nasıl olsa parayı devlet ödediğine göre, pazarlık da yapmazsın, değil mi, Perrault?”

Perrault sırtıttı. Talebin görülmedik biçimde artmasıyla köpek fiyatlarının göklere fırladığı düşünülürse böyle iyi bir hayvan için bu para fazla sayılmazdı. Kanada hükümetinin bu işten kaybı olmayacaktı. Devletin gönderileri yavaş gitmeyecekti. Perrault köpekleri tanırdı ve Buck’a baktığında onun gibi bir köpeğe binde bir rastlanacağını anladı. Aklından, “on binde bir,” diye geçiriyordu.

Buck aralarında para alıp verdiklerini görünce bu ufak tefek adamın iyi huylu bir Newfoundland dişisi olan Curly ile kendisini yanına katıp götürmesine şaşırmadı. Kırmızı kazaklı adamı son görüşüydü bu. Curly ile birlikte Narwhal’ın güvertesinden giderek küçülen Seattle’a bakarken, sıcak Güney Topraklarını da son kez görüyordu. Perrault, Curly ile birlikte Buck’ı aşağı güverteye indirerek siyah yüzlü bir dev olan François’ya teslim etti. Perrault, Fransız asıllı Kanadalı’ydı ve yanık tenliydi; François ise Fransız-Kanadalı meleziydi ve ondan iki kat siyahtı. Onlar Buck’a göre yeni tür adamlardı (kaderinde böyle adamlardan daha çok görmek vardı) ve özel bir sevgi duymasa da giderek onları saymaya başladı. Perrault ile François’nın adil adamlar olduklarını, adalet dağıtırken sakın ve tarafsız durduklarını ve köpekler köpekleri aldatmaya çalışırken bilgece davrandıklarını hızla öğrendi.

Buck ve Curly, Narwhal’ın alt güvertesinde iki köpeğe katıldılar. Bunlardan biri, balina avcılığı yapan bir geminin kaptanı tarafından Spitzbergen’den götürülen, sonra da Barrens’e yapılan coğrafi bir inceleme gezisine katılan, iri, karbeyazı bir erkek köpekti. Kalles bir biçimde iyi davranıyor, bir yandan yüzüne gülerken, bir yandan da ilk yemekte Buck’ın payını çalması gibi, arkadan gizlice işler çeviriyordu. Buck onu cezalandırmak için hemen harekete geçtiyse de François

is'nın kamçısı havada şaklayarak ondan önce suçlunun sırtına inince, Buck'a kemiğini geri almak dışında yapacak bir şey kalmadı. François'nun böylesine adaletli olduğuna karar verince bu melez adam gözünde yükselmeye başladı.

Öteki köpekse ne onlara yaklaştı, ne de onlar ona yaklaştı; öte yandan yeni gelenlerin yemeklerini çalmaya da kalkmadı. Asık suratlı, gamlı bir erkek köpekti ve istediği tek şeyin rahat bırakılmak olduğunu, ayrıca rahat bırakılmazsa sorun çıkaracağını Curly'e açık bir şekilde ifade etti. Ona "Dave," diyorlardı; sadece yiyor ve uyuyor, bu ikisinin arasında da esniyor ve hiçbir şeye, hatta Narwhal'ın baş-kıç ede ede, yalpa vura vura, sarsıla sarsıla Kraliçe Charlotte Boğazı'nı deli gibi geçmesine bile ilgi göstermiyordu. Buck ile Curly, telaş içinde, korkudan yarı çıldırmış haldeyken rahatsız olmuş gibi kafasını şöylece bir kaldırıp kayıtsız bir bakışla onları şerefliendirdi, esnedi ve tekrar uykuya daldı.

Günler, geceler boyunca pervane, bitmek bilmez bir itişle gemiyi ilerletirken geçen her gün birbirine çok benzemesine rağmen Buck, havanın giderek soğuduğunu anlıyordu. Sonunda bir sabah pervaneden ses çıkmayınca Narwhal'ı bir heyecan havası sardı. Diğer köpekler gibi Buck da bunu hissetti ve bir değişim yaşayacaklarını anladı. François tasmalarını takıp onları üst güverteye çıkardı. Soğuk yüzeye ilk adımında Buck'ın ayağı, çamura çok benzeyen beyaz ve lapa gibi bir şeyin içine battı. Hemen piskırarak havaya sıçradı. Üstelik bu beyaz şey neyse, havadan da aşağı düşüyordu. Silkelendi ama daha fazlası tekrar üzerine kondu. Merakla kokladı ve yaladı. Ateş gibi yakıyor ve bir an sonra yok oluyordu. Bu durum Buck'ı hayrete düşürdü. Tekrar denedi ve tekrar aynı sonucu aldı. Seyredenler şamatayla güldüler ve Buck utandı ama neden utandı, bilmiyordu; çünkü bu onun gördüğü ilk kardı.

2

Sopanın ve Dişin Yasası

Buck'ın Dyea Sahili'ndeki ilk günü kabus gibiydi. Geçen her saat, sarsıcı, dehşete düşürücü şeylerle doluydu. Uygarlığın kalbinden birdenbire ve şiddetle çekilip alınarak ilkel dünyanın ortasına fırlatılıp atılmıştı. Aylaklık etmek, haylazlık yapmak ve sıkılmaktan başka hiçbir şey yapmadığı, tembel ve güneşli bir hayat değildi bu. Burada ne huzur, ne rahat, ne de bir an olsun güven vardı. Sürekli bir kargaşa, bir hareket oluyordu ve hayatı, her an tehlikedeydi. Sürekli uyanık olmak şarttı çünkü buradaki köpekler ve insanlar, şehir köpeği ve insanı değillerdi. Yabaniydiler; sopanın ve dişin yasasından başka yasa tanımayan vahşilerdi.

Buck daha önce köpeklerin, hiç kurt benzeri bu yaratıklar gibi dövuştüğünü görmemişti ve bu ilk deneyiminden unutulmayacak bir ders aldı. Aslında bu, başkasının başına gelen olaydan kazandığı bir deneyimdi yoksa Buck, bir şey öğrenecek kadar yaşayamazdı. Kurban, Curly idi. Kamp yaptıkları kütük deposu yakınında Curly, her zamanki dost canlılığıyla, erişkin kurt büyüklüğünde olduğu halde kendisinin yarısına ancak varan bir haskiye yaklaşmıştı. Hiçbir uyarı olmaksızın, sadece şimşegin bir anda çıkması gibi bir sıçrama, dişlerin madeni sesle kapanışı ve yine aynı hızla bir geri kaçış sonucu Curly'nin yüzü, gözünden çenesine kadar yarıldı.

Kurtlarıinki gibi bir dalaştı bu, vur ve kaç; ama bundan fazlası da vardı. Otuz-kırk kadar haski o noktaya koşarak dövüşenleri sessiz ve kötü niyetli bir çember içine aldılar. Buck, ne bu kötü niyetli sessizliği, ne de hayvanların iştahla ağızlarını yalamalarını anlamıştı. Curly, can düşmanının üzerine saldırmış ancak öteki, darbesini tekrar indirip kenara kaçmıştı. Haski, bir sonraki saldırıyı göğsüyle karşıladı ve kendine özgü tuhaf bir hamleyle Curly'nin ayaklarını yerden kesti. Curly'nin ayakları bir daha asla yere basamayacaktı. Çünkü onları izleyen haskiler, bunu bekliyorlardı. Hırılayarak, haykırarak ve havlayarak yerdeki köpeğin üstüne çöktüklerinde, acıyla haykıran Curly, bu kızgın köpek kütlesinin altına gömülüp kaldı.

O kadar ani, o kadar beklenmedikti ki, Buck şaşkınlıktan donakalmıştı. Sanki gülüyormuşçasına dilini sarkıtmış halde oradan koşarak uzaklaşan Spitz'i ve baltasını sallayarak köpek kütlesinin ortasına dalan François'yı gördü. Elleri sopalı üç adam daha köpekleri dağıtması için ona yardım ediyordu. Fazla uzun sürmedi. Curly yere düştükten iki dakika sonra ona saldıran bütün köpekler sopalanarak oradan uzaklaştırılmıştı. Ama Curly orada, çiğnenmiş, kanlı karların üzerinde hayatını kaybetmiş, kelimenin tam anlamıyla paramparça edilmiş olarak yatarken, esmer melez başında duruyor ve feci şekilde küfrediyordu. O sahne, daha sonra sık sık Buck'ı uykusunda ziyarete gelerek rahatsız edecekti. Demek burada işler böyle oluyordu. Adil oyun diye bir şey yoktu. Bir kere yere düştün mü sonun geldi demekti. Eğer öyleyse, o da hiçbir zaman yere düşmeyecekti. Spitz dilini dışarı çıkartarak tekrar güldü ve o andan itibaren Buck keskin ve ölümcül bir kinle ondan nefret etti.

Buck, Curly'nin acı sonunun yarattığı dehşeti daha tam atlatamamıştı ki başka bir şok daha yaşadı. François, toka ve kayışlardan oluşan bir şey bağladı ona. Evde seyislerin atlara taktığına benzer bir koşum takımıydı bu. Ve nasıl

Buck vaktiyle atların işe koşulduğunu görüyorduydu, şimdi işe koşulan oydu; kızağa binen François'ı, bir ucu vadiye kadar inen ormana kadar çekip odun yüküyle geri getirdi. Çekim hayvanı olmak onurunu acı biçimde zedelediyse de isyan etmeyecek kadar akıllıydı. Bu kendisi için yeni ve yabancı bir şey olmasına karşın tüm gayretiyle ve iradesiyle çalışarak elinden gelenin en iyisini yaptı. François, anında itaat isteyen ve kamçısı sayesinde itaati anında elde eden hoşgörüsüz biriyken tecrübeli kızak özü köpeği Dave, Buck ne zaman hata yapsa, onun butlarını ısıırıyordu. Dave kadar tecrübeli lider köpek Spitz ise, her zaman Buck'a kızmasa da arada sırada hırlayarak onu feci şekilde azarlıyor veya koşum takımı içinde ağırlığını ustaca kaydırarak Buck'ı bir anda gitmesi gereken yola çekiyordu. Buck kolay öğreniyordu ve bu iki takım arkadaşının birlikte verdiği dersler ile François'nın eğitimi altında hatırı sayılır bir ilerleme kaydetti. Kampa dönmeden önce, "ho" denince durmayı, "marş" denince yürümeyi, virajları geniş almayı ve yüklü kızak topuklarının hemen arkasında yokuş aşağı mermi gibi inerken ondan uzak kalmayı öğrendi.

"Üçü de iyi köpekler," diye Perrault'a anlatıyordu François, "hele şu Buck, cehennem gibi çekiyor. Her şeyi çabucak öğrettim ona."

Paketleri ve evrakıyla birlikte yola çıkmak için acele eden Perrault, öğleden sonra iki köpek daha getirdi. İki kardeş, iki gerçek haski idiler ve Perrault onlara "Billee" ve "Joe" diyordu. Ancak aynı ananın oğulları olsalar da birbirlerinden gece ile gündüz kadar farklıydılar. Billee'nin tek hatası fazla iyi huyuyken Joe tam tersine, sürekli dış gösteren, kötü bakışlı, huysuz ve içe dönüktü. Buck onları yoldaşları olarak kabul etti, Dave önemsemedi, Spitz ise önce birine sonra ötekine ders vermek için harekete geçti. Billee, onu yatıştırarak şekilde kuyruğunu salladı ama bunun işe yaramadığını görünce hızla dönüp kaçmak isterken Spitz'in keskin dişleri

böğrüne geçince (hâlâ yatıştırmak isteyerek) çığlığı bastı. Aynı Spitz, etrafında ne kadar hızla dönerse dönsün, yele-sini kabartan, kulaklarını geriye yatan, dudaklarını çekip dişlerini ortaya çıkaran, çenesini mümkün olduğunca hızla açıp kapayan ve gözleri şeytanca parlayan (kavgacı korku-nun vücut bulmuş hali) Joe ise topukları üzerinde o tarafa dönerek onu karşılıyordu. Görünüşü o kadar korkunçtu ki Spitz onun dersini vermekten vazgeçmek zorunda kaldı ve utancını gizlemek için, savunmasız Billee'ye dönerek kamp-ın içlerine kadar onu kovaladı.

Akşama Perrault başka bir köpek daha bulup getirdi. Tek gözü ile geçmiş kavgaların yüzünde bıraktığı izlerden ne kadar cesur olduğu anlaşıldığı için ilk bakışta saygı uyandıran, uzun, ince, sıska ve yaşlı bir haski. Ona Sol-leks diyorlardı, Kızgın Köpek demekti. Dave gibi o da hiçbir şey istemiyor, hiçbir şey vermiyor, hiçbir şey beklemiyordu; ağır, temkinli ve telaşsız, ortalarından yürüyüp geçerken Spitz bile onu rahat bıraktı. Tek bir tuhaflığı vardı ve Buck bunu keşfedecek kadar şanssızdı. Kör tarafından kendisine yaklaşılmamasından hoşlanmıyordu. Buck bilmeden bu kaba-hati işledi ve bu düşüncesizce hareketini fark ettiği an Sol-leks hızla ona dönerek omzunu yukarı ve aşağı olmak üzere kemiğine kadar yedi-sekiz santim biçti. Bundan sonra Buck bir daha asla ona kör tarafından yaklaşmadı ve yoldaşlık-larının sonuna kadar bir daha asla sorun yaşamadılar. Görü-nürde istediği tek şey, aynı Dave gibi rahat bırakılmaktı ama Buck, ikisinin de başka ve çok daha hayati önem taşıyan bir tutkuları olduğunu sonradan öğrenecekti.

O gece Buck uyumanın ne büyük bir sorun olabileceğini gördü. Mumla aydınlatılan çadır bembeyaz düzlüğün orta-sında sıcacık parlıyordu ve doğal olarak çadıra giren Buck, şaşkınlığından sıyrılıp utanç içinde dışarıya, soğuğa kaça-na kadar Perrault ile François tarafından küfür ve tencere bombardımanına tutuldu. Onu ısırın, yaralı omzuna zeh-

rini akıtıp sızım sızım sızlatan buz gibi bir rüzgâr esiyordu. Karın üzerine yatarak uyumaya çalıştı ama dondurucu soğuk kısa sürede onu tir tir titreterek ayağa dikti. Sefil ve perişan halde çadırların arasında dolaşıp durdu ama bula-bildiği her yer, en az ötekiler kadar soğuktu. Orada burada yabani köpekler saldırdığında ensesindeki tüyleri kabartıp diş göstererek hırlayınca (çabuk öğreniyordu) rahatsız edilmeden gitmesine razı oldular.

Sonunda aklına bir fikir geldi. Dönüp takım arkadaşlarının bu işi nasıl hallettiklerine bakmalıydı. Ama şaşkınlıkla fark etti ki herkes ortalıktan kaybolmuştu. Koca kampı tekrar dolaşarak onları aradı. Acaba çadıra mı girmişlerdi? Hayır, bu olamazdı çünkü o zaman kendisini de kovmazlardı. Peki o zaman nerede olabilirlerdi? Kuyruğu düşmüş, titreyerek, gerçekten yalnız ve umutsuz bir halde, amaçsızca çadırın etrafını dolaştı. Birden ön ayaklarının altındaki kar çöktü ve içeri battı. Ayaklarının altında bir şey kıpırdıyordu. Görünmeyen ve bilinmeyenden duyduğu korku içinde, hemen tüylerini kabartıp hırlayarak yukarı sıçradı. O sırada gelen dostça küçük bir havlama şüphelerini giderince dönüp araştırmaya başladı. Burun deliklerine gelen ılık esintinin çıktığı yerde, karın altında rahat ve sıcacık halde top gibi kıvrılıp yatmış olan Billee vardı. Yatıştırıcı bir sesle inliyor, iyi niyetini göstermek için kıvrılıp bükülüyordu; hatta barış için rüşvet olmak üzere ılık ve ıslak diliyle Buck'ın yüzünü yalamaya bile cesaret etti.

Başka bir ders. Demek bu iş böyle yapıliyordu, öyle mi... Buck güvenle kendine bir yer seçti ve telaşla, aşırı gayretle bir çukur açmaya girişti. Vücudundan yayılan ısı o daracık yeri çabucak doldurunca hemen uykuya daldı. Uzun ve yorucu bir gün olmuştu ve hırlasa, havlasa, kâbuslarla boğuşa da esaslı ve rahat bir uyku çekti.

Sabahleyin, uyanan kampın sesleri tarafından kaldırılana kadar gözlerini açmadı. Önce nerede olduğunu çıkaramadı.

Gece boyunca kar yağmış, Buck tamamen karın altına gömülmüştü. Kar duvarları her yandan onu sıkıştırdıkça bir anda vahşilerin tuzaktan duyduğu türden şiddetli bir korkuya kapıldı. Bu korku, kendi hayatından çok öncesine, atalarının hayatına dönmeye başladığının işaretiydi; çünkü Buck evcilleşmiş, hatta fazlasıyla evcilleşmiş bir köpekti ve kendi tecrübesi içinde tuzak nedir bilmediği için tuzaktan da korkamazdı. Vücudundaki bütün kaslar iradesi dışında, içgüdüsel olarak kasıldı, boynundaki ve omuzlarındaki tüyler sonuna kadar dikildi ve yırtıcı bir hırlamayla doğrudan yukarıya, göz kamaştırıcı gün ışığına sıçradığı anda, karların etrafında gözünü alacak bir bulut şeklinde uçtuklarını gördü. Ayakları üzerinde yere inmeden, önünde uzanan beyazlar içindeki kampa bakarak nerede olduğunu anladı ve Manuel'le yürüyüşe çıktığı andan itibaren gece kendine çukur kazana kadar başından geçen her şeyi hatırladı.

Ortaya çıkışını, François bir haykırıyla selamladı. Perrault'a bağıırıyordu, köpek sürücüsü. "Ne demiştim? Şu Buck her şeyi çabucak öğreniyor."

Perrault ağırbaşlı biçimde başıyla onayladı. Kanada Hükümetinin, önemli evrak ve paketler taşıyan özel ulaşı olarak en iyi köpekleri bulmaya çalışıyordu ve Buck'a sahip olmaktan fazlasıyla memnundu.

Bir saat içinde takıma üç haskinin daha katılmasıyla toplam dokuz köpek olduktan çeyrek saat sonra hayvanlar kızağa koşulmuş, Dyea Kanyonu'na doğru yola çıkmışlardı. Buck yola çıktıklarına memnundu ve zorlu bir iş olmasına karşın bundan o kadar da nefret etmediğini fark etti. Takımı canlandıran ve onlardan kendisine geçen şevke, arzuya, canlılığa şaşırdı ama bundan da çok şaşırdığı şey, Dave ile Sol-leks'te meydana gelen değişim oldu. Koşumlar onları tamamen dönüştürmüş, yepyeni köpekler haline getirmişti. Bütün pasiflikleri ve kayıtsızlıkları bir kenarda kalmıştı. Uyanık ve aktiftiler; işin doğru yapılmasının kaygısını taşı-

yorlar, işi erteleyecek veya karıştırarak geciktirecek ne varsa ona şiddetle kızıyorlardı. Varoluşlarının en üst ifadesi, uğruna yaşadıkları ve büyük haz aldıkları tek şey, o zorlu yolun ağır yükünü çekmek gibi görünüyordu.

Dave, kızak önü köpeğiydi; önünde Buck, onun önünde Sol-leks vardı ve diğer bütün takım Spitz tarafından doldurulan liderlik pozisyonuna kadar Sol-leks'in önünde tek sıra halinde kızağa bağlanmıştı.

Buck, eğitim görsün diye, özel olarak Dave ile Sol-leks'in arasına yerleştirilmişti. O ne kadar yetenekli bir öğrenciyse, onlar da öğrencilerinin hatasını sürdürmesine izin vermeyen ve öğrettiklerini keskin dişleriyle pekiştiren, öyle yetenekli öğretmenlerdi. Dave, adil ve çok akıllıydı. Bir nedeni yokken Buck'ı asla ısırıyor ama Buck kaşındığı zaman da hiç kaçırmıyordu. François'nın kamçısının da onu desteklediğini gören Buck, misilleme yapmak yerine kendini ona uydurmanın daha işine geleceğini anladı. Bir keresinde kısa bir moladan sonra yola çıkmak üzereyken Buck kayışlara dolanıp hareketin ertelenmesine yol açınca Dave ile Sol-leks hızla saldırıp Buck'a sağlam bir kötek attılar. Sonuçta kayışlar daha da karıştı ama Buck ondan sonra kayışlara dolanmamayı iyice öğrendi ve daha o gün sona ermeden işinde öylesine ustalaştı ki yoldaşları onu ısırmayı neredeyse tamamen bıraktılar. Artık François'nın kamçısı Buck'ın üzerinde daha az şaklıyordu; Perrault bile ayaklarını kaldırıp özenle inceleyerek Buck'ı onurlandırdı.

Kanyondan yukarı çıktıktan sonra Sheep Kampı'ndan geçip Scales'i, ağaçların artık yetişmediği yükseklikteki dağları, buzulları, yüzlerce metre derinliğindeki kar yığıntılarını ve tuzlu suyla tatlı su arasında durarak haşın görüntüsüyle daha ileri geçilmesini yasaklarcasına yalnız ve hüznü Kuzeyi bekleyen büyük Chilkoot Geçidi'ni aştıkları zor bir gündü. Sönmüş volkanların kraterlerini dolduran göller zincirinden aşağı kolayca indiler ve gece geç vakitlerde,

baharda buzlar eriyince kullanmak üzere binlerce altın arayıcısının tekneler inşa ettiği Bennet Gölü kıyısındaki dev kampa vardılar. Buck karda çukurunu kazarak yorgunluktan tamamen tükenmişlerin uykusunu uyudu ve sabahın körünün soğuk karanlığında yerinden kaldırılıp takım arkadaşlarıyla birlikte kızağa koşuldu.

O gün yol iyi sıkışmış olduğundan 65 kilometre gittiler ama ertesi gün ve sonraki birçok gün boyunca karın içinde kendi yollarını kendileri açtılar, çok çalıştılar ve çok yoruldular. Genellikle Perrault takımın önünde gidiyor ve perdeli ayakkabılarıyla üzerinden geçecekleri karı ezip sıkıştırarak takımın işini kolaylaştırıyordu. Dümen sırtıyla kızıağı yöneten François ise pek sık olmamakla birlikte arada onunla yer değişiyordu. Perrault acele ediyordu. Buz konusudaki bilgisi nedeniyle kendiyle gurur duyardı ve bu vazgeçilmez bir bilgiydi çünkü baharın buzu çok ince olurdu ve suyun hızla aktığı yer ise zaten hiç buz tutmazdı.

Bitmek bilmez günler boyunca Buck yollarda canla başla çalıştı. Kamptan hep karanlıkta ayrılıyorlar ve şafağın ilk griliğini yola çıkmış, ilk kilometreleri peşlerinde bırakırken karşıyorlardı. Ve her zaman karanlık çöktükten sonra kamp kuruyor, azıcık balık haklarını yiyor ve yorgunluktan sürünerek karın içinde uyumaya gidiyorlardı. Buck hep açtı. Günlük tayını olan güneşte kurutulmuş yarım kilo ve bir de onun yarısı kadar somon balığı, hiç işe yaramıyordu sanki. Tayını ona asla yetmiyor ve sürekli açlık sancısı çekiyordu. Diğer köpeklerse daha zayıf oldukları ve zaten böyle bir hayata doğdukları için sadece yarım kiloluk balık tayınıyla kendilerini idare etmeyi beceriyorlardı.

Buck, eski hayatının en önemli göstergesi olan zor beğenme huyundan çabucak vazgeçti. Kibar ve yavaş yemek yiyen bir köpek olarak, yemeklerini ondan önce bitiren arkadaşlarının, onun payının henüz yemediği kısmına üşüşüklerini gördü. Tayını koruyamıyordu. Korumak için iki-üçüyle

dalaşırken, bu sefer ötekiler Buck'ın balıklarını mideye indiriyorlardı. Bunu önlemek için onlar kadar hızlı yemeye başladı. Açlık onu öylesine zorluyordu ki kendine ait olmayı almanın bile o kadar uzağında değildi. İzledi ve öğrendi. Yeni köpeklerden, kurnaz bir kaytarıcı ve hırsız olan Pike'ın, Perrault'nun arkası dönükken bir dilim tütsülenmiş eti sinsice çaldığını görünce ertesi gün aynı gösteriyi bu kez kendisi tekrarlayıp koca bir parça et çaldı. Büyük bir velvele koptu ama kimse ondan şüphelenmedi ve onun kabahati için, her işi yüzüne gözüne bulaştırarak yakalanan sakar Dub cezalandırıldı.

Buck'ın bu ilk hırsızlığı, onun acımasız Kuzey Toprakları ortamında hayatta kalabilecek bir köpek olduğunun işaretiydi. Yine bu hırsızlık, onun değişen koşullara kendini uydurma becerisini gösteriyordu ki böyle bir beceriden yoksun olmak, hızlı ve korkunç bir ölüm demekti. Ayrıca bu hırsızlık, hayatta kalmak için amansızca mücadele ederken anlamsızlaşan veya bu mücadeleye engel olmaya başlayan ahlaki değerlerinin bozulduğunu veya parçalandığını gösteriyordu. Güney Topraklarının sevgi ve paylaşım yasası altında yaşarken özel mülkiyete ve bireysel duyarlıklara saygı göstermek tamamdı da Kuzey Topraklarında, sopanın ve dişin yasası altında bu tür şeyleri önemseyenler enayi sayılırdı ve Buck bu değerlerini sürdürdüğüçe başarılı olamazdı.

Tabii ki Buck bu noktaya akıl yürüterek gelmiş değildi. Sadece ortama uyuyor ve farkına bile varmadan kendini yeni hayat tarzına uyduruyordu. Hayatı boyunca, şansı ne olursa olsun, hiçbir kavgadan kaçmamıştı. Ama kırmızı kazaklı adamın sopası vura vura çok daha temel ve ilkel bir yasayı çakmıştı içine. Uygarca yaşarken, ahlaki bir nedenle, diyelim Yargıç Miller'ın kamçısını korumak için, ölüme bile gidebilirdi. Oysa şimdi, postunu korumak için ahlaki tutumlardan kaçınıyordu ve bu, uygarlıktan uzaklaşmasının tamamlandığının göstergesiydi. Keyfi için değil, midesinin

feryadını bastırmak için çalışıyordu. Herkesin gözü önünde yağmalamıyor, sopanın ve dişin yasasına saygısından, gizlice ve kumazca çalışıyordu. Kısacası yaptığı şeyleri yapıyordu çünkü onları yapmak, yapmamaktan daha kolaydı.

Buck'ın ilerlemesi (veya geriye gidişi) hızlıydı. Kasları demir gibi sertleşti, tüm sıradan acılara karşı duyarsızlaştı. Hem içsel, hem de dışsal israftan kaçınma alışkanlığı kazandı. Ne kadar pis ve sindirilemez olursa olsun her şeyi yiyebilirdi ve bir şeyi yiyince midesinin suları o şeyden mümkün olan en küçük besin zerresini dahi çıkarıyor; kanı da o besini vücudunun en uzak köşelerine taşıyarak en dayanıklı ve güçlü dokuları yapıyordu. Görme ve koku alma duyusu olağanüstü gelişmiş ve kulakları öylesine keskinleşmişti ki uykusunda en hafif sesi bile duyuyor ve dost mu, düşman mı anlıyordu. Ayak parmaklarının arası buz tutmuşsa dişleriyle çıkarmayı öğrenmişti; susuz olduğunda su deliğinin üzerinde kalın bir buz tabakası varsa gerileyip güçlü ön ayaklarıyla vurarak buzı kırabiliyordu. En dikkati çeken özelliği, rüzgârı koklayıp bir gece önceden havayı tahmin etme yeteneğiydi. Bir ağacın altında veya nehrin kenarında çukurunu kazdığı sırada isterse yaprak kıpırdamıyor olsun, sonradan bozan havanın onu hep rüzgârın yönü hesaba katılarak kazılmış çukurunda korunaklı ve sıcacık halde bulması, kaçınılmaz bir şeydi.

Üstelik Buck sadece deneyimlerinden öğrenmiyordu; uzun zaman önce ölmüş içgüdüleri tekrar canlanıyordu. Evcilleşmiş kuşaklar artık onun içinden çekiliyordu. Belirsiz de olsa soyunun gençlik günleri aklına düşüyor, insanların ortaya çıkmasından önceki zamanın ormanlarında vahşi köpeklerin sürüler halinde dolaştıklarını ve henüz canlı olan av etleri kaçarken onları yakalayıp öldürmelerini hatırlıyordu. Rakibini boydan boya biçtiği saldırı türünü, hızlı kurt ısırığını öğrenmek, onun için bir ödev değildi. Unutulmuş ataları da böyle dövüşürdü zaten. O atalar Buck'ın içinde

eski hayatın canlanmasını çabuklaştırıyor, soylarının kalıtsal mirasına damgasını vuran bu eski numaralar, Buck'ın numaraları haline geliyordu. Herhangi bir çaba göstermeden, keşfetmek zorunda kalmadan, sanki her zaman onunmuş gibi ortaya çıkıyordu bu numaralar. Dingin soğuk gecelerde burnunu bir yıldıza dikerek kurtlar gibi uzun uzun uluduğunda, yüzyılların ötesinden ve onun ağzından burunlarını yıldızlara dikerek asıl uluyanlar, ölüp toz olmuş atalarıydı. Ve Buck'ın dalgalanan sesi, onların dalgalanan sesiydi; onların kederlerini dile getiriyor, dinginliğin, soğğun ve karanlığın onlar için ne demek olduğunu anlatarak nameleniyordu.

Böylece hayatın kimi zaman nasıl başkalarının iradesine göre yön aldığının göstergesi olan o kadim şarkı Buck'ın sesinde dalgalanıyor ve Buck, gerçek benliğini buluyordu. Benliğini buluyordu çünkü insanoğlu Kuzeyde sarı bir maden bulmuştu ve çünkü Manuel, karısının ve kendisinin küçük kopyalarının ihtiyaçlarını karşılamaya ücreti yetmeyen bir bahçıvan yardımcısıydı.

Egemen İlkel Hayvan

Buck'ın içinde zaten güçlü olan egemen ilkel hayvan zorlu kar yollarında geçen hayatın sert koşulları altında giderek büyüdü. Gizlice büyüdü. Yeni edindiği kurnazlığı ona soğukkanlı bir güven ve kontrol kazandırmıştı. Kendini rahat hissetmek için yeni hayatına uyum sağlamakla fazlasıyla meşgul olduğundan kavga aramak şöyle dursun, mümkün olduğunca uzak duruyordu dalaşlardan. Özel bir hesaplı tutum belirliyordu tavırlarını. Aceleci değildi, düşüncesizce aniden eyleme geçmiyordu ve Spitz'le arasındaki keskin nefret için sabırsızlık göstermiyor, saldırgan hareketlerden tamamıyla kaçınıyordu.

Öte yandan, muhtemelen Buck'ın tehlikeli bir rakip olacağını sezen Spitz, diş göstermek için eline geçen hiçbir fırsatı kaçırmıyordu. Buck'a dayılanmak için yolunu bile değiştiriyor, sürekli onun ya da kendisinin ölümüyle sonuçlanabilecek bir dövüş başlatmaya çalışıyordu. Eğer beklenmedik bir olay olmasaydı, yolculuğun ilk günlerinden birinde bu kavga yaşanabilirdi de... O günün sonunda Le Barge Gölü kıyısında korumasız ve perişan bir kamp kurmuşlardı. Şiddetli kar, beyaz ve sıcak bir bıçak gibi kesen rüzgâr ve karanlık nedeniyle el yordamıyla bir kamp yeri

bulmak zorunda kalmışlardı. Daha kötüsünü çok ender yaparlardı. Hemen arkalarında bir kaya duvarı yükseliyordu ve Perrault ile François ateşi gölün buzunun üzerinde yakmak, uyku tulumlarını da yine buzun üzerine sermek zorunda kalmışlardı. Hafif yükke yola çıkmak için çadırlarını Dyea'da bırakmışlardı. Suda sürüklenmiş birkaç odun parçasıyla yaktıkları ateş, eriyen buzun içinde sönüp gidince akşam yemeklerini karanlıkta yemek zorunda kalmışlardı.

Sığındıkları kayanın altına yakın bir yerde Buck, çukurunu kazdı. O kadar sıcacık ve rahattı ki François, ateşte buzlarını çözdüğü balıkları dağıttığında bile oradan çıkmayı hiç istemedi. Payını bitirip yerine döndüğünde çukurunun işgal altında olduğunu gördü. Uyarıcı bir hırlama, işgalcinin Spitz olduğunu söyledi ona. O ana kadar Buck düşmanıyla bela çıkarmaktan uzak durmuştu ama bu kadarı fazlaydı artık. İçindeki hayvan kükredi. İkisini de şaşırtan bir öfkeyle Spitz'in üzerine atladı. Özellikle Spitz çok şaşırmıştı çünkü Buck'la olan bütün tecrübesi ona, Buck'ın pek alışılmadık kadar ürkek bir köpek olduğunu, ancak büyüklüğü ve ağırlığı sayesinde hayatta kalmayı başardığını göstermişti.

İki köpek altüst olmuş çukurun içinden karmakarışık ve birbirine dolanmış bir halde dışarı fırladıklarında François da şaşırmış ama belanın nedenini sezmişti. "Ahaa!" diye bağırdı Buck'a, "Mahvet şunu! Gebert şu pis hırsızı gitsin!"

Spitz de Buck kadar kavgaya istiyordu. Buck'a dalmak için fırsat kollayarak ileri geri daireler çizerken bütün öfkesi ve hevesiyle çığlıklar atıyordu. Buck da en az onun kadar istekli ve üstünlük elde etmek için onun gibi ileri geri daireler çizerken, en az onun kadar dikkatliydi. Beklenmeyen o şey, aralarındaki egemenlik mücadelesini uzak geleceğe, zorlu yolculukları boyunca yorgun argın aştıkları kilometrelerin ötesine taşıyan olay, işte tam o anda oldu.

Perrault'nun küfürleri, bir sopanın sıska bir vücut üzerine inmesinin çınlayan sesi ve acıyla haykıran keskin bir

çığlık, kıyametin koptuğunun habercisiydi. Kampın, sinsice dolanan kürklü yaratıklarla dolu olduğu o an fark edildi. Yakınlardaki yerli köyünden kampın kokusunu duyup gelen aç haskilerdi bunlar, seksen-yüz kadardılar. Buck ile Spitz birbirine dalmışken sürünerek kampa girmişlerdi. İki adam ellerinde kalın sopalarla aralarına atladığında dişlerini gösterip savaşa savaşa geri çekildiler. Yiyecek kokusundan deliye dönmüşlerdi. Perrault, birinin kafasını yiyecek kutusuna soktuğunu gördü. Sopası sıkı kemiklerin üzerine inince yiyecek kutusu devrilip yere saçıldı. O anda ne kadar aç hayvan varsa ekmeği ve tuzlanmış eti kapışmaya başladılar. Sopalar önüne gelenin üzerine indi. Üzerlerine gelen darbe yağmuru altında acı acı havlıyor ve uluyorlardı ama her şeye karşın son kırıntıyı da mideye indirene kadar delice mücadelelerinden vazgeçmediler.

Bu arada hayret içindeki takımın köpekleri çukurlarından dışarı fırladıkları anda vahşi işgalcilerin saldırısına uğradılar. Buck hiç böyle köpekler görmemişti. Sanki kemikleri derilerini yarıp dışarı fırlayacaktı. Ateş gibi yanan gözlerden, aralarından salyalar akan dişlerden ve ıslak, pis ve sarkmış postlarının ancak örttüğü kemiklerden oluşuyorlardı sadece. Açlığın verdiği çılgınlık, onları direnmesi mümkün olmayan korkutucu yaratıklar haline getirmişti. Karşı konulamaz haldeydiler. Takımın köpekleri, ilk saldırıda tepelere doğru kaçıp gittiler. Üç haski tarafından kuşatılan Buck'ın başında ve omuzlarında, kaşla göz arasında uzun kesikler açılmıştı. Korkutucu bir kargaşa hüküm sürüyordu. Billee her zamanki gibi ağlıyordu. Aldıkları yaralar nedeniyle her taraflarından kan damlayan Dave ile Sol-leks, sırt sırta cesaretle savaşıyorlardı. Joe, şeytan gibi ısıırıyordu. Bir keresinde dişleri bir haskinin ön ayaklarından birinin üzerinde kapandı ve kemiğini çatırdattı. Sinsi Pike da sakatlanmış hayvanın üzerine atlayıp ısırıp silkinerek boynunu kırdı. Buck, ağzı köpükler içindeki bir köpeği boğazından

yakaladı ve dişlerini gırtlığına geçirince üstü başı kan içinde kaldı. Ağzında duyduğu ılık kan tadı, onu daha da vahşileştirdi. Bir başkasının üzerine atıldığı anda kendi boğazına geçmiş dişleri hissetti. Spitz'di bu, haince yandan saldırmıştı.

Kampı vahşi köpeklerden temizleyen Perrault ile François, kızak köpeklerini kurtarmak için koşa koşa geldiler. Aç hayvan sürüsü onların önünde gerileyince Buck silkinerek kendini kurtardı. Ama ancak bir an sürdü bu rahatlık. İki adam bu kez yiyecekleri kurtarmak için kampa koşmak zorunda kalınca haskiler dönüp tekrar saldırdılar. Hissettiği dehşetten ötürü cesaret kazanan Billee vahşi hayvanların oluşturduğu çemberin üzerinden atlayıp buzun üstünde kaçıp gitti. Pike ve Dub hemen ardından onu izlediler, takım da peşlerinden geldi. Buck onlarla birlikte atlayıp kaçmaya hazırlanırken göz ucuyla Spitz'in kendisine doğru koştuğunu gördü ve açıkça onu yere yıkma niyetinde olduğunu anladı. Ayakları bir kez yerden kesilirse haski sürüsünün altına düşecekti ve hiçbir umudu kalmayacaktı. Sağlam durup Spitz'in darbesini karşıladıktan sonra buz tutmuş gölün üzerindeki kavgaya katıldı.

Daha sonra dokuz köpek bir araya toplanıp kaçarak ormana sığındılar. Takip edilmemişlerdi ama berbat halde-lerdi. En az dört-beş yara almamış tek köpek yoktu içlerinde ve bazıları ağır yaralanmıştı. Dub, arka ayağından kötü yara almış, takıma Dyea'da son katılan köpek olan Dolly'nin boğazı feci yırtılmış, Joe tek gözünü kaybetmişti. Bir kulağı çignenen ve şerit şerit yırtılan iyi huylu Billee, bütün gece boyunca ağlayıp inledi. Şafak sökerken ağır aksak ve sakınarak kampa döndüklerinde, yağmacılar çekilmişti ve oradaki iki adamın öfkesi burnundaydı. Yiyeceklerin yarısı gitmişti. Haskiler kızağın koşumlarını ve örtüsünü yemişlerdi. Yenebilecek ne şey varsa, hiçbirini kurtulamamıştı onların dişlerinden. Perrault'un geyik derisi mokasenlerini, deri koşum kayışlarının önemli bir bölümünü ve hatta François'nun kam-

çısının ucundan altmış santimlik bir parçayı bile yemişlerdi. Dokunsan ağlayacak halinden sıyrılarak yaralı köpeklerine baktı.

“Ah benim canlarım,” dedi yumuşak bir sesle, “belki bu ısırlıklar yüzünden kuduz olacaksınız. Belki de hepiniz kuduracaksınız. Tanrı korusun! Sen ne dersin Perrault?”

Ulak, kuşku içinde başıyla onayladı. Önlerinde Dawson’a kadar daha 600 kilometreden fazla yol varken köpekleri arasında kuduz çıkması hiç de iyi olmazdı. İki saatlik küfürlü ve gayretli çalışma sonucunda koşumları tekrar düzene soktular ve yaraları nedeniyle zar zor yürüyen takım, ağrılar içinde mücadele ederek, yolun şimdiye kadar geçtiklerinden çok daha zorlu ve kendileriyle Dawson arasındaki en belalı bölümü olan kısmına doğru yola çıktı.

Thirty Mile Nehri, geniş bir nehirdi. Nehrin azgın suları ve girdapları buz tutmamıştı ama sakın yerleri donmuştu. O otuz korkunç mili* geçmek için tam altı günlük tüketici bir gayret göstermeleri gerekti. Ve o millerin tek tek hepsi korkunçtu çünkü attıkları her adımda köpeklerin ve adamların hayatı tehlikeye giriyordu. En önde yolu gösteren Perrault on iki kez buzu kırıp suya düştü ve her seferinde elindeki uzun dümen sıırığı sayesinde kurtuldu. Sıırığı o şekilde tutuyordu ki her suya batışında sıırık, vücudunun buzda açtığı deliğin iki tarafına yetişip tutunuyordu. Ama ısırıcı bir soğuk vardı, derece sıfırın altında 50’yi gösteriyordu ve Perrault her buzu kırıp düştüğü sefer hayatta kalabilmek için ateş yakmak ve elbiselerini kurutmak zorundaydı.

Ama hiçbir şey onu yıldırmadı. Zaten hiçbir şeyden yılmadığı için devlet onu özel ulak olarak görevlendirmişti. Asık suratını azimle buz gibi soğuğa veriyor ve her türlü riski göze alarak sabah tan atışından akşam karanlık çökene

* 48 km. Nehir adını bu mesafeden alıyor (ç.n.).

kadar canla başla çalışıyordu. Nehrin tehlikeli kıyılarından, ayakları altında ezilen ve çatırdayan su kenarındaki buzların üzerinden geçerken durmadılar. Bir keresinde kızak buzu kırıp Dave ve Buck ile birlikte suya düştü. Onları sudan çekip çıkarana kadar yarı yarıya dondular, neredeyse boğulacaklardı. Bu kez onları kurtarmak için ateş yakmak zorunda kaldılar. Vücutlarının her tarafını karla sıvadılar ve iki adam terleyip buzlarının çözülmesini sağlamak için onları ateşin etrafında sürekli koşturdular; ateşe öyle yakınlardı ki alevler tüylerini yalıyordu. Başka bir seferinde Spitz, Buck'a kadar bütün köpekleri sürükleyerek suya düştü. Bir tek ön pençelerini titreyerek ve çatırdayarak kayan buza saplayan ve tüm gücüyle kaslarını gererek kendini geriye doğru çeken Buck ile hemen arkasında aynı şekilde geriye doğru asılan Dave düşmemişti. Bir de kızığın arkasında tendonları kopana kadar hepsini çeken François.

Buz önlerinde ve arkalarında tekrar kırılınca, tepeye çıkmak dışında kaçabilecekleri bir yer kalmadı. François, bir mucizenin gerçekleşmesi için dua ederken Perrault o mucizeyi gerçekleştirip tepeye tırmandı ve her bir bağın, kızak kayışının ve koşum takımlarının tüm parçalarını birbirine dolayarak meydana getirdiği uzun halatla köpekleri tek tek tepenin üstüne çekti. Kızak ve yük yukarı çekildikten sonra, en son François çıktı. Bu sefer sıra, aşağı inebilecekleri bir yer bulmaya geldi ve o yere ancak halat yardımıyla indiklerinde, geceyi tekrar nehir kıyısında ve o gün sadece 400-500 metre yol yapmış olarak karşıladılar.

Hootalinqua'ya ve sert buza vardıklarında Buck bitkin vaziyetteydi. Diğer köpekler de aynı durumdaydılar ama kaybettikleri zamanı telafi etmek isteyen Perrault, onları erken yola çıkarıp geç bıraktı. İlk gün 56 kilometre yol yaparak Big Salmon'a, ertesi gün yine 56 kilometreyle Little Salmon'a ve üçüncü gün 64 kilometre giderek Five Fingers yakınlarına vardılar.

Buck'ın ayakları, haskilerinki kadar küçük ve sıkı değildi. Son yabani atasının bir mağara adamı ya da suyun başına yerleşmiş insanlar tarafından evcilleştirilmesinden bu yana geçen birçok kuşak içinde ayakları yumuşamıştı. Bütün gün acıyla topallıyor ve kamp yaptıkları an ölü bir köpek gibi yatıyordu. Aç olmasına açtı ama balık payını almak için bile harekete geçemediği için François ona getirmek zorunda kalıyordu. Her akşam yemeğinden sonra yarım saat Buck'ın ayaklarını ovan köpek sürücüsü, sonunda ona yumuşak deriden dört ayakkabı yapmak için kendi mokasenlerinin dillerini feda etti. Böylece çok rahatlayan Buck bir sabah François ayakkabılarını giydirmeyi unutunca sırtüstü yatıp dört ayağını sevimli bir şekilde havada sallayarak ayakkabıları olmadan yola çıkmayı reddettiğinde, Perrault'un asık suratındaki dudakların bile bir sırtmayla hafifçe kıvrılarak kendisine dönmesine neden oldu. Sonradan ayakları yola uyum sağlayacak kadar sertleşince yıpranmış ve eskimiş ayakkabılar atıldılar.

Bir sabah Pelly'de köpeklere koşumları takılırken, hiçbir zaman göze çarpan bir köpek olmayan Dolly, aniden kuduruverdi. Bu durumunu uzun, acı veren ve bütün köpeklerin tüylerini korkudan dimdik eden bir kurt ulumasıyla duyurduktan sonra doğrudan Buck'ın üzerine atladı. Buck daha önce ne kuduran bir köpek görmüş, ne de kuduzdan korkmasına neden olacak herhangi bir şey yaşamıştı ama korkunç bir şeyle karşı karşıya olduğunu anladı ve panik içinde fırlayıp kaçtı. O kaçtığı anda da Dolly, nefes nefese ve ağzı köpükler içinde onu kovalamaya başladı. Tam bir adım gerisindeydi. Buck'ın korkusu o kadar büyüktü ki Dolly bir türlü ona yetişemiyor; Dolly'nin deliliği o kadar büyüktü ki Buck ondan bir türlü kurtulamıyordu. Adadaki ağaçların arasına dalıp aşağı uca koştu, aradaki buz kaplı boğazdan başka bir adaya oradan da üçüncü bir adaya geçti, bir kıvrım çizerek dönüp ana nehre doğru geldi ve

umutsuzca nehri geçmeye başladı. Bütün bu zaman içinde bir kere bile geri dönüp bakmadı ama bir adım arkasında Dolly'nin hırlamasını duyuyordu. François 500 metre öteden ona bağırınca hızını iki katına çıkarmasına rağmen hâlâ Dolly'nin ancak bir adım önünde, nefes almak için acıyla soluyarak ve François'nun kendisini kurtaracağına bütün kalbiyle inanarak ona doğru koştu. Köpek sürücüsü baltasını havaya kaldırmış bekliyordu ve Buck kurşun gibi onu geçer geçmez o balta büyük bir gürültüyle kudurmuş Dolly'nin tepesine indi.

Buck tükenmiş, nefes almak için hızla soluyarak ve savunmasız bir şekilde yalpalayarak kızıağın yanına geldi. Spitz fırsatı yakalamıştı. Buck'a saldırdı ve savunmasız düşmanına iki kere dişlerini geçirerek etini kemiğe kadar delip yırttı. Sonra François'nun kamçısı indi ve Buck, Spitz'in takımda şimdiye kadar kimsenin olmadığı kadar kamçılandığını görmenin mutluluğunu tattı.

Perrault, "Şu Spitz ne şeytan," yorumunda bulundu. "Lanet olası, bir gün o Buck'ı öldürecek."

François'nın cevabı ise, "O Buck iki şeytan" oldu. "Hep Buck'ı izledim, artık eminim. Dinle bak: Lanet olası güzel bir gün cehennem gibi kızacak ve o Spitz'i çiğneyip karın üzerine tükürecek. Eminim. Biliyorum."

O andan sonra ikisi arasında olan şey, savaştı. Lider köpek ve takımın kabul edilmiş efendisi olan Spitz, üstünlüğünün Güney Topraklarından gelen şu tuhaf köpek tarafından tehdit edildiğini hissediyordu. Ve Buck ona çok acayip geliyordu çünkü tanıdığı Güneyli köpeklerin arasından, kampta veya yolda dikkate değer tek bir tane bile çıkmamıştı. Hepsi de soğuğa, açlığa ve ağır işe dayanamayıp ölen yumuşak köpeklerdi. Ama Buck, başkaydı. Sadece o bu şartlara dayanarak gelişmiş; güçte, vahşilikte ve kurnazlıkta haskilerle eşit dereceye gelmişti. O da diğerlerine egemen olabilecek bir köpekti ve onu tehlikeli kılan şey, kırmızı

kazaklı adamın sopasının, egemenlik hırsındaki kör cesareti ve aceleciliği öldürmüş olmasıydı. Rakipsiz ölçüde kurnazdı ve ancak ilkelerde rastlanabilecek bir sabırla zamanının gelmesini bekleyebilirdi.

Liderlik çatışmasının gelmesi kaçınılmazdı. Buck bunu istiyordu. İstiyordu çünkü onun doğası böyleydi, çünkü o adlandırılmaz, anlaşılamaz gurur duygusuna; son nefeslerine kadar köpekleri canla başla çalıştıran, cazibesıyla onları kendine bağlayarak koşumlar içinde ölüme bile neşeyle gitmelerini sağlayan, koşumlardan tamamen koparıldıklarında kalplerinin kırılmasına neden olan zorlu yolların gururuna iyice kaptırmıştı kendini. Kızak önü köpeği Dave'in, kızıağı bütün gücüyle çeken Sol-leks'in gururu da buydu; o surat-sız, öfkeli ve sessiz hayvanları, kamptan yola çıktıkları anda ele geçirip gayretli, ateşli, hırslı yaratıklara dönüştüren ve bütün gün boyunca onları ateşledikten sonra geceleri kamp yerinde kasvetli huzursuzluklarına ve hoşnutsuzluklarına dönmeleri için yakalarını bırakan, bu gururdu. Spitz'e cesaret veren ve onun yolda yanlış yapanı, kaytaranı veya sabah işe koşulma zamanı geldiğinde bir kenara saklanana dövmesine neden olan da yine bu gururdu. Aynı şekilde muhtemel bir lider köpek olduğu için Buck'tan korkmasının nedeni de işte bu gururdu. Ve bu, Buck'ın da gururuydu.

Spitz'in liderliğini açıkça tehdit ediyordu. Kaytardığı için cezalandırılması gereken köpeklerle onun arasına giriyordu. Ve bunu ustaca yapıyordu. Bir gece çok kar yağmıştı ve sabahleyin kaytaran Pike, ortalıkta gözükmeydi. Çukuruna, karların altına iyice saklanmıştı. François onu çağırdı, boş yere aradı. Spitz, öfkeden kudurmuştu. Hiddet içinde bütün kampı dolaşarak Pike'ın saklanabileceği her yeri kokluyor, kazıyor ve öyle korkutucu bir şekilde hırıliyordu ki Pike bunu duyunca saklandığı yerde titremeye başladı.

Sonunda yeri ortaya çıkıp da Spitz cezalandırmak için üzerine yürüyünce Buck, aynı ölçüde öfkeli biçimde arala-

rına girdi. Öyle beklenmedik bir hamleydi ve öyle ustaca yapılmıştı ki ayakları yerden kesilen Spitz geri savruldu. Kendini küçük düşürecek şekilde titreyen Pike bu açık isyana minnettar kaldı ve tahtından indirilmiş liderine saldırdı. Adil dövüşü unutulmuş bir yasa olarak gören Buck da onunla beraber Spitz'e saldırdı. Ama kıkırdayarak onları izleyen François, adaletten şaşmayarak bütün gücüyle kamçısını Buck'ın üzerine indirerek cevap verdi buna. Kamçı yere yıkılmış rakibinin üzerinden Buck'ı almaya yetmeyince devreye kamçının sapı girdi. Darbe nedeniyle yarı sersemlemiş haldeki Buck geri çekilip kamçı tekrar tekrar üzerine inerken, Spitz de kendisine saldıran Pike'a esaslı bir ceza verdi.

İzleyen günlerde Dawson giderek yaklaşıırken Buck, Spitz ile suçluların arasına girmeye devam etti ama bunu şeytani bir kurnazlıkla, François ortalıkta yokken yaptı. Buck'ın örtülü isyanı sonucunda genel bir isyan havası başladı ve takıma yayıldı. Dave ile Sol-leks etkilenmemişlerdi ama takımın geri kalanı giderek kötüleşiyordu. Artık işler iyi gitmiyordu. Sürekli bir çekişme ve kavga hali hüküm sürüyordu. Her zaman bir sorun yaşanıyordu ve bunun altında Buck vardı. Bu mesele François'nın kafasını meşgul ediyordu, çünkü köpek sürücüsü ikisi arasında er ya da geç bir ölüm kalım savaşı olacağını iyi anlamıştı ve başka köpekler arasındaki tartışma ve kavga seslerinin Buck ile Spitz'in sesi olmasından korkarak uyku tulumundan dışarı fırladığı gecelerin sayısı, birden fazlaydı.

Ama fırsat karşlarına çıkmadı ve o büyük kavga yapılamadan, kasvetli bir öğleden sonra Dawson'a girdiler. Burada bir sürü adam ve sayısız köpek vardı ve Buck o köpeklerin hepsinin çalıştığını gördü. Görünüşe göre düzen böyle buyrulmuştu, köpekler çalışmak zorundaydı. Bütün gün uzun takımlar halindeki köpekler ana caddeden bir aşağı bir yukarı geçiyor, geceleri bile çanları çalmaya devam

ediyordu. Kulübe yapmak için ağaç kütüğü ve odun taşıyor, madenlere nakliye yapıyor, Santa Clara Vadisi'nde atlara ait olan bütün işleri burada onlar görüyordu. Buck arada Güneyli köpeklerle de rastladı ama esas olarak köpeklerin çoğu yabancı kurtlardan gelen haski soyundandı. Düzenli olarak her gece saat dokuzda, on ikide ve üçte, esrarengiz, korkutucu, tüyler ürpertici bir gece şarkısı söylüyorlar ve Buck bu şarkıya katılmaktan büyük keyif alıyordu.

Tepelerinde kutup ışıklarının* soğuk soğuk parladığı veya yıldızların buz danslarını yaptığı ve toprağın, kardan örtüsü altında hissiz ve donmuş yattığı bir yerde haskilerin şarkısı, hayatın bu donmuşluğuna meydan okuma gibi görülebilirdi belki; ama aslında alçak perdelerden, uzun feryatlarla ve iç çekişlerle söylendiği için daha çok hayatın yakarışı, varoluşun ıstırabının dile geliyordu. Eski bir şarkıydı, soyun kendisi kadar eskiydi; gencecik bir dünyanın ilk şarkılarından ve şarkıların hüznü olduğu günlerden kalmaydı. Sayılamayacak kadar çok kuşağın acılarıyla dolu bu yakarışlar Buck'ta tuhaf bir heyecan ve dalgalanma yaratıyordu. Hayatın acılarına hıçkırığa hıçkırığa ağlarken vahşi atalarının acılarına feryat ediyor, soğukun ve karanlığın korkusu ve gizemiyle inlerken, atalarının korkusunu ve gizemini dile getiriyordu. Onu ateş başında ve dam altında yaşadığı yıllardan çok gerilere, hayatın henüz taze bir başlangıç yaptığı uluma çağlarına götüren süreç tamamlanmıştı ki bu şarkı Buck'ın içine işliyordu.

Dawson'a girdiklerinden yedi gün sonra Karargah'tan** Yukon Yolu'na giden sarp yokuştan inerek Dyea'ya ve denize doğru yola çıktılar. Perrault, hem bu sefer getirdiğinden daha acil bir yük taşıyormuş gibi yol alıyordu, hem de kendini yolun gururuna öyle kaptırmıştı ki yılın yol reko-

* Aurora borealis: Kutup bölgesinde geceleri gökyüzünde görülen renkli ışıklar (ç.n.).

** Klondike'a altına hücum yaşandığı dönemde bölgede asayiş sağlayan Kanada Atlı Polisi'nin Dawson civarındaki karargahı (ç.n.).

runu kırmak istiyordu. Bunu yapmasına yardımcı olacak birkaç şey vardı. Bir haftalık dinlenme köpekleri iyileştirmiş, durumlarını esaslı biçimde düzeltmişti. Gelirken açtıkları yol, sonradan gidip gelenler sayesinde iyice ezilip sıkışmıştı. Ayrıca polis iki-üç yerde insanlar ve köpekler için yiyecek deposu oluşturmuştu ve bu yüzden daha az yükse seyahat ediyorlardı.

İlk gün seksen kilometre uzaktaki Sixty Mile'a vardılar ve ikinci günü, Yukon'un kaynağından Pelly'e doğru hızla çıkarken karşıladılar. Ama bu olağanüstü hız, François adına büyük sıkıntı ve gerginlikler yaşanmadan yapılmıyordu. Buck'ın sinsi isyanı takımdaki dayanışmayı bozmuştu. Artık takım yola atılan tek bir köpek gibi hareket etmiyordu. Buck'tan cesaret alan isyankârlar, her türlü kabahati işliyorlardı. Artık Spitz çok korkulan bir lider değildi. Eskiden ona duydukları korkuyla karışık saygı gitmişti ve herkes aynı şekilde liderliğine meydan okumaya başlamıştı. Pike bir gece onun balığının yarısını çalmış ve Buck'ın koruması altında mideye indirmişti. Başka bir gece Dub ile Joe, beraberce Spitz'e karşı çıkmışlar ve hak ettikleri cezadan vazgeçmesini sağlamışlardı. Hatta iyi huylu Billee bile artık daha az iyi huyluydu ve sızlanmaları eski günlerdekinin ancak yarısı kadar yatıştırıcıydı. Buck ise hırlamadan ve tüylerini tehditkâr biçimde kabartmadan Spitz'in yanına bile yaklaşmıyordu zaten. Doğrusunu söylemek gerekirse giderek kabadayılara benzeyen tavırlarıyla Spitz'in burnunun dibinde efelenerek yürümek gibi bir alışkanlık edinmişti.

Disiplinin çöküşü, köpeklerin birbiriyle olan ilişkilerini de etkilemişti. Kendi aralarında her zamankinden çok çekişip kavga ettikleri için kamp kimi zaman tımarhaneye dönüyordu. Değişmeyen sadece Dave ile Sol-leks'ti ama onlar da bitmek tükenmek bilmeyen çekişmeler nedeniyle daha sinirliydiler artık. François yakası açılmadık küfürler ediyor, boş yere karları tekmeliyor ve saçını başını yolu-

yordu. Kamçısı köpeklerin arasında sürekli şaklıyor ama en küçük bir fayda sağlamıyordu. Sırtını döndüğü anda her şey yeniden başlıyordu. Francois kamçısıyla Spitz'i desteklerken Buck da takımın desteğini almıştı. Franco- is sorunun arkasında Buck'ın olduğunu biliyor, Buck da onun bunu bildiğini biliyordu ama yine suçüstü yakalan- mayacak kadar akıllıydı. Koşumlara bağlıken sadakatle çalışıyordu çünkü bu zorlu işten büyük keyif alıyordu ama takım arkadaşları arasında sinsice kavgı çıkararak koşum takımlarının birbirine dolanmasına neden olmaktan daha da büyük keyif alıyordu.

Bir akşam yemekten sonra Tahkeena Nehri'nin ağzında Dub bir tavşan görüp önünü kesti ama sendeleyince kaçtı. Anında bütün takım çılgık çılgıydı. Yüz metre ötede Kuzeybatı Polisinin, hepsi haski, elli köpekli bir kampı vardı ve takibe onlar da katıldılar. Tavşan nehrin aşağısına doğru hızla koştu, küçük bir donmuş dere yatağına sapıp koşma- ya devam etti. Karlı yüzeyde küçük küçük izler bırakarak giderken peşindeki köpekler koca cüsseleriyle karı yarararak ilerliyorlardı. Buck, altmış güçlü köpekten oluşan sürünün başında o dönemeçten bu dönemece koşuyor ama bir türlü tavşana yetişmiyordu. Hızla koşmak için neredeyse yere yapışan görkemli vücuduyla her adım atışında yıldırım gibi fırlıyor, beyaz ayışığı altında şevkle haykırıyordu. Ve onun her ileri fırlaşıyında, önünde buzdan bir hayalet gibi solgun halde koşan tavşan da ileri atılıyordu.

Eski içgüdülerin kışkırtması sonucu belli zamanlar insa- noğlunu güvenli şehirlerden ormanlara ve geniş ovalara sürükleyen kimyasal maddelerce fırlatılan kurşunlarla can almak; kan dökmenin şehveti; öldürmenin hazzı –işte o an Buck'ın içindeki şey de oydu, yalnız onda çok daha derinler- deydi. O küçük yabaniyi, o canlı et parçasını kendi dişleriyle öldürmek ve burnunu gözlerine kadar sıcak kanın içine sok- mak için köpek sürüsünün başında akıp gidiyordu.

Varoluşun zirvesini gösteren, hayatın artık daha fazla yükselmediği bir kendinden geçme hali vardır. Yaşamının çelişkisi de odur ki bu kendinden geçme, esrime hali, insan ancak en hayat doluyken ve insanın ancak hayatta olduğunu tamamen unutmaya gelir. Bu hayatı unutmaya hali sanatçıyı etkisine aldığı anda bir alev gibi ondan dışarı taşar; bir askeri etkisine aldığı anda o asker cephe savaş çılgınlığına kapılarak düşmanına en ufak merhamet göstermez. İşte o aynı kendinden geçme hali, sürünün başında, ayışığının altında, kaslarını sonuna kadar zorlayarak, önünde hızla kaçan canlı yiyeceği kadim kurt çığlıkları içinde kovalayan Buck'ı da etkisine aldı. Benliğinin derinliklerinin sesi, benliğinin kendinden de derin olan ve Zamanın dölyatağına kadar giden parçasının sesiydi, haykırdığı. Onu etkisi altına alan şey, içinde sonuna kadar yükselen hayattı, varoluşun o büyük dalgasıydı; kendini kaptırdığı şey, tek tek her bir kasından, ekleminden ve sinirinden duyduğu mükemmel hazdı; hareket etmeyen üzerinde, ölü maddenin teninde kabına sığmayan bir sevinçle uçarak kendini hareket içinde ifade eden, parıldayan ve taşan ölüm karşıtıydı, ölüm olmayan her şeydi onun efendisi.

Ama en neşeli zamanlarında bile soğukkanlı ve hesapçı Spitz sürüyü terk ederek kestirmeye, derenin uzun bir kavis çizdiği dar bir boğaza saptı. Buck bunu bilmiyordu ve kavisi dolaşarak geldiğinde, tavşanın soğuk hayaleti hâlâ önünde uçuyorken, çıkıntılı dere kenarından tavşanın hemen önüne atlayan başka, daha büyük ve soğuk bir hayalet gördü. Spitz'di. Tavşan dönüp ondan kurtulamadı ve beyaz dişler havada belini kırdığında, beli kırılmış bir insan nasıl bağırırsa öyle yüksek bir çığlık attı. En zirvesinden bir anda Ölümün sınırsızlığı eline düşüveren Hayatın acı haykırışının bu seste çınlamasıyla birlikte Buck'ın hemen peşindeki sürü, bir cehennem korosu gibi neşeyle çığlık çığlığa bağırışmaya başladı.

Buck bu bağırışlara katılmadı. Hareketini yavaşlatmadan doğrudan Spitz'in üzerine yüklendi ve sert bir biçimde omuz omuza çarpıştıklarında Spitz'in boğazını son anda ıskaladı. Toz gibi karın üzerinde yuvarlandılar, yuvarlandılar. Spitz sanki hiç devrilmemiş gibi Buck'ın omzunu aşağı doğru yardı ve güvenli bir yere sıçrayarak ayakları üzerine durdu. Ayaklarını yere daha sağlam basmak için gerilerken, kasılan ve hırlayarak geri çekilen ince dudaklarının altındaki çenesi, bir kapanın çelik dişleri gibi iki kez tıkırdayarak kapandı.

Buck o anda anladı. Vakit gelmişti. Ölümüne olacaktı. Kulakları arkaya yatmış, diş gösterip hırlayarak ve birbirlerinin etrafında dönerek bütün dikkatleriyle bir üstünlük elde etmeye çalışırken, bu sahne Buck'a tanıdık geldi. Hepsini hatırlıyordu sanki: beyazlara bürünmüş ağaçlar ve toprak, ayışığı ve dövüşün büyük heyecanı. Beyazlığın ve sessizliğin üzerinde uğursuz bir sükunet vardı. Havada en ufak bir esinti yoktu, hiçbir şey kıvıldamıyor, tek bir yaprak bile sallanmıyor, köpeklerin gözle görülebilen solukları buz gibi havada asılı kalarak yavaşça yukarı yükseliyordu. Kar tavşanı ile işleri çok çabuk biten bu köpekler, yani yeterince evcilleşmemiş bu eski kurtlar, şimdi ümitli bir bekleyiş içinde çember halini almışlardı. Onlar da sessizdi; sadece gözleri kor gibi parlıyor ve solukları yavaşça havaya yükseliyordu. Bu sahne Buck için yeni veya yabancı olduğu bir şey değildi, eski zamanlardan bildiği bir sahneydi. Her zaman böyle olmuş, işler hep böyle yürümüş gibi geliyordu ona.

Spitz, tecrübeli bir savaşçıydı. Spitzbergen'den Kuzey Kutbu'na, Kanada'yı baştan sona geçtikten sonra gittiği Barrens'e kadar her yerde çeşit çeşit köpeklerle dövüşerek tecrübe kazanmış ve onları yenmişti. Öfkesi acıydı ama kör değildi. İçindeki parçalayıp yok etme tutkusunun aynısına düşmanının da sahip olduğunu unutmazdı. Üzerine atılan

rakibini karşılamaya hazırlanmadan hiçbir zaman onun üzerine atılmaz, önce saldırıya karşı savunmasını kurmadan asla saldırmazdı.

Buck bu koca beyaz köpeğin boynuna dişlerini geçirmek için boşuna uğraştı. Dişleri yumuşak ete dalmak için ne zaman hamle etse, Spitz'in dişleriyle karşı karşıya kalıyordu. Diş diş çarpışıyor, dudaklar kesilip kanıyor ama Buck düşmanının savunmasını bir türlü geçemiyordu. Sonra iyice kızışarak fırtına gibi saldırılarla Spitz'i kuşattı. Arada sırada hayatın yüzeye yakın geçtiği kar beyazı gırtlığa ulaşmaya çalışıyor ama her seferinde Spitz dişlerini ona geçirerek kaçırıyordu. Sonra, gırtlığına saldırırcasına doğrudan Spitz'in üzerine saldırarak başını aniden geri çekip yandan kıvrılmak ve onu yere devirmek için omzunu koçbaşı gibi rakibinin omzuna dayamak istedi. Ama her seferinde rakibini yere yıkmak yerine Buck'ın omzu yarıldı ve Spitz hafifçe kenara kaçtı.

Buck nefes nefese kalmış, kanı ince derecikler halinde akarken Spitz'e dokunamamıştı. Dövüş giderek umutsuzlaşıyordu. Ve bütün bunlar olurken sessiz ve kurt işi çember, dalaşın bitip hangi köpek düşecekse bir an önce düşmesini bekliyordu. Buck nefessiz kalınca Spitz saldırıya geçti ve Buck'ı sendeletti. Buck yere yıkılır gibi olunca altmış köpektен oluşan çember ayaklandı ama Buck yere düşmeden, havada kendisini toparlayınca tekrar oturup bekledi.

Buck'ın, kendisini büyük yapan bir özelliği vardı: hayal gücü. İçgüdülerıyla dövüşüyordu ama aynı zamanda aklını da katabiliyordu dalaşa. Eski omuz numarasını yapar gibi saldırıya geçti ama son anda sinerek karın içine battı. Dişleri, Spitz'in sol ön bacağıının üzerinde kapandı. Kırılan bir kemiğin çatırtısı duyuldu ve beyaz köpek onu üç ayak üzerinde karşıladı. Üç kere Spitz'i yere yıkmayı denedikten sonra aynı numarayı tekrarlayarak sağ ön bacağıını da kırdı. Duyduğu acıya ve çaresizliğe karşın Spitz ayakta kalmak

için çılgınca mücadele ediyordu. Geçmişte yendiği can düşmanlarının üzerine kapanan aynı sessiz çemberin kor gibi parlayan gözlerinin, dışarı sarkmış dillerinin ve yavaşça havaya yükselen gümüşü nefeslerinin yine kapanmaya başladığını gördü. Tek fark, bu kez yenilen kendisiydi.

Spitz için hiç umut kalmamıştı. Buck amansızdı. Merhamet, daha nazik iklimlere has bir şeydi. Son saldırıya hazırlandı. Çember iyice daralmıştı; Buck haskilerin soluklarını böğründe hissediyordu. Onları Spitz'in arkasında ve iki yanda gördü, saldırıya geçmek için hafifçe eğilmiş, gözlerini Spitz'in üzerine sabitlemişlerdi. Bir anda her şey durur gibi oldu. Bütün hayvanlar sanki taşa dönmüş gibi kıpırtısız kaldılar. Sadece Spitz kımıldıyor, ileri geri sendelerken tüylerini kabartıp yaklaşan ölümü korkutarak kaçırmak istemişçesine korkunç bir tehditle hırıliyordu. Sonra Buck yüklendi ve geri kaçtı. Bu saldırıda omzu nihayet rakibinin omzuna sağlam bir şekilde denk gelmişti. Karanlık çember, ayışığı altındaki karlar üzerinde ufalarak bir nokta halini alırken Spitz görünmez oldu. Buck durup o tarafa baktı. Muzaffer şampiyon, egemen ilkel hayvan, öldürmüştü ve bu hoşuna gitmişti.

Liderlik Kimin Hakkı

“Gördün mü? Demedim mi ben sana? Şu Buck iki şeytan derken doğru söylüyordum.”

Ertesi sabah Spitz’in ortalıkta görünmediğini, Buck’ınsa yara bere içinde olduğunu farkeden François, böyle diyordu. Buck’ı ateşe yaklaştıırıp alevlerin ışığında yaralarını işaret etti.

Perrault, Buck’ın vücudundaki pençe ve diş izlerini gözden geçirirken, “O Spitz de cehennem gibi dövüşmüş,” dedi.

François’nın cevabıysa, “Buck da iki cehennem gibi dövüşmüş,” oldu. “Artık bundan sonra keyfimiz yerinde. Spitz yoksa bela da yok, kesin.”

Perrault kamp malzemelerini toparlayıp kızıağı yüklerken köpek sürücüsü de köpekleri kızıağı koşuyordu. Buck, normalde lider olarak Spitz’in durması gereken yere gitti ama ona dikkat etmeyen François, Buck’ın göz diktiği pozisyona Sol-leks’i getirdi. Ona göre kalan köpekler arasında en iyi liderlik yapabilecek olanı, Sol-leks’ti. Buck bir hemen öfkeyle Sol-leks’in üzerine atlayarak onu geriletti ve yerini kaptırmadı.

“Vay vay vaay, bak şu Buck’a,” diye bağırdı François, neşeyle baldırlarına tokatlar atarak, “önce Spitz’i öldür, sonra da işine kon.”

“Hadi çekil bakayım ordan, lavuk!” diye bağırdı ama Buck kıınıldamadı.

Buck’ın ense kökünden tuttuğı gibi, tehditkâr şekilde hırlamasına bakmadan yana sürükleyerek Sol-leks’i tekrar oraya koydu. Yaşlı köpek bundan hiç hoşlanmadı, Buck’tan korktuğunu açıkça belli ediyordu. François inat etmişti ama arkasını döndüğü anda Buck oradan ayrılmakta hiç de gönülsüz olmayan Sol-leks’in yerine geçti.

François kızmıştı. “Bak yemin olsun şimdi gününü gösteririm sana!” diye bağırarak elinde koca bir sopayla geldi.

Buck kırmızı kazaklı adamı hatırlayarak usulca geri çekildiğı gibi Sol-leks tekrar öne getirildiğinde saldırmaya da hiç çalışmadı. Sopanın ulaşabileceğı menzilin hemen dışında daireler çizerek öfke ve hiddetle hırlıyor, bir yandan da François üzerine fırlatırsa sıçrayıp kenara kaçmak için dikkatle sopaya bakıyordu, çünkü Buck sopalar konusunda yeterince bilgi sahibiydi. Köpek sürücüsü dönüp diğer işlerini gördü ve Dave’in önündeki eski yerine koşmak için Buck’ı çağırdı. Buck iki-üç adım geriledi, François onu izleyince yeniden aynı şekilde geriledi. Bir süre böyle gittikten sonra François elindeki sopayı yere attı, Buck’ın dayaktan korktuğunu sanmıştı. Oysa Buck, açıkça isyan ediyordu. İstedığı şey dayaktan kaçmaktan öte bir şeydi, liderliğı istiyordu. Bu onun hakkıydı. Liderliğı bileğinin hakkıyla elde etmişti ve daha azına razı olmayacaktı.

Perrault da arkadaşına yardım etti. İki arkadaş Buck’ı ortalarına alıp yarım saat kovaladılar. Sopalarını fırlattılar. Kenara kaçıp kurtuldu. Buck’a, anasına, babasına, bütün gelmişine geçmişine, en son nesle kadar döllerinden doğacak bütün köpeklerle, vücudundaki tek tek her kıla, damarlarındaki tek tek her damla kana kadar sövüp saydılar ama Buck, bütün bu küfürlere hırlayarak cevap verdi ve onların ulaşamayacağı mesafeyi korudu. Kaçıp gitmeye çalışmadı, tersine geri geri çekilerek kampın etrafında dolanıp duru-

yordu ve açıkça belli ediyordu ki isteği karşılandığı an yanlarına gidecek ve iyi bir köpek olacaktı.

François yere çöküp kafasını kaşıdı. Perrault saatine bakıp küfretti. Zaman uçup gidiyordu ve bir saat öncesinde yola koyulmuş olmaları gerekiyordu. François tekrar kafasını kaşıdı. Sonra kaşıdığı kafasını sallayıp bir kabahat işlemiş gibi mahcup mahcup sırttı. O da yenilgiyi kabul ettiklerini gösterir şekilde omuz silkti. Ardından François, Sol-leks'in olduğu yere gidip Buck'ı çağırdı. Buck, köpekler nasıl gülerse öyle güldü ama bir yandan mesafesini de korudu. François, Sol-leks'in koşumlarını çözüp onu eski yerine götürdü. Takım, boşluksuz bir zincir şeklinde kızağa koşulmuş, yola çıkmaya hazır halde bekliyordu. En öndeki yer dışında Buck'a arada yer kalmamıştı. François bir kez daha çağırdı ve Buck bir kez daha güldü ama mesafesini yine korudu.

Perrault, "At şu sopayı," diye emretti.

François emre uyunca Buck muzaffer bir gülüşle tırıs kalktı ve şöyle bir dolanıp takımın başındaki yerine geldi. Koşumları bağlandı, kızağın ayakları sertleşmiş kardan kurtarıldı; iki adam da koşar halde, nehir yoluna atıldılar.

Köpek sürücüsü, iki şeytanlı Buck'a zaten önceden yüksek bir not vermişti ama daha günün ilk saatlerinde bu notun bile az olduğunu gördü. Buck, liderlik sorumluluğunu bir hamlede üstlenmişti, karar verilmesi gerektiğinde, hızlı düşünmek ve hızla eyleme geçmek ihtiyacı doğduğunda, François'nın emsalini görmediği Spitz'den bile üstün olduğunu ortaya koyuyordu.

Ama Buck'ın en mükemmel olduğu alan, bir kural koymak ve arkadaşlarının o kurala uymasını sağlamaktı. Dave ile Sol-leks, liderlikteki değişime aldırmadılar. Onları ilgilendirmezdi bu. Onların işi çalışmak, bütün güçleriyle kızağı çekmekti. Onlara karışan olmazsa ne olup bittiğine bakmazlardı bile. İyi huylu Billee, o da ancak düzeni koru-

duğu müddetçe, bu ikisinin ilgilendikleri şeylerin başında yer alırdı. Ancak Spitz'in son günlerinde takımın kalanının idaresi giderek zorlaşmıştı ve şimdi de Buck'ın onları bir şekle şemale sokmaya soyunması, oldukça şaşırtıcı gelmişti.

Buck'ın hemen ardında koşan ve göğsündeki kayışa, mecbur kaldığından bir gram bile fazla yüklenmeyen Pike, bu avareliği için ustaca ve tekrar tekrar silkelenmiş ve ilk gün sona ermeden önce hayatında çekmediği kadar yük çeker hale gelmişti. Kamptaki ilk gece huysuz Joe adamakıllı bir şekilde cezalandırıldı ki bunu yapmayı Spitz asla başaramamıştı. Buck üstün ağırlığı sayesinde Joe'yu bastırarak havasız bıraktı ve diş geçirmeye çalışmayı bırakıp aman dilemek için inleyene kadar ısırp durdu.

Takımın genel havası bir anda toparlandı. Eski dayanışma ruhuna tekrar kavuşan köpekler yine tek bir köpek gibi yola atılmaya başladılar. Rink Rapids'te iki yerli haski, Teek ve Koon da takıma eklendi ve Buck'ın onların dersini vermedeki sürati, François'nın nefesini kesti.

"Buck gibi köpeği bir daha göremezsin," diye bağırdı. "Asla! Bin dolar eder, yemin olsun! Ha? Sen ne diyorsun, Perrault?"

Perrault başıyla onayladı. Kayıtlara göre olması gereken yerin ilerisindeydi ve gün be gün daha da ileri gidiyordu. Yolun durumu mükemmeldi, kar sıkı ve sertti, onları uğraştıracak yeni kar yağmamıştı. Hava fazla soğuk değildi. Sıfırın altında 50 dereceye düşmüştü ve bütün yol boyunca orada kaldı. Adamlar sırayla bir kızağı sürüyor, bir öne geçip koşuyordu ve köpekler, fazla sık olmayan molalar dışında sürekli yoldaydılar.

Thirty Mile Nehri'nin büyükçe bir kısmı buzla kaplanmıştı ve gelirken on günlerini alan mesafeyi, dönerken bir günde kat ettiler. Bir günde 95 kilometre yol alıp Le Barge Gölü'nün başından White Horse Rapids'e bir hamlede vardılar. Marsh, Tagish ve Bennett göllerini geçerken (112 kilo-

metre tutuyordu) o kadar hızla uçuyorlardı ki koşma sırası hangi adamdaysa kızıağın arkasında bir halatın ucunda çekiliyordu. İkinci haftanın son gecesinde White Geçidi'nin tepesine vardılar ve ayaklarının altında Skaugay'ın ve gemilerin ışıkları, denize doğru yokuş aşağı indiler.

Rekor bir koşuydu bu. On dört gün boyunca her gün ortalama 64 kilometre yapmışlardı. Perrault ile François üç gün boyunca, yağmur gibi yağan şerefe kadeh kaldırma davetleri arasında Skaguay'ın ana caddesinde çeneler yukarıda, göğüsler önde bir aşağı bir yukarı dolaşır dururken takım da sürücülerin ve köpek terbiyecilerinin sürekli hayranlık gösterilerinin odağındaydı. Derken üç-dört batılı kötü adam çıkıp şehri soyup soğana çevirmek istediler ama yol açtıkları sıkıntılar için delik deşik edildiler ve halkın ilgisi başka kahramanlara döndü. Sonra da resmi emirler geldi. François, Buck'ı yanına çağırıp kollarını boynuna dolayıp ağladı, gözyaşları içinde bıraktı onu. François ile Perrault'yu son görüşüydü bu. Başka insanlar gibi onlar da Buck'ın hayatından tamamen çıkıp gittiler.

Buck ile arkadaşlarının sorumluluğu bir İskoç melezi- ne geçti ve Buck, bir düzine başka kızak takımıyla beraber Dawson'a doğru o bezdirici yolculuğa tekrar başladı. Artık hafif yüklerle hızla koşmak yoktu, rekor kırmak da yoktu; ağır yüklerle ağır işçilik vardı çünkü bu, Kutbun gölgesinde altın arayan adamlara bütün dünyadan kelimeler taşıyan posta katarıydı.

Buck bu işten hoşlanmasa da katlanımayı bildi, Dave ile Sol-leks gibi yaptığı işten gurur duydu ve gurur duysalar da duymasalar da arkadaşlarının kendi paylarına düşeni adil biçimde yaptıklarını gördü. Makine düzeniyle işleyen sıkıcı bir hayattı. Her gün, tıpkı ötekine benziyordu. Her sabah belli bir saatte aşçılar kalkar, ateşler yakılır ve kahvaltı edilirdi. Sonra da birileri kampı toplarken başkaları da köpekleri kızaklara koşar ve şafağın işareti olan o karanlık

çökmeden bir saat kadar önce yola koyulurlardı. Gece olunca kamp kurulurdu. Birileri çadırları kurar, birileri odun ve yataklar için büyük çam dalları keser, birileri de aşçılara su veya buz getirirdi. Köpeklerin de yemekleri verilirdi. Gerçi balıkları mideye indirdikten sonra yüz küsur köpekle birlikte bir saat kadar avare avare dolaşmak da fena sayılmazdı ama yine de günün en önemli anı, yemeklerini aldıkları andı. Köpekler arasında iyi savaşçılar da vardı ve en iyi savaşçılarla yaptığı üç dalaş, Buck'ı ötekilerin efendisi haline getirmişti, tüylerini kabartıp diş gösterince herkes yolundan çekilirdi.

Ama Buck büyük olasılıkla en çok, arka ayaklarını altına çekip ön ayaklarını ileriye uzatarak başı yukarıdayken alevlere bakarak hayal kurarcasına dalgın dalgın gözlerini kırdığı ateşin yanında yatmaktan hoşlanıyordu. Kimi zaman güneşli Santa Clara Vadisi'ndeki Yargıç Miller'in büyük evini, beton sarnıcı, tüysüz Meksika köpeği Ysabel'i, küçük Japon bulldogu Toots'u düşündüğü de olurdu ama kırmızı kazaklı adamı, Curly'nin ölümünü, Spitz'le büyük kavgasını ve yediği veya yemek istediği güzel şeyleri hatırlardı daha çok. Sıla özlemi çekmiyordu. Güneşli Topraklar çok uzaktı, silikti ve oralara dair anıların Buck'ın üzerinde bir etkisi yoktu artık. Hayatında hiç görmediği şeylerin bile ona tanıdık gelmesini sağlayan soyuna ait kalıtsal hatıralarla önceleri kısa bir süreliğine yok olan ama daha sonra içinde tekrar dirilen içgüdüleri (ki bu içgüdüler de atalarının, alışkanlık haline gelmiş hatıralarından başka bir şey değillerdi zaten), onu çok daha fazla etkisi altına alıyordu.

Kimi zaman orada kıvrılıp dalgın dalgın alevlere bakarken, sanki o alevler başka bir ateşin alevleri gibi geliyor, kendisi o başka ateşin başında kıvrılmış yatarken önünde duran melez aşçıdan başka bir adam gördüğünü sanıyordu. Bu başka adamın bacakları kısa, kolları uzun, kasları ise yuvarlak ve şişkin değil, uzun, tel tel ve düğüm düğümdü.

Bu adamın saçları uzun ve keçeleşmiş, başıysa gözlerinden itibaren saçların altından arkaya doğru basıktı. Tuhaf sesler çıkarıyor, ara ara dikkatle baktığı karanlıktan feci halde korkar gibi görünüyor ve o anlarda diziyle ayağının arasında duran, ucuna ağır bir taş bağlanmış sopasını kavırıyordu. Sırtından sarkan, kenarları eğri büğrü kesilip ateşte alazlanmış bir deri dışında tamamen çıplaktı ve vücudu kıllarla kaplıydı. Bu kıllar bazı yerlerde, göğsünde, omuzlarında, kollarının ve kaba etlerinin dışında neredeyse kalın bir kürk oluşturuyordu. Dik durmuyordu; bacakları dizden bükülmüş, gövdesi ise kalçadan öne doğru eğikti. Vücudunda, kendine özgü, neredeyse kedilere benzetilebilecek bir ataklık veya esneklik vardı; görülebilen ve görülemeyen şeylerden duyduğu sürekli korku içinde yaşayan biri olarak her an tetikte duruyordu.

Başka zamanlarda bu kıllı adam, başı bacaklarının arasında, ateşin başına çöküp uyuyordu. Böyle otururken dirseklerini dizlerinin üzerine koyar, ellerini de kıllı kollarıyla yağmurdan korumak ister gibi başının üzerinde kavuştururdu. Ve Buck o ateşin ötesinde, etrafını çevreleyen karanlığın içinde, kor gibi parlayan gözleri görebiliyordu; ikişer ikişer, her zaman ikişer ikişer parlayan bu gözlerin iri avcı hayvanlara ait oluşunu bilirdi Buck. Onların çalılarla küçük dalların arasından geçerkenki hışırtılarını ve gece çıkardıkları başka sesleri duyardı. Ve Yukon Nehri kıyısında, ateşin karşısında dalgın dalgın, tembelce göz kırparken gördüğü başka bir dünyaya ait bu görüntü ve sesler, omuzlarından boynuna dek bütün sırtındaki kılların dikilmesine neden olur, sonunda Buck'ın bastırmaya çalıştığı hafif bir sesle inlemesine veya yumuşak yumuşak hırlamasına yol açtığında melez aşçı hemen bağırırdı, "Hey Buck, hadi uyan bakalım!". Öteki dünya bir anda ortadan kaybolup gerçek dünya gözlerinin önüne serilirdi ve Buck sanki uyumuş gibi ayağa kalkıp esneyerek gerinirdi.

Arkalarında çektikleri posta yükü ile zorlu bir yolculuk yapmışlardı ve bu ağır iş nedeniyle tükenmişlerdi. Dawson'a vardıklarında kilo kaybetmiş, zavallı bir haldeydiler; on gün, en azından bir hafta dinlenmeleri şarttı. Ama iki gün içinde, dış dünyaya ulaşması gereken mektuplarla birlikte Karargah'tan Yukon kıyısına indiler. Köpekler yorgundu, kızak sürücüleri homurdanıyordu ve daha da kötüsü her gün kar yağıyordu. Bu, önceki kızakların ezip sıkıştırdığı yolun yumuşaması demekti; kızıağın önünde koşan insanların daha zor koşması ve sürücülerin bütün yolculuk boyunca adaletli davranıp köpekler için ellerinden geleni yapmalarına rağmen, köpeklerin kızıağı daha zor çekmesi demekti.

Her gece, önce köpeklerle ilgilendiler. Sürücülerden önce köpekler yemek yedi ve hiçbir sürücü, sürdüğü köpeklerin ayaklarının haline bakmadan önce uyku tulumuna uzanmadı. Yine de takatları azaldı. Kış başından beri 2.900 kilometre yol yapmış, yorucu koşullarda bütün bu mesafeyi kızak çekerek kat etmişlerdi. 2.900 kilometre, en dayanıklının bile hayatının nasıl olduğuna dair fikir verecek bir mesafeydi. Buck dayandı. Kendisi de bitkin olmasına karşın takım arkadaşlarının disiplini korumalarını ve çalışmalarını sağladı. Billee her gece uykusunda düzenli olarak inliyor ve çığlıklar atıyordu. Joe her zamankinden daha huysuzdu ve ister kör tarafından olsun, ister öbür tarafından kimse Solleks'e yaklaşamıyordu.

Ama en çok ıstırap çeken, Dave idi. Ona bir şey olmuştu. Daha somurtkan ve sinirliydi, kamp kurulur kurulmaz yuvasını kazıp içine geçiyor ve sürücü onu orada besliyordu. Koşumlar çıkarılıp yuvasına çöktükten sabah koşumlar tekrar takılınca kadar hiç ayağa kalkmıyordu. Bazen yolda kızıağın aniden durması sonucu koşumlar tarafından hızla geri çekildiğinde veya kızıağı hareket ettirmek için koşumlara yüklendiklerinde acı içinde çığlıklar atıyordu. Sürücü

onu muayene etti ama bir şey bulamadı. Bütün sürücüler ilgileniyordu bu konuyla. Yemek sırasında ve yataklarına gitmeden önce pipolarından son nefeslerini çekerken bu konuyu konuşuyorlardı. Hatta bir gece toplanıp hep beraber durumu değerlendirdiler. Dave'i yuvasından çıkarıp ateşin başına getirdiler ve çığlıklar atana kadar çeşitli yerlerine bastırıp dürttüler. Sorun Dave'in içindeydi ama bir kırık bulamadılar ve ne olduğunu anlayamadılar.

Cassiar Bar'a ulaştıklarında Dave çok zayıflamıştı, yolda sürekli düşüyordu. İskoç melezi kızağı durdurup Dave'i takımdan çıkarıp ondan bir sonraki köpek olan Sol-leks'i kızak önüne bağladı. Amacı, Dave'in kızağın arkasında yüksüz koşarak biraz dinlenmesini sağlamaktı. Hastaydı ama takımdan çıkartılmasına çok gücenmişti Dave, koşumlar çıkarılırken homurdandı, hırladı ve o kadar uzun zaman hizmet ettiği pozisyona artık Sol-leks'in geçtiğini görünce kalbi kırılmış halde inledi. Koşumların ve yolun gururu böyle bir şeydi işte, ölümüne hasta olmasına rağmen kendi işini başka bir köpeğin yapmasına katlanamıyordu.

Kızak harekete geçince arkalarında kalan ezilmiş karın yanında, yumuşak kara bata çıka koşup Sol-leks'i ısırmaya çalışıyor, ona saldırarak öbür taraftaki yumuşak kara doğru itmeye ve koşumların içine dalarak onunla kızağın arasına girmeye uğraşıyor, bu arada da acı ve ıstırap içinde inliyor, çığlıklar atıyor ve kesik kesik havlıyordu. Melez, kamçıyla onu uzaklaştırmak istedi ama Dave etini yakan kamçıyı önemsemiyordu ve adam da kırbacı daha hızlı vuracak kadar kalpsiz değildi. Dave, rahatça koşabileceği kızağın arkasındaki ezilmiş karın üzerinden sakın sakın gelmeyi reddederek ve ancak büyük zorlukla ilerleyebileceği yandaki yumuşak kar üzerinde, gücü tamamen tükenene kadar debelenerek koşmaya devam etti. Sonra yere düştü ve uzun kızak katarı çalkalana çalkalana yanından geçerken, düştüğü yerden mahzun bir uluma tutturdu.

Gücünün son kalıntısıyla ayağa kalktı, kızak katarı bir kez daha durana kadar ayakta kalmayı başardı, bata çıka koştu ve diğer kızakları geçip kendi kızığının oraya, Sol-leks'in yanına geldi. Kızığın sürücüsü piposunu yakmak için arkasındaki adamdan ateş almak amacıyla bir an oyalandıktan sonra gelip köpekleri dehledi. Ancak köpekler, gözle görülür bir isteksizlikle dönüp duruyor, huzursuzca başlarını bir o tarafa bir bu tarafa çeviriyorlardı; sonunda şaşkınlık içinde durdular. Sürücü de şaşırды çünkü kızak hareket etmemişti. Manzarayı görmeleri için arkadaşlarını çağırdı. Dave, Sol-leks'i kızığa bağlayan iki koşumu da dişleyerek koparmıştı ve kızığın tam önünde, eski yerinde duruyordu.

Orada kalmak için gözleriyle yalvarıyordu. Sürücü allak bullak olmuştu. Arkadaşları, kendisini mahvediyor bile olsa bu ağır işten uzaklaştırılan bazı köpeklerin kalbinin nasıl kırıldığından bahsettiler, yaralanan veya bu zorlu işi yapamayacak kadar yaşlanan köpeklerin yola koşulmadıklarında öldüklerine dair bildikleri örnekleri anlattılar. İnsafa gelip Dave nasıl olsa öleceği için, hiç olmazsa huzurlu ve mutlu bir şekilde, kızığa koşulu halde ölmesine karar verdiler. Böylece Dave yeniden kızığa bağlandı ve eskisi gibi gururla çekmeye başladı ama içinden gelen acının yakmasıyla birkaç kez feryatlar attı. Birkaç kez yere düşüp yolda sürüklendi, hatta bir keresinde kızak onun üzerinden geçti. Artık arka ayaklarından biri aksıyordu.

Ama kampa kadar dayandı. Sürücü ona ateşin başında bir yer hazırladı. Sabah, yola çıkamayacak kadar zayıftı. Koşum zamanı geldiğinde emekleyerek sürücüsüne gitmeye çalıştı. Çırpına çırpına ayağa kalktı, sendeledi ve düştü. Sonra arkadaşlarının koşuma bağlandıkları yere doğru solucan gibi sürüklene sürüklene ilerlemeye başladı. Ön ayaklarını ileri uzatıyor ve vücudunu sürükleyerek çekiyor, sonra ön ayaklarını tekrar ileri uzatarak kendini birkaç santim daha

çekiyordu. Sonunda gücü onu tamamen terk etti. Takım arkadaşları onu son gördüğünde nefes nefese karın üzerinde yatıyor ve onlara doğru kesik kesik havlıyordu. Ağaçların arkasında gözden kaybolduktan sonra da hüznü ulumasını duymaya devam ettiler.

Kızak katarı durduruldu. İskoç melezi, kendi izlerine basa basa biraz önce terk ettikleri kampa doğru usulca yürümeye başladı. Adamlar konuşmayı kestiler. Bir silah sesi duyuldu. Adam aceleyle geri döndü. Kamçılar şakladı, çingiraklar neşeyle çınladı, kızaklar yola koyuldu. Buck, ağaçların arkasında ne yaşandığını biliyordu. Orada ne yaşandığını bütün köpekler biliyordu.

Koşumun ve Yolun Ağır Yüğü

Önde Buck ve takım arkadaşları, Dawson'dan ayrıldıktan otuz gün sonra Salt Water Postası olarak Skaguay'a vardılar. Perişan vaziyetteydiler, tükenmiş, bitkin düşmüşlerdi. Buck 70 kilodan 50 kiloya inmişti. Diğer arkadaşları ise daha hafif olmalarına karşın ondan daha fazla kilo kaybetmişlerdi. Büyük bir beceriyle sık sık bacağını incitmiş numarası yapan düzenbaz Pike, bu kez gerçekten aksıyordu. Solleks de topallıyordu. Dub'ın ise canı, kürek kemiğindeydi.

Hepsinin ayakları feci şişmişti. Ne bir esneklik, ne bir çeviklik kalmıştı bacaklarında. Tutulan ve yere basarken acı veren ayakları, yol yorgunluğunu ikiye katlıyordu. Ölümüne yorgun düşmeleri dışında bir sorunları yoktu. Kısa süreli aşırı çaba nedeniyle yorulmuş değillerdi, öyle olsa birkaç saat dinlenip kendilerine gelirlerdi; tersine aylar süren yoğun ve bezdirici çalışma nedeniyle halsiz kalmışlardı. Hiçbir iyileşme gücü, başvurulacak hiçbir yedek kuvvet kalmamıştı geriye. Son kırıntısına kadar hepsini kullanmışlardı. Bedenlerinin tüm kasları, tüm lifleri, tüm hücreleri tükenmiş, hurdahaş olmuştu. Ve bunun belli bir nedeni vardı. Beş aydan kısa bir süre içinde 4 bin kilometre yol yapmışlar, bunun son 2.900 kilometresini ise sadece beş günlük bir dinlenmeyle geçmişlerdi. Skaguay'a vardıkla-

rında, artık takatlerinin son zerresini kullandıkları açıkça belliydi. Önceden geçmiş kızakların izinden çıkmamayı zar zor başarabiliyorlar, yokuş aşağı hızlanan kayağın altında kalmaktan ancak kaçabiliyorlardı.

Sürücü, Skaugay'ın ana caddesinde sendeleye sendeleye giderken, "Haydi benim perişan ayaklılarım," diye onlara cesaret vermeye çalışıyordu. "Bitti artık. Uzun uzun dinleneceğiz. Öyle değil mi? Öyle tabii. Kocaman bir dinlenme var size."

Sürücüler uzun bir mola bekliyorlardı, haklı olarak. Onlar da iki günlük molayla 2 bin kilometre yol yapmışlardı ve mantığa ve sağduyuya bakılırsa bir süre boş durmayı hak etmişlerdi. Ama Klondike'a çok adam gelmişti, bunların çoğunun oraya gelmeyen sevgilileri, karıları, yakınları ve akrabaları vardı ve tabii mektuplar dağ gibi yığılıyordu. Bunun dışında bir de resmi emirler vardı. Öte yandan artık yolda kullanılamayacak hale gelen köpeklerin yerini almak üzere Hudson Körfezi'nden sürüyle taze köpekler geliyordu. İşe yaramaz köpeklerden kurtulmak gerekiyordu ve köpeklerin dolar karşısında pek değeri olmadığı için satılmaları lazımdı.

Üç gün geçti. Buck ve takım arkadaşları hakikaten ne kadar yorulmuş ve zayıflamış olduklarını daha yeni yeni anlamışlardı. Sonra, dördüncü günün sabahı Amerikalı iki adam gelip koşumlarıyla birlikte hepsini yok pahasına satın aldı. Birbirlerine "Hal" ve "Charles" diyorlardı. Charles, orta yaşlarda, açık renkli, zayıf, sulu ve solgun gözleri olan; bıyıklarını, sarkık dudaklarının üzerini örterek onlara karşıtlık oluşturur gibi sert ve dik bir şekilde yukarı kıvrımış bir adamdı. Hal ise fişekliklerle dolu kemerinden koca bir Colt tabanca ile bir avcı bıçağı sarkan, 19-20 yaşlarında bir gençti. Hal'in en dikkat çeken şeyi, bu kemerdi. Onun tecrübesizliğini, su katılmadık ve kolay tarif edilemez toyluğunu ortaya seriyordu, kemer. Bu adamların ikisi de açıkça bura-

lara pek uygun insanlar değillerdi ve bu halleriyle Kuzeyde neden bir maceraya atılmaları gerektiği, sırrına akıl erdirilemeyecek şeyler arasındaydı.

Buck edilen pazarlığı duydu, adamlarla hükümet görevlisi arasındaki para alışverişini gördü ve Perrault ile François ve diğerleri gibi İskoç meleziyle diğer kızak katarı sürücülerinin de hayatından çıkmakta olduklarını anladı. Takım arkadaşlarıyla birlikte yeni sahiplerinin kampına götürüldüklerinde yarım yamalak ve baştan savma bir yer gördü; çadır tam kurulamamıştı, tabaklar yıkanmamıştı ve hiçbir şey düzen içinde değildi. Bir de kadın gördü. Adamlar ona, “Mercedes” diyordu. Charles’ın karısı, Hal’in ablasıydı. Hoş bir aile grubuydu yani.

Adamlar çadırı yıkmaya ve kızıağı yüklemeye başladıklarında Buck endişeyle onları izledi. Çok çaba harcıyorlar ama işi bilen biri gibi hareket etmiyorlardı. Çadırı yuvarlayıp, olması gerekenin üç katı büyüklüğünde koca bir bohça haline getirdiler. Teneke tabaklar yıkanmadan kaldırıldı. Mercedes sürekli elleri kolları havada, adamların yoluna çıkıp duruyor, ha bire şikayet edip akıl vererek dırdırlanıyordu. Kızıağın ön tarafına bir elbise torbası yüklediklerinde Mercedes torbanın arka tarafa yüklenmesi gerektiğini söyleyince öyle yapıp üzerine de başka eşyalar koydular ama bu kez de Mercedes giysi torbası dışında başka bir yerde duramayacak bazı eşyaları unuttuklarını fark edince yükü tekrar boşalttılar.

Komşu çadırdan üç adam geldi, birbirlerine sırtıp göz kırparak bunları seyretmeye başladılar.

Adamlardan biri, “Ne de çok yükünüz varmış,” dedi, “İşinize karışmak gibi olmasın ama sizin yerinizde olsam o çadırı yanımda götürmezdim.”

“Düşünülemez bile!” diye çılgınlığını attı Mercedes, ellerini dehşet içinde kalmış bir zarafetle savurarak. “Çadır olmadan ne yaparım ben?”

“Bahar geldi, artık havalar soğuk olmaz,” diye cevapladı adam.

Mercedes kararını vermiş olarak başını hayır anlamında sallayınca Charles ile Hal da ortada kalan son ıvır zıvırı dağ gibi olmuş kızıağın üzerine koydular.

Adamlardan biri, “Sizce bu kızak yürür mü?” diye sordu.

Charles, “Neden yürümesin,” diye cevapladı ters ters.

“Tamam, tamam,” diye aceleyle uysalca bir cevap verdi adam. “Sadece merak ettim. Bana az biraz ağır gibi geliyordu de...”

Charles adama sırtını dönüp bağları elinden geldiğince gererek bağladı ama hiç beceremiyordu bu işi.

“Ve elbette köpekler arkalarında o zamazingoyla bütün gün yürüyebilirler,” dedi beriki.

Hal, buz gibi bir nezaketle, “Hiç şüpheniz olmasın,” diyerek bir eliyle dümen sırtığını tutup öteki eliyle de kamçıyı salladı. “Marş!” diye bağırdı, “fırlayın bakalım!”

Köpekler göğüslerindeki koşumlara asılıp birkaç dakika boyunca kendilerini iyice zorladıktan sonra bıraktılar. Kızıağ hareket ettirememişlerdi.

“Tembel vahşiler, ben gösteririm onlara,” diye bağırarak köpekleri kamçılarak için elini kaldırdı.

Ama Mercedes, “Hayır Hal, yapma,” diye araya girerek kamçıyı tutup elinden aldı. “Zavallı köpecikler! Şimdi seyahatimizin sonuna kadar onlara sert davranmayacağınıza bana söz verin, yoksa bir adım bile atmam.”

Hal, dudağını büktü. “Köpekler hakkında ne de çok şey biliyorsun, sevgili kardeşim. Beni rahat bırak. Bak sana söylüyorum, bu köpekler tembel, istediğin şeyi yapmaları için kırbacı yemeleri lazım. Huyları böyle. İstediklerine sor. Sor hadi şu adamların birine.”

Mercedes, yalvarırcasına adamlara baktı; yüzünde hesapsız bir tiksintiyle karışık büyük bir acı ifadesi vardı.

“Madem merak ediyorsunuz, yorgun bu köpekler,” diye adamlardan biri cevapladı. “Suyu çıkmış hepsinin, sorun bu. Dinlenmeleri lazım.”

Hal, sakalsız dudaklarının arasından, “Canları çıksın,” deyince Mercedes bu lanetten duyduğu acı ve üzüntüyle bir ah çekti.

Ama ailesine bağlı bir yaratıktı ve hemen kardeşini savunmaya geçti. Anlamlı bir sesle, “Sen boşver o adamı,” dedi, “köpeklerimizi sen sürüyorsun ve sana göre iyisi neyse onu yaparsın.”

Hal’in kamçısı köpeklerin üzerinde şakladı. Köpekler koşumlara yüklendiler, ayaklarını sertleşmiş karın içine batırıp dibe kadar soktular ve bütün güçleriyle asıldılar. Kızak, sanki çıpalanmış gibi yerinden kımıldamıyordu. İki kere daha bu şekilde denedikten sonra nefes nefese kaldılar. Kamçı, vahşi ısıklar atıyordu ki Mercedes müdahale etti. Yaşlı gözlerle Buck’ın önünde diz çöküp kollarını boynuna doladı.

Onların halinden anlarcasına, “Zavallı sevgililerim,” diye ağlıyordu, “neden şu kızığa doğru dürüst çekmiyorsunuz? O zaman kimse sizi kırbaçlamaz.” Buck, kadından hiç hoşlanmamıştı ama kendisini ona direnemeyecek kadar perişan hissediyor, bu hareketine katlanmayı da günün sefil işlerinden biri sayıyordu.

Küfretmemek için dişlerini sıkın izleyicilerden biri, sonunda dayanamadı:

“Sizin başınıza ne gelirse gelsin zerre önemsemem, köpeklerin iyiliği için söylüyorum, kızığa kardan kurtararak onlara çok yardım edebilirsin. Kızığın ayakları donmuş. Ağırlığını kızığın ayaklarında sağa-sola doğru kaydırırsan kurtarırısın.”

Adamlar üçüncü kez bir şey söylemeye çalışıyorlardı ve bu kez sonunda onların tavsiyesine uyan Hal, kızığın sert kara yapışmış ayaklarını kurtardı. Buck ve arkadaşları, yağ-

mur gibi gelen kamçı darbeleri altında çılgınca çabalıyorlardı zaten, böylece aşırı yüklenmiş, yönetilmesi zor kızak hızla ileri fırladı. Yüz metre kadar ileride yol dönüp şehrin ana caddesine doğru dik bir rampa çıkıyordu. Ancak tecrübeli bir adam bu kadar ağır bir kızığa devirmeden oradan çıkarabilirdi ve Hal tecrübeli bir adam değildi. Dönerken savruldular, kızak devrildi, gevşek bağlanmış yükün yarısı etrafa saçıldı. Köpekler hiç durmadı. Tabii hafifleyen kızak, yan yatmış vaziyette arkalarından geliyordu. Gördükleri kötü muamele ve kızığa yüklenen insafsız yük yüzünden kızgındılar. Buck öfkeden kudurmuştu. Hızla koşmaya devam etti, takımı da onu izledi. Hal, “Dur, duur!” diye bağııyordu ama ipleniyorlardı bile. Ayağı takılarak tökezedi ve yere devrildi. Yan devrilmiş kızak, onun üzerinden geçti. Köpekler sokakta hızla koşmaya devam ederek kızakta kalan eşyaları Skaguay’ın ana caddesi boyunca döke saça giderken şehrin hayhuyuna neşe kattılar.

İyi kalpli vatandaşlar köpekleri yakalayıp etrafa saçılan eşyaları topladılar. Bir de tavsiyede bulundular: Dawson’a varmak istiyorlarsa yükün yarısı ve köpeklerin iki katı, söyledikleri buydu. Hal, ablası ve eniştesi söylenenleri isteksizce dinledikten sonra çadırı kurup eşyaları yere indirdiler. Konserveler ortaya çıkınca, adamlar güldüler çünkü Uzun Yol’da konserve, ancak hayallerde görülebilecek bir şeydi. Bir adam, “Bu battaniyeler tam otellik,” diye bir yandan gülerken, bir yandan da yardım ediyordu. “Bunların yarısı bile fazla, hepsini atın gitsin. Atın şu çadırı, bütün o tabakları... Kim tabak yıkacayacak? Hey Tanrım, yoksa siz trende mi seyahat edeceğinizi sanıyorsunuz?”

Ve böylece gereksiz şeyler acımadan atılıp gitti. Bolıçaları yere saçılan, elbiseleri teker teker atılan Mercedes çığığı bastı. Hem olan bitenin hepsine, hem de atılan her bir eşyasına gözyaşı döküyordu. Ellerini dizlerine vuruyor, kalbi kırılmış halde ileri geri sallanıp duruyordu. Bir değil, bir düzine

Charles gelse bile artık tek bir santim yol gitmeyeceğine yeminler etti. Herkese başvurdu, her şeyi denedi, sonunda gözlerinin yaşını sildi ve yanlarında bulunması zorunlu olan eşyaları bile fırlatıp atmaya başladı. Öyle bir şevke gelmişti ki kendi eşyalarıyla işi bittiğinde bu sefer yol arkadaşlarının eşyalarına saldırıp fırtına gibi geçti üzerlerinden.

Bütün bunlardan sonra bile kalan eşyalar, hâlâ büyük bir yığın oluşturunuyordu. Charles ile Hal akşam gidip başka ülkelerden getirilmiş altı yabancı köpek aldılar. Rekor hızda yapılan yolculuk sırasında Rink Rapids'den alınan haskiler Teek ile Koon ile birlikte baştaki altı köpeklik takıma eklenince, sayı on dördü buldu. Ama bu yeni yabancılar, geldiklerinden itibaren biraz terbiye görmelerine karşın pek işe yarar köpeklerden değillerdi. Kısa tüylü üç av köpeği, bir Newfoundland ve cinsi belirsiz iki melez. Bu yeni gelenler bir şey biliyora benzemiyorlardı. Buck ve yoldaşları onlara aşağılayarak baktılar. Buck yapmama-ları gereken şeyleri hızla öğrettiyse de yapmaları gereken şeyleri daha öğretememişti. Yola kolay alışamadılar. İki melez dışındakiler kendilerini buldukları bu vahşi ortam ve karşılaştıkları kötü muamele sebebiyle sersemlemiş, şevkleri kırılmıştı. İki melezdeyse zaten şevk falan yoktu; kırılabilir tek şeyleri, kemikleriydi.

Yeni gelen ümitsiz ve üzgün köpeklerle karlı yollarda 4 bin kilometrelik yolculuktan bitkin düşen eski takım düşü-nülürse, genel görünüm parlak olmaktan çok uzaktı. Ama iki adam fazlasıyla neşeliydi. Üstelik kendileriyle gurur duyuyorlardı. Yolculuğu lüks içinde, on dört köpekle yapıyorlardı. Dawson'a giden geçide doğru yola çıkan kızaklar görmüş, Dawson'dan gelen kızaklarla karşılaşmışlardı ama hiçbir kızakta bu kadar çok köpek görmemişlerdi. Oysa Kuzey Topraklarındaki yolculuklarda on dört köpeğin neden bir kızığı çekmemesi gerektiğinin bir nedeni vardı ve o neden de şuydu ki tek bir kızak, on dört köpeğin yiyeceği-

ni taşıyamazdı. Ama Charles ile Hal bunu bilmiyordu. Yolculuklarını planlarken, ellerinde kalemleri, şu kadar köpek var, şu kadar gün gideceğiz, her köpeğe şu kadar yiyecek lazım diye matematiksel hesaplar yapnuşlar, Mercedes de omuzlarının üzerinden onların yaptığı işe bakıp anladığını ve onayladığını gösterir şekilde başını sallamıştı. Her şey bu kadar basitti.

Ertesi sabah Buck, uzun konvoyun başında sokağın yukarı tarafına doğru hareket etti. Ne kendisinde ne de arkadaşlarında hiçbir canlılık ve neşe, hiçbir şevk yoktu. Ölümüne bitkin halde çıkıyorlardı yola. Salt Water ile Dawson arasındaki yolu tam dört kere kat etmişti ve bitkin ve yorgun halde yeniden aynı yola çıkıyor olduğunu bilmek, içini acıtıyordu. Ne o, ne de öteki köpekler işe yüreklerini koyuyorlardı. Yabancı köpekler çekingen ve ürkek, eski köpeklerse sahiplerine güvenlerini yitirmiş haldeydiler.

Buck bu iki adamla kadına pek güvenemeyeceğini hissediyordu, belli belirsiz. İşleri nasıl yapacaklarını bilmiyorlardı ve günler geçtikçe öğrenemeyecekleri de iyice belli olmuştu. Her şeyleri gevşek ve özensizdi, düzen ve disiplinden yoksundular. Derme çatma bir kamp kurmaları gecenin yarısını buluyor, o kampı kaldırıp kızağı yüklemeleri sabahın geç vakitlerine kadar sürüyor, bir de öyle özensizce yüklüyorlardı ki günün kalan kısmı durup yükü tekrar düzenlemekle geçiyordu. Bazı günler 15 kilometre bile yol yapamıyorlardı. Hatta yola çıkamadıkları günler oluyordu. Ve tek bir gün olsun o civarda geçerli köpek/yiyecek hesabına göre kat etmeleri gereken yolun yarısını bile yapmayı becerememişlerdi.

Köpeklerin yiyeceklerinin tükenmesi kaçınılmazdı. Bir de köpekleri fazla besleyerek bunu hızlandırdılar ve böylece onları gereğinden az besleyecekleri günü yaklaştırdılar. Sindirim sistemleri, en az yiyecekten en fazla besini alacak şekilde kronik açlık tarafından eğitilmemiş olan yabancı

köpeklerin iştahları doymak bilmiyordu. Buna ek olarak bir de Hal, bitkin durumdaki haskiler kızağı zayıf çekince geleneksel tayının az olduğuna karar verdi ve iki katına çıkardı. Bu da yetmezmiş gibi yaşlı güzel gözleri ve titreyen sesiyle ettiği güzel laflarla bile Hal'i köpeklere daha fazla yemek vermeye ikna edemeyen Mercedes kutulardan balık çalıp köpeklere gizlice vermeye başladı. Aslında Buck ile haskilerin ihtiyacı olan şey yemek değil, dinlenmekti. Ve fazla yol almasalar bile arkalarında çektikleri ağır yük, takatlerini feci halde tüketiyordu.

Sonra yemeğin yetmediği gün geldi. Hal bir gün uyanıp köpek yemeğinin yarısını tükettiklerini ama daha yolun ancak çeyreğini aldıklarını, üstelik ne sevgi göstererek, ne de para vererek başka köpek yemeği bulamayacaklarını fark etti. Fark edince de hem geleneksel tayından bile az vermeye hem de gün başına alınan yolu artırmaya çalıştı. Ablasıyla eniştesi ona destek verdiler ama kendilerini engelleyen şey, ağır eşyaları ve yetersizlikleriyle, yine kendileriydi. Köpeklere daha az yemek vermek basit bir şeydi ama onları daha hızlı koşturmak imkânsızdı. Üstelik sabahları erken yola çıkmayı beceremeyip yola daha uzun saatler ayrılmasını engelleyen de kendileriydi. Yani köpekleri nasıl çalıştıracaklarını bilmedikleri gibi, kendileri de nasıl çalışacaklarını bilmiyorlardı.

İlk giden Dub oldu. Zavallı sakar hırsız, sürekli bir şey çalarken yakalanıp cezalandırılırdı ama en az ötekiler kadar işine bağlı bir emekçiydi. İncinen kürek kemiği tedavi görmediği ve dinlenemediği için giderek kötüleşti ve sonunda Hal koca tabancasıyla onu vurdu. O topraklarda yabancı bir köpeğin, bir haskinin tayınıyla açlıktan öleceği söylenir. Buck'ın takımındaki altı yabancı köpek, yarımşar haski tayınıyla ölüme gidiyorlardı. Önce Newfoundland, peşinden üç kısa tüylü av köpeği gitti; iki melez hayata daha sıkı sarıldılar ama sonunda onlar da gitti.

Bu arada Güney Topraklarının bütün görgüsü ve nezaketi de o üç insandan gitmişti. Kutup yolculuğu romantik çekiciliğinden soyutlandığında onların erkeklik ve kadınlıkları için fazla sert kaçan bir gerçeklik halini almıştı. Mercedes köpeklerin durumuna ağlamayı bırakmıştı, gününü kendi durumuna ağlamakla geçirir ve kocası ile kardeşiyle ha bire tartışır hale gelmişti. Asla bıkmadıkları tek şey varsa, o da tartışmaktı. Perişan halleri yüzünden sinirliydiler ve yine aynı nedenden dolayı sinirleri giderek daha çok geriliyordu, öyle ki öfkeleri perişanlıklarını bile geride bırakıyordu. Kızak yolunun, canla başla çalışıp ıstırap çeken ama buna rağmen nezaketini ve dilini bozmayan adamlarına özgü o derviş sabrı, bu kadına ve iki adama uğramamıştı. Böylesi bir sabrın izi bile yoktu onlarda. Kaskatı kesilmişlerdi, acı çekiyorlardı; kasları sızlıyor, kemikleri sızlıyor, yürekleri sızlıyor ve bu yüzden dilleri keskinleşiyor, sabahları ilk, akşamları son sözleri hep kırıncı kelimeler oluyordu.

Charles ile Hal, Mercedes'ten fırsat buldukları anda ağız dalaşına giriyorlardı. İkisinin de en çok inandığı şey, işin kendine düşen kısmından fazlasını yaptıklarıydı ve ellerine geçen her fırsatta bunu dile getirmekten geri kalmıyorlardı. Mercedes, bazen kocasının, bazen de kardeşinin tarafını tutuyordu. Sonuç, güzel ve bitmek tükenmek bilmez bir aile kavgasıydı. Ateş için kimin üç-beş odun keseceği tartışmasını (bu tartışma sadece Charles ile Hal'i ilgilendiriyordu) ailenin kalan kısmına çekerek babalarını, annelerini, amcalarını, dayılarını, kuzenlerini, yani binlerce kilometre ötede yaşayan, hatta bazıları ölmüş insanları bile işin içine karıştırıyorlardı. Hal'in sanat konusundaki görüşlerinin veya dayısının yazdığı sosyete oyunlarının birkaç odun kesip getirmekle nasıl bir ilgisi olduğu algılama sınırlarını aşan bir şeydi ama tartışmaları Charles'ın politik önyargılarına uzanabildiği kadar, bu yöne de gidebiliyordu. Ve belli ki Yukon'da bir ateş

yakmakla görümcesinin dedikoduculuğu arasında bir ilişki olduğunu, kocasının ailesine özgü nahoş özellikler üzerine olan görüşlerini içinde tutma yükünden kurtularak bol bol ortaya seren Mercedes biliyordu sadece. Bu arada ateş yakılmamış, kamp doğru dürüst kurulmamış ve köpekler beslenmemiş oluyordu.

Mercedes'in özel durumundan kaynaklanan bir sıkıntısı vardı; cinsiyetinden dolayı haksızlığa uğramışlık duygusuydu bu. Güzel ve narin bir kadındı ve şimdiye kadarki hayatında geçirdiği her gün, kendisine şövalyece bir nezaketle davranılmıştı. Oysa bu günlerde kocasından ve kardeşinden gördüğü davranışa her şey denebilirdi ama şövalyece denemezdi. Onun alıştığı tarz, aciz ve savunmasız davranmaktı. Oysa ötekiler, şimdi tam da bundan şikayet ediyordu. Kadınlığına ait en temel ayrıcalık saydığı bu tarzına yönelik suçlama ve şikayetlerle karşılaştığında diğerlerinin hayatını çekilmez hale getiriyordu. Artık köpekleri düşündüğü yoktu, acı çektiği ve yorgun olduğu için kızığın üzerine oturarak gitmek için ısrar ediyordu. Güzel ve narindi ama 60 kilo geliyordu. Açlık çeken zayıf hayvanların çektiği yüklü kızığın üzerine eklenecek, kanlı canlı bir yük. Hayvanlar koşumların içinde yerlere düşüp kızak artık ilerleyemez hale gelinceye kadar günler boyunca orada oturdu. Charles ile Hal kızaktan inip yürümesi için ona rica ettiler, yalvardılar, yakardılar ama o sürekli ağladı ve kendisine reva görülen merhametsizlikten dolayı sürekli Tanrıya şikayetçi oldu.

Bir keresinde kaba kuvvete başvurarak onu tutup kızaktan kaldırdılar ve bunu bir daha asla yapmadılar. Mercedes şımarık çocuklar gibi ayakları üzerine basmayı reddedip yola oturdu. Kızak yola koyulunca da kalkmadı. 4-5 kilometre gittikten sonra kızığı boşaltıp onu almak için geri geldiler ve tekrar tutup kızığın üzerine oturtular.

Kendi perişanlıkları arttıkça hayvanların çektiği ıstıraba karşı daha da duyarsızlaşıyorlardı. Hal'in, diğerleri üzerine

uygulamaya çalıştığı teorisi, herkesin katılaşması gerektiği-ydi. Teorisini, vaaz verir gibi ablasına ve eniştesine anlatmakla başladı. Onlar üzerinde uygulamayı başaramayınca sopasıyla köpeklerin kafasına sokuyordu. Five Fingers'da köpek yemeği bittiğinde dişsiz bir yaşlı Kızılderili kadın, Colt tabancaya karşı onlara birkaç kiloluk donmuş at derisi önerdi; buna göre Hal'in büyük avcı bıçağı kalçasında sallanmaya devam edecekti. Altı ay önce sığır çobanlarının açlıktan ölen atlarından şeritler halinde çıkarılan deri, pek yemek yerine geçebilecek bir şey değildi. Soğuktan donmuş haliyle daha çok galvanizlenmiş demire benziyordu ve köpekler uğraşa didine onu midelerine indirmeyi başardıklarında buzları çözülüp besleyici olmayan ince kösele ipliklere ve tahriş edici, sindirilemeyen bir tüy kitlesine dönüştü.

Ve Buck, bütün bunlar olup biterken sanki bir kabus-taymışçasına takımın başında sendeleye sendeleye yürümeye devam ediyordu. Kızağı çekebildiği kadar çekiyor, artık çekemeyecek hale geldiğinde de kamçı ve sopa darbeleriyle ayağa kaldırılana kadar yerde yatıyordu. Derisinin o güzelim tüylerinin kabarıklığı ve parlaklığı gitmişti. Kürkü gevşemiş, sarkmış, yol yol olmuş ve Hal'in sopasının ezip çürüttüğü yerleri kanla karışarak keçeleşip sertleşmişti. Kasları eriyip düğüm düğüm haline gelmiş, üzerinde et kalmamıştı; bütün kaburgaları ve bütün kemikleri, boşluktan kat kat olup gevşemiş derisinin altından rahatça sayılabiliyordu. Yürek burkan bir durumdaydı ama Buck'ın yüreği, bükülmez bir yürekti. Kırmızı kazaklı adam bunu kanıtlamıştı.

Buck ne haldeyse, takım arkadaşları da aynı vaziyetteydi. Yürüyen iskelete dönmüşlerdi. Buck dahil yedi köpek-tiler. Büyük perişanlıkları içinde kamçının yakıcı acısına da sopanın ezici gücüne de duyarsızlaşmışlardı. Gözlerinin gördüğü, kulaklarının duyduğu şeyler onlara nasıl donuk, cansız ve uzak geliyorsa, yedikleri darbelerin acısı da donuk, cansız ve uzak geliyordu. Yarı canlı, hatta çeyrek canlı bile sayılmazlardı. Hayat kıvılcımlarının belli belirsiz titreştiği

kemik torbalarıydılar sadece. Mola verilip koşumların içinde oldukları yere ölü gibi çöktüklerinde, o titrek kıvılcımlar da sanki iyice azalıp solmuş ve hatta sönmüş gibi görünüyordu. Ancak kamçının veya sopanın darbesi hayat kıvılcımını az bir şey canlandırıyor, onlar da zar zor ayağa kalkıp sallana sallana yürüyorlardı.

Sonra iyi huylu Billee'nin yere düşüp tekrar ayağa kalkmadığı gün geldi. Hal tabancasını değiş tokuş ettiği için bal-tayı alıp koşumları içinde yatan Billee'nin kafasına indirdi, sonra da leşini kesip koşumlardan çıkardı ve bir kenara attı. Buck bunu gördü, arkadaşları da gördü ve hepsi de aynı şeyin kendi başlarına gelmesinin yakın olduğunu anladılar. Ertesi gün Koona gitti ve beş köpek kaldılar: Huysuz olamayacak kadar zayıf Joe; bilincini yarı yarıya yitiren, ayağını incitmiş numarası yapacak kadar bile kendinde olmayan ve gerçekten topallayan Pike; kızığın ve yolun ağır yükünü çekmeye hâlâ sadık ve kızığı çekecek gücü azaldı diye üzülen tek gözlü Sol-leks; o kış ötekiler kadar uzun yol yapmayan ve diğerlerinden daha taze olduğu için onlara göre daha fazla ezilen Teek; ve hâlâ takımın başında ama artık disiplin uygulamayan ve buna aldırmayan, çoğunlukla zayıflıktan körleşmiş halde olduğu için doğru dürüst görmediği yolu bile ancak karaltısından ve ayağının belli belirsiz hissedişinden takip eden Buck.

Güzel bir bahar havası vardı ama ne köpekler ne de insanlar bunun farkındaydı. Her geçen gün güneş daha erken doğup daha geç batıyordu. Sabahın üçünde şafak söküyor, güneşin alacakaranlığı ise akşamın dokuzuna kadar sürüyordu. Bu uzun gün boyunca da güneş alev alev parlıyordu. Kışın hayalet sessizliği, uyanan hayatın filizlenen mırıltısına bırakmıştı yerini. Yaşamının canlılığıyla dolu olan bu cıvıltı, toprağın her tarafından yükseliyordu. Uzun kış ayları boyunca donmuş, ölü gibi durmuş ve hareket etmemiş olup şimdi tekrar canlanan ve hareketlenen şey-

lerden geliyordu. amların özsuyu yukarı doğru çıkıyordu. Stler, kavaklar taze tomurcuklarla doluydu. alılıklar, asmalar yeni yeşil giysilerini geçiriyordu üzerlerine. Cırcır-böcekleri geceleri şarkı söylemeye başlıyor, gndzleriyse ne kadar sürüngen varsa kendini güneşe atıyordu. Keklikler ormanda ağıldııyor, ağakakanlar ağaçları kakıyordu. Sincaplar gevezelik ediyor, kuşlar ötüyor, daha yukarılarda kama biçimindeki akıllıca şekilleriyle havayı yarararak güneyden buraya kadar uçan yaban kazlarının sesleri yankılanıyordu.

Her tepenin yamacından damla damla akan suyun, görülmeyen çeşmelerin müziği geliyordu. Her şey eriyor, eğiliyor, bükülüyor, atırdıyordu. Yukon, kendisini kuşatıp hapseden buzları kırmak için zorluyordu. Nehir, buzu aşağıdan, güneş ise yukarıdan yiyordu. Buzda hava delikleri açılıyor, çatlaklar oluşup yarılıyor, ince buzlar tabaka tabaka nehre düşüyordu. Ve canlanan hayatın tüm bu çatlama-ları, yarılmaları, zonklamaları arasında, alev gibi parlayan güneşin altında, yumuşak ve hafifçe esen meltemin önünde, iki adam, bir kadın ve köpekler, ölüm yolcuları gibi sallana sallana yürüyorlardı.

Köpekler düşe kalka, kızığın zerindeki Mercedes gz-yaşları içinde ağlaya sızlaya, Hal kimseye dokunmayan küfürlerle ve Charles, gözleri dalgın dalgın sulanarak, ağır aksak, John Thornton'un White Nehri kenarındaki kampına geldiler. Durduklarında köpekler oldukları yere l gibi çöktü. Mercedes gözyaşlarını kurulayıp John Thornton'a baktı. Charles dinlenmek için bir kütüğe oturdu. Bütün vücudu tutulduğu için son derece yavaş ve özenle oturmuştu. Konuşmayı Hal yaptı. John Thornton huş ağacı dalından yonttuğu bir balta sapına son şeklini veriyordu. Yontarken dinledi, tek heceli cevaplar verdi ve sorulduğunda zl bir tavsiyede bulundu. Bu tür insanları tanırdı ve tavsiyesini, uygulanmayacağını kesinlikle bilerek verdi.

John Thornton'un çürük buzun üzerinde şanslarını daha fazla zorlamamaları tavsiyesine Hal, "Yukarıda da bize yolun altındaki buzun çökebileceğini ve yapacağımız en iyi şeyin orada kalmak olduğunu söylediler," diye cevap verdi. "White Nehri'ne varamayacağımızı söylemişlerdi ama buradayız işte." Bu son lafını büyük bir zafer kazanmış edasıyla ve küçümseyerek söyledi.

John Thornton, "Size doğrusunu söylemişler," diye yanıtladı. "Yolun altı her an çökebilir. Sadece aptallar, o da ancak kendilerine özgü kör şansla bunu yapabilir. Açık söylüyorum. Alaska'nın bütün altınları için bile bu tehlikeye atılmam."

"Çünkü sen aptal değilsin de ondan, herhalde," dedi Hal. "Biz yine de Dawson'a gideceğiz." Kamçısını eline aldı. "Fırla Buck! Haydi! Kalk! Marş!"

Thornton yontmaya devam ediyordu. Bir aptalla onun aptalca davranışları arasına girmenin boşuna olacağını biliyordu; sonuçta iki ya da üç aptal eksik olsa, dünya yerinden oynamazdı.

Ama köpekler verilen komuta karşın yerlerinden kalkmadılar. Onları yavaş yavaş ayağa kaldırmak için kamçının uzun süre çalışması gerekti. Kamçı bir o köpeğin, bir bu köpeğin üzerinde acımasızca şakladı. John Thornton dudaklarını bastırıyordu. Sürüne sürüne ayağa ilk kalkan, Sol-leks oldu. Onu Teek izledi. Ondan sonra acı içinde feryat eden Joe kalktı. Pike acıklı bir gayret gösteriyordu. Tam kalkmak üzereyken iki kere düştü, üçüncü denemesinde zorla kalkmayı başardı. Buck ise hiç çaba göstermedi. Çöktüğü yerde sakince yatıyordu. Kamçı tekrar tekrar üzerine indi ama o ne inledi ne de kalkmaya çalıştı. Birkaç kere Thornton bir şey söylemek ister gibi yaptı ama sonra sustu. Gözleri nemlendi ve kırbaç şaklamaya devam ederken kalkıp huzursuzca bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başladı.

Buck ilk defa yerinden kalkmıyordu ve bu bile tek başına Hal'in köpürmesi için yeterdi. Kamçıyı bırakıp adet edindiği üzere, sopasını aldı eline. Şimdi daha da ağırlaşan darbe yağmuruna karşın Buck harekete geçmeyi reddediyordu. Takım arkadaşları gibi o da zar zor da olsa ayağa kalkabilirdi ama onların tersine kalkmamaya karar vermişti. Kötü bir sonun yaklaştığını seziyordu. Kızağı nehrin kıyısına indirdiklerinde böyle hissetmiş, sonra da yol boyunca bu duygudan kurtulamamıştı. Bütün gün ayağının altında hissettiği ince ve çürük buzdan anlamıştı, sahibinin onları götürmeye çalıştığı yerde kendilerini bir felaket bekliyordu. Hareket etmeyi reddetti. O kadar ıstırap çekmiş, o kadar perişan olmuştu ki aldığı darbeler canını fazla yakmıyordu artık. Hal ona vurmaya devam ettikçe içindeki hayat ateşi titrek kıvılcımlara dönüşüp küçülüyordu. Neredeyse tamamen sönmüştü. Tuhaf bir hissizlik içindeydi. Dayak yediğini ancak çok uzaklardan görüyormuş gibiydi. Son acı duygusu da onu terk etti. Sopa vücuduna iniyor, o bunu çok uzaktan duyuyor ama hiçbir şey hissetmiyordu. Artık o vücut kendi vücudu değildi, ondan çok uzaklardaydı.

Ve bir anda, herhangi bir uyarıda bulunmadan, tarif edilemeyen, daha çok hayvanların çığlığına benzer bir haykırıyla birlikte John Thornton sopayı kullanan adamın üzerine atladı. Hal, sanki düşen bir ağaç çarpmış gibi geriye savruldu. Mercedes çığlık attı. Charles, sulu gözlerini silerek dalgın dalgın baktı ama bütün vücudu kaskatı olduğu için ayağa kalkmadı.

John Thornton, konuşamayacak kadar öfke içinde kendini tutmaya çalışarak Buck'ın başında durdu.

Sonunda konuşmayı başardı ve sinirden titreyen bir sesle, "Bu köpeğe bir daha vurursan seni öldürürüm," dedi.

Ağızındaki kanı silerek geri gelen Hal, "Benim köpeğim o," diye cevapladı. "Çekil yolumdan yoksa gününü göstereyim. Dawson'a gidiyorum."

Thornton, Hal ile Buck arasında duruyor ve çekilmeye niyeti olmadığını helli ediyordu. Hal uzun avcı bıçağını çekti. Mercedes tam bir histeri nöbetine kapılmış, bağılıyor, çığlıklar atıyor, gülüyordu. Thornton balta sapıyla Hal'in parmaklarına vurup elindeki bıçağı yere düşürdü. Hal bıçağı yerden almaya çalışırken tekrar vurdu. Sonra kendi eğilip bıçağı aldı ve iki hareketle Buck'ın kayışlarını kesti.

Hal'in kavga hevesi kaçmıştı. Ayrıca elleri, daha doğrusu kolları ablasıyla doluydu. Bir de Buck artık kızak çekmek için kullanılamayacak kadar ölüme yakındı. Birkaç dakika içinde yola koyulup nehre indiler. Yola çıktıklarını gören Buck onları izlemek için başını kaldırdı. Liderliği Pike almış, Sol-leks kızak önüne geçmişti; aralarında da Joe ile Teek vardı. Hepsi düşe kalka yürüyorlardı. Mercedes kızığın üstünde, Hal dümendeydi; Charles ise tökezleye tökezleye arkadan geliyordu.

Buck onları izlerken Thornton yanına çömeldi ve kaba ama sevecen elleriyle kemiklerinin kılıp kırılmadığını kontrol etti. Muayene sonucunda bir sürü ezik ve çürük ile felaket bir açlıktan başka Buck'ın bir şeyi olmadığı anlaşıldığında, kızak birkaç yüz metre uzaklaşmıştı. Köpek ve adam, kızığın buz üzerinde kayışını izlediler. Sonra bir anda kızığın arka tarafının sanki bir ize oturur gibi aşağı çöktüğünü ve Hal'in yapıştığı dümen sırtığının onunla birlikte havaya dikildiğini gördüler. Mercedes'in çığlığı kulaklarını doldurdu. Charles geri dönüp kaçmak için bir adım attı ama sonra bütün buz parçası çöktü ve köpeklerle insanlar gözden kayboldu. Esner gibi açılmış kocaman, derin bir boşluk kaldı sadece. Yolun altı çökmüştü.

John Thornton ile Buck birbirlerine baktılar.

"Seni sefil şeytan," dedi John Thornton ve Buck onun elini yaladı.

Bir Adamın Sevgisi Uğruna

John Thornton'un ayağı geçen Aralık'ta donduğunda, ortakları onunla ilgilenip rahatını sağladıktan sonra iyileşmesi için orada bırakmışlar ve hep beraber Dawson'a gidebilecekleri bir sal yapıp gelmek üzere nehrin yukarısına yola koyulmuşlardı. Thornton, Buck'ı kurtardığında hafif de olsa aksıyordu ama havalar ısındıkça bu aksamadan en küçük bir iz kalmadı. Ve Buck orada, uzun bahar günleri boyunca nehrin kıyısında yatarak, akan suya bakarak, kuşların şarkılarını ve doğanın sesini dinleyerek yavaş yavaş gücünü topladı.

4.800 kilometre yol yapan birine dinlenme çok iyi gelir. İtiraf etmek gerekir ki yaraları iyileşirken, kasları dolarken ve kemikleri etlenirken Buck da giderek tembelleşti. Çünkü hepsi (Buck, John Thornton, Skeet ve Nig) salın gelip kendilerini Dawson'a götürmesini beklerken, aylak aylak vakit geçiriyorlardı. Ölmek üzere olduğu için ilk yaklaşımlarına karşı koyamayan Buck'la hemen arkadaş olan küçük Skeet, dişi bir İrlanda seteriydi. Bazı köpeklerde rastlanan doktorluk huyuna sahipti ve bir anne kedi yavrularını nasıl yalarsa o da Buck'ın yaralarını öyle yalayıp temizliyordu. Her sabah kahvaltısını bitirdikten sonra, Buck artık alışıp hem ondan hem de John Thornton'dan özenli bir bakım bekle-

meye başlayana kadar, kendiliğinden üstlendiği bu görevi yerine getirdi. Onun kadar dostça olan ama bunu daha az gösteren Nig ise gülen gözlere ve sınırsız iyi bir kalbe sahip, yarı kaniz* yarı zağar,** kara bir devdi.

Buck'ı hayrete düşürecek şekilde bu köpeklerin ikisi de ona kıskançlık göstermediler. John Thornton'un iyiliğini ve cömertliğini onlar da paylaşıyordu sanki. Buck gücünü kazandıkça, Thornton'un da katılmaktan kendini alıko-yamadığı bin bir türlü komik oyunlarında yer alması için tatlılıkla onu ikna ediyorlar ve Buck nekahat dönemindeki bu boğuşmalarla yeni bir varoluşa geçiyordu. Sevgiyi, haki-ki, samimi, tutkulu sevgiyi tadıyordu ilk kez. Bu duyguyu Yargıç Miller'in güneşli Santa Clara Vadisi'ndeki evinde hiç hissetmemişti. Yargıcın avlanan veya yürüyüşe çıkan oğullarıyla bir iş ortaklığı; torunlarıyla, fiyakalı bir bekçilik; Yargıcın kendisiyle ise görkemli ve ağırbaşlı bir arkadaşlık vardı arasında. Ateş gibi yakan ve kavuran, tapınma derece-sine varan delicesine bir sevginin doğması için John Thorn-ton'un ortaya çıkması gerekmişti.

Thornton onun hayatını kurtarmıştı. Elbette bu da bir şeydi ama ötesi de vardı, ideal bir sahipti o. Başka sahipler köpeklerinin mutluluğuna belli bir sorumluluk duygusuyla yaklaşp işlerini görmek için gereken uygun bir davranış ola-rak görürken, Thornton köpeklerinin mutluluğunu, çocuk-larının mutluluğu gibi görürdü çünkü başka türlü yapamaz-dı. Hatta köpeklerini daha ileri görürdü. Sevecenlikle onları selamlamayı veya arada neşeyle bir iki söz etmeyi asla unut-maz, oturup köpekleriyle uzun uzun konuşmaktan (buna "çene çalmak" derdi) en az onlar kadar büyük keyif alırdı. Buck'ın kafasını haşin bir şekilde elleri arasına aldığı, kendi kafasını Buck'ın kafasına dayayarak öylece durduğu ve onu ileri geri itip çektiği, bu arada da Buck'a en güzel sevgi söz-

* *bloodhound*, kan izine çok duyarlı, orta boy tazi-ç.n.

** *deerhound*, özellikle geyik avı için kullanılan iri tazi-ç.n.

leri gibi gelen küfürlerle seslendiği özel bir tarzı vardı. Buck onun o sert sarılışından, mırılta şeklinde ettiği küfürlerden daha büyük bir mutluluk bilmez ve Thornton kendisini haşince ileri geri her dürtüşünde kalbi yerinden fırlayacak gibi olurdu; o kadar büyük bir heyecan ve coşku yaşırdı. Serbest bırakıldığı zaman fırlayıp ayağa kalktığı anda, ağzı güler, gözleri güzel şeyler söyler ve gırtlığı ifade edemediği sözlerle titreşir halde hareketsiz dururken John Thornton sevgiyle bağırırdı, “Tanrım, bir konuşman eksik!”

Buck’ın da neredeyse canını yakacakmış gibi bir sevgi gösterisi vardı. Ağzıyla Thornton’un elini kapar ve çenesini o ölçüde kapatırdı ki Thornton’un eti dişlerin baskısını hissedirdi. Buck küfürlerin sevgi sözcükleri olduğunu nasıl anladıysa Thornton da bu ısırma numarasının okşama yerine geçtiğini anlamıştı.

Ama çoğunlukla Buck’ın sevgisi ona olan hayranlığından belli olurdu. Thornton ona dokunduğunda veya onunla konuştuğunda mutluluktan deliye dönerdi elbette ama bu tür sevgi gösterilerini özellikle aramazdı. Burnunu sahibinin elinin altına sokup o kendisini okşayana kadar ha bire dürtten Skeet’in veya uzun adımlarıyla gelip koca kafasını Thornton’un dizinin üzerine koyan Nig’in tersine Buck, hayranlığını belli bir mesafede yaşamaktan hoşlanırdı. Bütün şevkli haliyle ve tamamen uyarılmış bir halde Thornton’un ayaklarının dibine yatıp yüzüne bakar, tüm dikkatiyle inceler, yüzünün her bir geçici ifadesini, yüzündeki unsurların her birinin tek tek her hareketini ve her türlü değişimini en yoğun ilgiyle izlerdi. Veya öyle denk gelirse biraz daha uzakta yanlamasına ya da sırtüstü yatıp onun vücudunun hatlarını ve zaman zaman yaptığı hareketleri gözlemlerdi. Sık sık öyle duygu paylaşımları yaşarlardı ki Buck’ın bakışlarının gücü John Thornton’un kafasını çevirmesine neden olur, o da uzun uzun ve sessizce ona bakar, Buck’ın kalbi ıslıl ıslıl parlayan gözlerine nasıl yansiyorsa onun da gözlerinin parıltısı içini yansıtır.

Kendisini kurtarmasından sonra uzun bir süre boyunca Buck, Thornton'un görüş alanından çıkmasından hiç hoşlanmadı. Çadırdan çıktığı andan tekrar içeri girene kadar Buck hemen ayağının dibinde onu izlerdi. Kuzey Topraklarına geldiğinden beri sahiplerinin çabucak hayatından çıkması, hiçbir sahibinin kalıcı olmayacağı korkusunu yerleştirmişti içine. Thornton'un da Perrault, François ve İskoç melezi gibi hayatından çıkıp gideceğinden korkuyordu. Geceleri rüyalarında bile bu kabusu görüyordu. Böyle anlarda silkinerek uyanıyor ve ürpertici soğukta sessizce çadırın eteğine kadar gidip sahibinin nefes alıp verişini dinliyordu.

Ancak John Thornton'a beslediği ve üzerinde yumuşak ve uygarlaştırıcı bir etki gösteren bu büyük sevgiye rağmen, Kuzey Topraklarının, içinde uyandırdığı yabani soyuna ait özellikler canlıydı ve etkindi. Sadakat ve adanmışlık gibi dam altında ve ateş başında yaşamaktan kaynaklanan duygulara da içinde yer vardı ama vahşiliğini ve kurnazlığını da sürdürüyordu. Kuşaklar boyunca uygarlığın işaretleriyle damgalanmış yumuşak Güney Topraklarının köpeği olmaktan çok, vahşi hayatın içinden çıkıp John Thornton'un ateşinin başına oturan, vahşi hayata ait bir köpekti o. Büyük sevgisi nedeniyle bu adamdan asla bir şey çalamazdı ama başka bir kamptan, başka bir adamdan çalmak için saniye duraksamaz ve çalmasını sağlayan o kurnazlığı sayesinde de yakalanmadan kaçabilirdi.

Yüzü ve bedeni birçok köpeğin dişlerinin izini taşıyor; her zamanki gibi vahşice ve her zamankinden daha zekice dövüşüyordu. Skeet ve Nig kavga edilmeyecek kadar iyi huylu köpeklerdi ve ayrıca John Thornton'a aitlerdi. Ama yabancı bir köpek, hangi soydan olursa olsun, ne kadar yiğitçe dövüşürse dövüşsün Buck'ın üstünlüğünü anında tanımak durumundaydı, aksi takdirde korkunç bir düşman karşısında hayatını kurtarmaya çalışır halde bulurdu kendi-

ni. Ve Buck, acımasızdı. Sapanın ve dişin yasasını gayet iyi öğrenmişti. Yakaladığı üstünlükten asla vazgeçmez ve bir düşmanını sonu Ölüm olan yolculuğa çıkartmışsa işini asla yarım bırakmazdı. Spitz'den ve polis teşkilatıyla posta idaresinin en kavgacı köpeklerinden dersini almıştı; orta yolun olmadığını biliyordu. Ya o efendi olacaktı ya da birileri onun efendisi... Acımak, merhamet etmek, zayıflıktı. Vahşi hayatta merhamet diye bir şey yoktu. Merhamet, korku sanılırdı ve bu yanlış anlama, ölüm getirirdi. Ya sen öldürürsün ya da seni öldürürler, ya sen yersin ya da seni yerler; yasa buydu ve Zamanın derinliklerinden gelen bu buyruğa uydu Buck.

Gördüğü günlerin sayısından ve içine çektiği nefeslerin toplamından çok daha yaşlıydı. Geçmiş bugüne bağlamıştı; ardındaki sonsuzluğun o kudretli nabızı onun içinde de zonklayarak atıyordu, iklimlere hükmeden, gelgitleri emreden bu nabız, onun da sahibiydi. Geniş göğüslü, beyaz dişli ve kalın kürklü bir köpek olarak John Thornton'un ateşinin başında oturuyordu ama bin bir çeşit köpeğin gölgeleri vardı ardında; onun yediği etin tadını çıkaran, onun içtiği suya susayan, esen yeli onunla koklayan, ormandaki vahşi hayatın seslerini onunla beraber dinleyip ona anlatan, ruh halini belirleyen, eylemlerini yönlendiren, o yattığında onunla birlikte yatarak onunla beraber rüyalar gören ve hatta onun rüyalarında kendileri de görünen aceleci ve tez ayaklı yarı kurtların ve vahşi kurtların gölgeleri.

Bu gölgeler onu öylesine karşı konulmaz biçimde egemenliğine alıp kendilerine öylesine bağlıyordu ki her geçen günle birlikte insanoğlu da, insanoğlunun işleri ve istekleri de sessizce, kayar gibi uzaklaşıyordu Buck'tan. Ormanın derinliklerinde gür sesli bir çağrı cınlıyordu ve Buck bu akıl sır erdirilemeyecek ölçüde heyecanlandırıcı ve ayartıcı çağrıyı her duyduğunda, ateşe ve ateşin etrafındaki ayaklar altında çiğnenmiş dünyaya sırtını dönüp ormana dalmaya

mecbur hissediyordu kendini. Nereden ve neden geldiğini bilmediği, nereden ve neden geldiğini merak da etmediği çağrı, o gür sesiyle ormanın derinliklerinde sürekli, aralıksız ve emredencesine çınlamaya devam ediyordu. Ama ayak basılmamış o yumuşak topraklara ve ağaçların yeşil gölgelelerinin altına vardığı her seferinde John Thornton'a duyduğu sevgi, onu çekip tekrar ateşin başına getiriyordu.

Tek başına Thornton tutuyordu onu. İnsanoğlunun gerisinin zerre önemi yoktu. Arada rastlayan yolcular ona övgüler yağıdırıyor veya onu okşuyorlardı ama o hepsine soğuk duruyor, coşkulu ve duygularını fazlaca açığa vuran biriyle karşılaştığındaysa kalkıp gidiyordu. Thornton'un ortakları Hans ile Pete uzun süredir beklenen salın üzerinde çıkıp geldiklerinde, Thornton'a yakın insanlar olduklarını öğrenene kadar onları önemsemeyi reddeden Buck, sonra da lütfedip beğenilerini kabul ediyormuşçasına pasif bir tarzda onlara tahammül etti. Ortakları, Thornton'la aynı tarzda, sade yaşayan, basit düşünen ve olaylara berrak bakan iyi yürekli adamlardı ve sallarının yüzünü Dawson'daki bıçkıhanenin oradaki büyük akıntıya çevirmeden çok önce Buck'ı ve tarzını anlamış, Skeet ile Nig'den gördükleri yakınlığı ondan da görmek için ısrar etmemişlerdi.

Buck'ın Thornton'a sevgisiye giderek büyüyordu. Bütün insanlar arasında bir tek o, yaz yolculuklarında Buck'ın sırtına yük yükleyebilirdi. Thornton emrettiğinde hiçbir şey Buck için yapılamaz değildi. Bir gün (salın geliriyle gerekli malzemeleri alıp Tanana Nehri'nin kaynağına gitmek üzere Dawson'dan yola çıkmışlardı) köpekleriyle beraber hep birlikte bir tepenin doruğunda, 900 metre aşağıdaki çıplak kayalığa bakan bir uçurumun başında oturuyorlardı. John Thornton en uçtaydı, Buck da hemen omuzbaşında duruyordu. Düşüncesizce bir kapris, tuhaf bir heves sardı Thornton'u ve Hans'la Pete'in dikkatini aklındaki deneye çekti. Kolunu uçuruma doğru uzatarak, "Atla, Buck!" diye emretti. Bir sonraki an, Hans ile Pete onları güvenli bir yere

çekene kadar, aşağı atlamasın diye uçurumun tam kenarında Buck ile göğüs göğüse mücadele ediyordu.

Her şey bitip biraz soluklandıktan sonra Pete, “Esrarengiz bir şey,” dedi.

Thornton ise başını sallayarak, “Hayır,” dedi, “muhteşem bir şey ve aynı zamanda korkunç. Biliyor musunuz, bazen beni korkutuyor.”

Pete, “O etraftayken senin yakana yapışan adam olmak istemezdim,” diye başıyla Buck’ı göstererek konuşmayı sonuca bağladı.

Hans’ın katkısı ise, “Al benden de o kadar!” oldu.

Circle City’deydi, daha yıl çıkmadan Pete’in korkusunun gerçeğe dönüşmesi. Kötü huylu ve kindar bir adam olan Kara Burton, barda toy bir delikanlıyla maraza çıkartmaya çalışıyordu ki hayırhah bir şekilde aralarına Thornton girdi. Buck bir köşede başı patilerinin üzerinde yatıyor ve her zamanki gibi sahibinin tüm hareketlerini dikkatle izliyordu. Burton herhangi bir uyarıda bulunmaksızın doğrudan Thornton’un omzuna vurdu. Thornton savrularak döndü ve ancak barın trabzanını yakalayarak yere düşmemeyi başardı.

Olaya tanık olanlar, bir havlama ya da kısa ve kesik çığlıklar değil, ancak kükreme olarak adlandırılabilen bir ses duydular ve Buck’ın gövdesinin yerden ayrılarak Burton’un boğazına doğru havaya yükseldiğini gördüler. Adam içgüdüsel biçimde kolunu araya sokarak hayatını kurtardı ve tepesinde Buck olduğu halde yere savruldu. Buck dişlerini adamın kolundan ayırıp tekrar boğazına saldırdı. Adam bu hamleyi ancak yarı yarıya engelleyebildi ve boğazı yırtılarak açıldı. Sonra kalabalık Buck’ı geri çekti. Bir cerrah kanamayı durdurmaya çalışırken Buck gözü dönmüşçesine hırlıyor, saldırmak için fırsat kollayarak sinsi sinsi bir aşağı bir yukarı dolaşıyordu ve ancak bir sürü düşmanca sopa tarafından geriletilebildi. Hemen bir araya gelen bir “madenci toplantı-

sı” köpeğin yeterince tahrik edilmiş olduğuna karar verince Buck serbest bırakıldı. Ama namını kazanmıştı ve o günden itibaren adı Alaska’daki her kampa yayıldı.

Buck daha sonra, o yılın güzünde bambaşka bir şekilde John Thornton’un hayatını kurtardı. Üç ortak Forty-Mile Nehri’nde sırikla itilen uzun ve dar bir tekneyi halatla kıyıdan çekerek, kayaların arasından suyun kudurmuşçasına hızla aktığı çağlarcaların art arda geldiği tehlikeli bir yerden geçirmeye çalışıyordu. Hans ile Pete nehrin kıyısında ince bir Manila ipini ağaçtan ağaca geçirerek teknenin hızını keserken Thornton da elinde sırikla teknedeydi ve kıyıda-kilere bağırıp yön vererek tekneyi akıntı doğrultusunda ilerletiyordu. Buck kıyıdaydı, kaygı ve endişe içinde tekneyle aynı hızda gidiyor ve gözlerini bir an bile sahibinden ayırmıyordu.

Suya batmış ve uçları zor görülen bir kaya sırasının bulunduğu tehlikeli bir noktada Thornton kıyıya yakın duran tekneyi akıntının içine doğru ittikten sonra Hans ipi biraz saldı ve tekne kayaları geçince hızını kesmek için, elinde iple aşağı doğru koşmaya başladı. Tekne kayaları geçerek değirmenleri döndüren sular kadar hızla akan nehirde aşağı doğru uçmaya başlayınca Hans elindeki iple teknenin hızını kesti ama çok ani oldu bu. Tekne ani bir hareketle nehrin kıyısına çekilerek ters döndü; Thornton da suya düşerek teknenin oldukça uzağına savruldu ve kayalıkların en çok, akıntıların en tehlikeli olduğu, hiçbir yüzücünün hayatta kalamayacağı vahşi sulara doğru sürüklenmeye başladı.

Buck o anda suya atladı ve 300 metre sonra, çılgınca bir girdabın ortasında Thornton’a yetişti. Thornton’un, kuyruğunu tuttuğunu hissedince kıyıya yöneldi ve müthiş gücünün hepsini kullanarak yüzmeye başladı. Ama kıyıya ilerlemeleri yavaş, akıntı aşağı sürüklenmeleriye müthiş hızlıydı. Vahşi akıntının daha da kudurduğu ve devasa bir tarağın dişleri gibi nehri yaran kayalar tarafından suların ince şeritler halinde püskürtüldüğü aşağı taraflardan ölümcül bir

gürleme geliyordu. Oraya doğru iyice dikleşen eğimin başlangıç noktalarına geldiklerinde suyun çekiş gücü öylesine korkunçtu ki Thornton kıyıya ulaşmanın imkânsız olduğunu anlamıştı. Bir kayanın yanından hızla sıyırdı, ikincisine sürtünüp yaralandı ve büyük bir güçle üçüncüsüne tosladı. Buck'ı bırakıp iki eliyle kayanın kaygan tepesine tutundu ve sürekli döven, köpüren, çalkalayan suyun gümbürtüsünü bastırarak ona bağırdı: "Git Buck! Git!"

Orada tutunamayan Buck akıntı aşağı sürüklenirken umutsuzca mücadele ediyor ama geri gelemiyordu. Thornton'un tekrarladığı emri duyduğunda suyun üzerinde yükselerek sanki son bir bakış atarcasına başını yukarıya kaldırıp sahibine baktı ve sonra itaatkâr bir şekilde kıyıya doğru döndü. Bütün gücüyle yüzdü ve tam da yüzmenin imkânsızlaşıp ölümün başladığı noktada Hans ile Pete tarafından çekilerek kıyıya çıkarıldı.

Bir adamın bu kadar güçlü akıntıda kaygan kayaya ancak birkaç dakika tutunabileceğini bildiklerinden mümkün olduğunca hızla Thornton'un bulunduğu noktanın en yukarısına koştular. Teknenin hızını kesmede kullandıkları ipi, onu boğacak veya yüzmesini zorlaştıracak şekilde olmamasına dikkat ederek Buck'a bağladılar. Buck en ufak duraksama göstermeden nehre atladı ama akıntının tam ortasına düşemedi. Hatasını çok geç, çaresizce aşağı sürüklenirken Thornton'la aynı hizaya geldiğinde ondan beş altı kulaç uzaktan geçerken anladı.

Hans hemen ipe asılarak sanki Buck bir tekneymiş gibi onu çekti. Ama ip akıntının hızıyla Buck'ı sıkarak hızla ve aniden suyun altına çekti ve Buck, vücudu nehrin kıyısına vurup kenara çıkarılana kadar o şekilde suyun altında kaldı. Yarı boğulmuştu. Hans ile Pete onun üzerine atıldılar ve gövdesine vurarak içindeki suyu çıkartıp nefes almasını sağladılar. Buck sendeleyerek ayağa kalktı ama tekrar düştü. Thornton'un zayıf sesi geldi kulaklarına; söylediklerini

anlayamadılar ama gücünün sınırında olduğunu fark etmişlerdi. Sahibinin sesi, Buck üzerinde bir elektrik şoku etkisi yaptı. Ayağa fırlayıp iki adamın önünde nehrin kıyısından yukarıya, biraz önce suya atladığı noktaya doğru koşmaya başladı.

İp tekrar bağlandı ve Buck tekrar suya atladı ama bu kez akıntının tam içine. Bir kere yanlış hesaplamıştı ama ikinci kez aynı hatayı tekrarlamayacaktı. Hans boşluğunu aldığı ipi azar azar salarken Pete de ipteki kıvrımları açıyordu. Buck, Thornton'la aynı doğrultuya gelene kadar yüzüp sonra ona doğru döndü ve ekspres tren hızıyla üzerine gitmeye başladı. Thornton onun geldiğini gördü ve Buck, arkasındaki akıntının bütün gücüyle bir koçbaşı gibi kendisine çarptığında onu yakalayıp kollarını kaba tüylü ensesinde birleştirdi. Hans ipi bir ağaca dolayarak çekince Buck ve Thornton güçlü ve ani bir hareketle suyun altına girdiler. Boğularak, nefesleri kesilerek, bazen biri ötekinin, bazen öteki berikinin üstüne çıkarak, nehrin keskin uçlu taşlarla dolu dibinde sürüklenerek, kayalara, suyun içindeki ağaçlara ve dallara çarparak kıyıya vardılar.

Thornton kendine geldiğinde, Hans ile Pete tarafından bir kütüğün üzerinde diklemesine karın üstü yatırılmış, ileri geri itilip çekiliyordu. Gözlerini açar açmaz Buck'ı aradı. Hareketsiz yatan ve ilk bakışta cansız görünen bedeninin başında Nig bir uluma tutturmuş, Skeet ise ıslak yüzünü ve kapalı gözlerini yalıyordu. Thornton da ezilmiş ve hırpalanmıştı ama Buck kendine geldiğinde onu özenle muayene etti ve üç kaburgasının kırıldığını saptadı.

"Tamamdır arkadaşlar," diye ilan etti. "Burada kamp kuruyoruz." Buck'ın kaburgaları kaynayana ve yola çıkmaya hazır hale gelene kadar orada kamp kurdular.

O kış Dawson'da Buck'ın, belki bu kadar kahramanca olmayan ama adını Alaska totem direğinin onur listesinde birçok çentik yukarı taşıyan başka bir vukuatı

daha yaşandı. Bu vukuat, özellikle üç adam için memnun ediciydi; çünkü o olay sayesinde ihtiyaç duydukları malzemeye kavuşan ve madencilerin henüz boy göstermediği bakir Doğuya uzun süredir yapmayı arzuladıkları yolculuğa çıkmaları ancak o malzemeye mümkün hale gelen, onlardı. Her şey, Eldorado Bar'da insanların en sevdikleri köpekleri hakkında bol keseden attıkları bir konuşmayla başladı. Sicili nedeniyle Buck buradakilerin hedefi haline gelmişti ve Thornton da sıkı bir şekilde onu savunuyordu. Yarım saatin sonunda adamın biri köpeğinin 250 kilo yüklü bir kızıağı hareket ettirip çekebileceğini söyleyince bir başkası köpeğinin 300 kilo, üçüncüsü de 350 kilo çekebileceğiyle övündü.

“Pöh! O da bir şey mi?” dedi Thornton, “Buck 500 kiloluk bir kızıağı çekebilir.”

“Yani, kara yapışmış 500 kiloluk bir kızıağı hareket ettirebilir, ve o kızıağı yüz metre çekebilir, öyle mi?” Soran, 350 kiloyla övünen Bonanza Madeni Kralı Matthewson'du.

“Kızıağı hareket ettirebilir ve yüz metre çekebilir,” dedi Thornton, sakince.

Matthewson, herkes duyabilsin diye açık seçik ve yavaş yavaş konuşarak, “Peki o zaman,” dedi, “onun bunu yapamayacağını söyleyen bin dolarım var. İşte burada.” Bunu derken, Bolonya salamı büyüklüğündeki bir altın tozu kesesini güm diye barın üstüne koydu.

Kimse ses çıkarmadı. Thornton'un blöfü, eğer blöfse, görülmüştü. Yüzüne yayılan sıcaklıktan yanaklarının kızardığını hissediyordu. Dilinin esiri olmuştu. Buck'ın 500 kilo yüklü bir kızıağı hareket ettirip ettiremeyeceğini bilmiyordu. Yarım ton! Rakamın büyüklüğü onu dehşete düşürmüştü. Buck'ın gücüne muazzam inanıyordu ve onun böylesi bir yükü bile hareket ettirebileceğini sıkça düşünmüştü ama asla bir düzine adamın gözlerinin üzerine sabitlenip sessizce beklediği şimdiki an gibi bunun sorumluluğunu üstlenme

durumuyla yüzyüze gelmemiştir. Ayrıca bin doları da yoktu; ne kendisinin, ne de Hans veya Pete'in.

"Şu anda dışarıda 25'er kiloluk yirmi torba un yüklü bir kızığın var," diye merhametsiz bir kesinlikle devam etti, Matthewson, "Mesele buysa hiç kafana takma."

Thornton cevap vermedi. Ne diyeceğini bilmiyordu. Düşünce gücünü yitiren ve onu tekrar harekete geçirebileceği bir şeyler arayan gözleriyle bakışlarını yüzden yüze kaydırıyordu. Gözleri Mastodon Madeni Kralı ve eski yol arkadaşı Jim O'Brien'in yüzüne takıldı. Aradığı işaret buydu sanki, aklından bile geçirmediği bir şeyi yapması için cesaret veriyor gibiydi.

Fısıldar gibi bir sesle, "Bana bin dolar borç verir misin," diye sordu.

O'Brien, "Elbette," diye cevaplayarak şişkin bir keseyi Matthewson'unkinin yanına koydu. "Ama John, o hayvanın o işi yapacağına pek de inanasım gelmiyor."

Eldorado'nun müşterileri bahsi izlemek için sokağa döküldüler. Masalar boşaldı, bahse girenler ve diğerleri, bahsin sonucunu görmek ve kendileri de bahse girmek için dışarı çıktılar. Kürklerine ve tek parmaklı eldivenlerine sarınmış birkaç yüz adam, izleyebilecekleri bir mesafeden kızığın iki kenarına sıralandılar. Matthewson'un 500 kilo un yüklü kızığı birkaç saattir orada duruyordu ve kuvvetli soğukta (sıfırın altında 60 dereceydi) kızığın ayakları, katılaşmış kara iyice yapışmıştı. Buck'ın kızığı kımıldatamayacağına bire iki bahse giriliyordu. "Hareket ettirmek" sözü etrafında tartışmalar dönüyordu. O'Brien, Thornton'un kızığın ayaklarını buzdan kurtardıktan sonra işi Buck'a bırakıp onun "kızığı hareket ettirmesini" istemek gibi bir hakkı olduğunu ileri sürüyordu. Matthewson ise bu kelimenin kızığın ayaklarını buzdan kurtarmayı da içerdiğini söylüyordu. Adamların çoğu, bahse onun dediği gibi girildiğine tanıklık edince bahisler bire üçe yükseldi.

Kimse Buck lehine bahse girmiyordu. Tek bir adam bile ondan bu zorlu işi yapmasını beklemiyordu. Thornton, şüpheli olduğu halde bahsi kabul ederken aceleci davranmıştı; şimdi kar üstünde kıvrılıp yatmış on köpekten oluşan normal bir takımın arkasında duran kızağa, somut gerçeğe baktıkça, yapılacak şey gözüne giderek daha imkânsız geliyordu. Matthewson ise neşeli ve coşkuluydu.

“Bire üç!” diye ilan etti. “Bir binlik daha veriyorum, Thornton. Ne diyorsun?”

Thornton’un şüpheli olduğu yüzünden okunuyordu ama bahislerin ve ihtimallerin ötesine geçen, imkânsız diye bir şey bilmeyen ve savaş naraları dışında hiçbir şey duymayan o savaşçı ruhu uyanmıştı. Hans ile Pete’i yanına çağırdı. Onların da keseleri inceydi ve kendisinkiyle beraber üç ortağın bir araya getirebildiği tüm para 200 dolardı. Bahtsızlıklarının zirvesinde toplam sermayeleri bu kadardı ve duraksamadan bu parayı Matthewson’un 600 dolarına karşı ortaya koydular.

On köpeklik takım kızaktan çözüldü ve kendi koşumlarıyla Buck bağlandı. Heyecan ona da bulaşmıştı; bir şekilde John Thornton için büyük bir şey yapması gerektiğini hissediyordu. Muhteşem görünümüne hayranlık duyanların mırıltıları artıyordu. Mükemmel bir durumdaydı, lüzumundan bir dirhem fazla eti yoktu ve sahip olduğu 75 kilonun her biri, dayanıklılık ve kudret doluydu. Kürkü, ipek gibi parlıyordu. Ensesinden aşağıda, iki omzunu saran ve dinlenme anındayken bile yarı dik duran yelesi en ufak harekette dikiliyor, her bir kılı, sanki kuvvetinin, zindeliğinin fazlalığıyla canlanıyor, harekete geçiyordu. Geniş göğsü ve kuvvetli ön ayakları, derisinin altından sımsıkı kaslara sahip olduğu anlaşılan vücudunun diğer bölümleriyle tam orantılıydı. O kasları fark edenler demir gibi olduklarını söylüyor ve bahisler bire ikiye düşüyordu.

“Efendim! Efendim!” diye pepeleyerek konuştu, ortaya son çıkan hanedanın üyelerinden Sookum Madeni Kralı.

“Bu köpek için size 800 dolar öneriyorum, efendim, bahisten önce, efendim, köpeğiniz şuracıkta dururken tam 800 dolar.”

Thornton baş işaretiyle reddederek Buck'ın yanına gitti.

Matthewson hemen itiraz etti. “Yanında durman olmaz. Aranızda bol mesafe kalacak.”

Kalabalık sessizleşti. Sadece bire iki öneren ve karşılık bulamayan kumarbazların sesi duyuluyordu. Herkes Buck'ın muhteşem bir hayvan olduğunu kabul ediyordu ama yirmi tane 25'er kiloluk un torbası, keselerinin ağzını açmak için fazla geliyordu onlara.

Thornton, Buck'ın yanında çömeldi. Başını elleri arasına alıp yanak yanağa geldi. Her zamanki şakacı haliyle onun başını sallayıp yumuşak sevgi küfürleri mırıldanmadı, kulağına fısıldadı bu kez. Fısıldadığı da, “Beni seviyorsan, Buck. Beni seviyorsan,” idi. Buck heyecanını güçlükle bastırarak inilmedi.

Kalabalık merakla izliyordu. Konu giderek gizemli bir hale bürünmüştü. Sanki büyü yapıyor gibiydi. John Thornton ayağa kalktığında Buck onun eldivenli elini ağzının içine alıp dişleriyle biraz bastırdıktan sonra usulca ve gönülsüzce bıraktı. Cevabı buydu; kelimelerin diliyle değil, sevginin diliyle vermişti cevabını. Thornton, iyice geri çekildi.

“Şimdi Buck,” dedi.

Buck koşumları gerdikten sonra birkaç santim gevşetti. Böyle öğrenmişti.

“Sağa!” Thornton'un sesi, yoğun sessizlikte keskin bir biçimde çınladı.

Buck sağa dönerek kayışının boşluğunu aldıktan sonra ani ve güçlü bir çekişle 75 kilosunun tüm ağırlığıyla koşumlara yüklendi. Kızak titredi ve ayaklarının altından keskin bir çıtırtı geldi.

Thornton emretti: “Sola!”

Buck aynı hareketi bu kez sola doğru tekrarladı. Çıtırtı, çatırtıya dönüştü, eksenini etrafında biraz dönen kızığın ayakları gıcırdayarak birkaç santim yana kaydı. Kızak hareket etmişti. Herkes nefesini tutuyordu. Gözlerine inanmıyorlardı.

“Şimdi, İLERİ!”

Thornton’un emri tabanca sesi gibi patladı. Buck, koşumları gererek titreten bir saldırıyla kendini ileri attı. Bütün vücudu bu muazzam çaba için sımsıkı olmuştu; kasları acıdan kıvranıyor, ipeksi kürkünün altında sanki canlı nesnelermiş gibi boğum boğum oynuyordu. Geniş göğsü yere iyice yaklaşmıştı, başı önde ve aşağıdaydı; ayakları çılgın gibi uçuşuyor ve pençeleri katılaşmış kar üzerinde birbirine paralel oyuklar açıyordu. Kızak sallandı, titredi ve az bir şey ileri gitti. Buck’ın bir ayağı kayınca adamlardan biri yüksek sesle inledi. Sonra birbiri ardınca gelen kısa ve kesik hareketlerle ama asla tamamen durmadan, ... bir santim... üç santim ... beş santim... derken, kızak istikrarlı bir harekete ulaşıncaya kadar ivme kazandıkça kesik hareketler de görünür bir şekilde azalıyor, Buck o kesik hareketleri sürekli harekete dönüştürüyordu.

Bir an nefeslerini tutanlar fark etmeden tekrar nefes almaya başladılar. Thornton Buck’ın arkasında koşuyor, kısa sözlerle ona cesaret veriyordu. Mesafe ölçülmüştü ve Buck yüz metrenin sonunu gösteren odun yığınının yaklaştıkça artmaya başlayan tezahürat, odunları geçtiği anda gürültülü bir bağırsa dönüştükten sonra emir gelmiş gibi kesildi. Oradaki herkes, artık kendini serbest bırakmıştı, Matthewson dahil. Şapkalar, eldivenler yukarı fırlatıyordu. İnsanlar kimle olduğuna bakmadan birileriyle el sıkışıyor, ne olduğu anlaşılmayan seslerin ve sözlerin havada uçuştuğu bir curcuna içinde kaynaşıyordu.

Thornton ise Buck’ın yanına çömelmişti. Başını başına vermişti ve onu ileri geri sarsıyordu. Hemen o anda yanına

gelenler, Buck'a küfrettiğini duydular, uzun, hararetli küfürler, yumuşak ve sevgi dolu küfürler savuruyordu Buck'a.

"Efendim! Efendim!" diye tükürükler saç a saç konuşmaya başladı, Sookum Madenleri Kralı. "Köpeğinize bin dolar veririm efendim, bin dolar, efendim. 1.200 dolar, efendim."

Thornton ayağa kalktı. Gözleri yaşlıydı. Gözyaşları yanaklarından aşağı süzülüyordu. "Efendim," dedi Sookum Madenleri Kralına, "hayır, efendim. Cehenneme kadar yolunuz var, efendim. Size söyleyebileceğim tek şey budur, efendim."

Buck, Thornton'un elini dişleri arasına aldı. Thornton onu ileri geri salladı. Ortak bir güdüyle hareket edermişçesine onları izleyenler saygılı bir mesafeye çekildiler, tekrar aralarına girecek kadar düşüncesiz değillerdi.

Çağrının Sesi

Buck beş dakikada John Thornton için 1.600 dolar kazanınca onun borçlarını ödemesini ve en az ülkenin tarihi kadar eski zamanlardan beri efsanesi dilden dile dolaşan kayıp madenin peşinde, ortaklarıyla beraber yola çıkmasını sağlamış oldu. O madeni çok kişi aramış, birkaçı bulmuş, birkaçın çok daha fazlası ise bu maceradan geri dönmemişti. Bu kayıp maden bir trajediyle beslenmiş, bir esrar perdesiyle örtünmüştü. Ona ulaşan ilk adam hakkında kimse bir şey bilmiyordu. En eski anlatılar bile o adama varamadan sona eriyordu. Ta en başından beri orada eski ve harap bir kulübe varmış diye anlatılırdı. Son nefeslerini kulübenin ve madenin varlığı üstüne yeminler ederek veren ve bu yeminlerini Kuzey Topraklarındakilerin yanına bile yaklaşamayacağı kalitede altın külçelerle desteklemiş kişiler vardı.

Ama bu hazine odasını şimdiye kadar kimse yağmalayamamıştı ve ölen ölmüştü; böylece John Thornton, Hans, Pete ve Buck ile yarım düzine başka köpek, en az kendileri kadar iyi adamların ve köpeklerin yapamadığını yapmak için bilinmeyen bir izin peşinde doğuya döndüler yüzlerini. Yukon'dan 110 kilometre kızakla gidip sola, Stewart Nehri'ne yöneldiler, Mayo'yu ve McQuestion'u geçtiler;

kıtanın omurgasını oluşturan dik zirveleri birbirine bağlayan Stewart Nehri küçük bir çay haline gelinceye kadar onu izlediler.

John Thornton, insanlardan da doğadan da pek bir şey istemezdi. Yabani hayattan korkan bir kişi değildi. Bir avuç tuz ve bir tüfekle vahşi hayatın içine dalıp canının istediği yerde ve canının istediği kadar yaşayabilirdi. Hiç acele etmeden, Kızılderililer gibi, o günkü yolculuğu sırasında yiyeceğini avlar, avlayamasa da yine Kızılderililer gibi, er ya da geç o yiyeceğe rastlayacağını bilerek, kaygılanmadan, güvenle yoluna devam ederdi. Yani doğuya yaptıkları büyük yolculuklarında ana menüleri taze et, kızaktaki esas yükleri cephane ile alet edevat ve zaman çizelgesine işaretledikleri dönüş tarihi, bilinmez bir gelecekti.

Buck'a göre bu şekilde avlanmaları, balık tutmaları ve tuhaf yerlerde hedef gözetmeksizin dolaşıp durmaları sonsuz bir keyifti. Bazen haftalar boyunca her gün istikrarlı şekilde yol alıyorlar; sonra şurada burada yaptıkları kamplarda köpekler başıboş vakit geçirirken adamlar çakılların arasında ve donmuş çamurda çukurlar açarak içinde ateş yakıyor ve o ateşin başında leğenlerce toprak yıkıyorlardı. Av hayvanlarının bolluğuna ve avın bahtına göre bazen kendilerine çılgınca ziyafet çekiyor, bazen de aç yatıyorlardı. Yaz geldi, köpekler ve adamlar yüklerini sırtlarına alıp mavi dağ göllerini salla geçtiler, kesintisiz devam eden ormandan testereyle kesip yaptıkları ince, narin ve dayanıksız teknelerle hiç bilmedikleri nehirlerden aşağı inerek ya da yukarı çıkarak yol aldılar.

Aylar gelip geçiyor ve onlar, Kayıp Kulübe efsanesi doğruysa bir zamanlar insanların gezdiği, ama o anda hiçbir insanın yaşamadığı, ayak basılmamış uçsuz bucaksız topraklarda bir aşağı bir yukarı dolaşıp duruyorlardı. Yaz tipileri altında vadileri ayıran yüksek geçitleri aştılar; üzerinde artık ağaç yetişmeyen yüksekliklerde, erimeyen karlar arasında-

ki çıplak dağlarda geceyarısı güneşi altında titrediler; akın akın tatarcıklarla, sineklerle dolu yaz vadilerinden geçtiler ve buzulların gölgelerinin altında, Güney Topraklarındaki herhangi bir memleketin bile sahip olmakla övüneceği kadar olgun, güzel ve parlak çilekler ve çiçekler topladılar. Ve o yılın güzünde, bir zamanlar üzerinde yaban kuşlarının uçtuğu, ama artık hayatın ne kendisine, ne de ürpertici rüzgârların esmesi, korunaklı yerlerde buz oluşması ve melankolik küçük dalgacıkların ıssız sahillere vurması sayılmazsa en ufak belirtisine rastlanan, hüznü, sessiz ve esrarengiz bir göller ülkesine girdiler.

Ve bütün kış boyunca daha önce oralardan geçen insanların silik izlerinin peşinde dolaşıp durdular. Bir keresinde ormanın içinde açılmış çok eski bir patikaya rastladılar ve Kayıp Kulübenin çok yakınlarda olduğunu sandılar. Ama patikanın başı yoktu, sonu da yoktu ve o patika, en az onu açan insan kadar ve o insanın bu patikayı neden açtığı kadar sır olarak kaldı. Bir başka seferde de bir av kulübesinin zamanın etkisine dayanamamış enkazına rastladılar ve John Thornton çürüyüp lime lime olmuş battaniye parçalarının arasında uzun namlulu bir çakmaklı tüfek buldu. Tanıdı o tüfeği, kuzeybatıda geçen gençlik günlerinde Hudson Bay Şirketi tarafından kullanılan bu tüfeklerin değeri, boyu kadar yassı denk edilmiş kunduz derisiydi. Ama hepsi bu kadardı, adamın eskiden gelip neden burada bir kulübe yaptığına ve battaniyelerin arasına neden bir tüfek bıraktığına dair hiç iz yoktu.

Bir kez daha bahar geldi ve tüm bu dolaşmalarının sonunda Kayıp Kulübeyi değil ama geniş bir vadide, kumların ve çakılların arasında, leğenin dibindeki altının tereyağ gibi ışıldadığı sığ bir su buldular. Aramaya devam etmediler. Çalıştıkları her gün, toz ve parça altın olarak onlara binlerce dolar kazandırıyordu. Altını 25 kiloluk geyik derisi torbalara dolduruyor ve torbaları ladin dallarından yaptıkları

kulübenin hemen dışına, aynı odunlar gibi istifliyorlardı. Çok çalışıyorlardı. Hazinelerini üstüste yığarlarken kurdukları hayaller gibi günler de birbirini izleyerek hızla geçip gidiyordu.

Thornton'un zaman zaman öldürdüğü avın etini taşımak dışında köpeklerin yapacak işi yoktu ve Buck, ateşin başında saatler boyunca düşüncelere dalıyordu. Kısa bacaklı, kıllı adamın görüntüsü, yapacak fazla işi olmayan Buck'ın gözlerinin önüne daha sık geliyor ve genellikle dalgın dalgın ateşe bakarken, hatırladığı öteki dünyada onunla geziyordu.

Öteki dünyada en dikkati çeken şey korkuydu. Kıllı adamı ateşin yanında, başı dizlerinin arasında ve elleri başının üzerinde kavuşmuş halde uyur vaziyette izlerken, onun huzursuz uyuduğunu, birçok kere uyanıp tekrar daldığını ve her uyandığında korku içinde karanlığa bakıp ateşe biraz daha odun attığını görüyordu. Adamın gözleri, kabuklu deniz hayvanları toplayıp anında ağzına attığı deniz kenarında yürürken, görünmeyen tehlikeleri görmek için etrafı tarıyor, bacakları ilk işarette rüzgâr gibi koşmak için hazır bekliyordu. Buck, kıllı adamın hemen arkasında, ormanda sessizce yürürken, ikisi de uyanık ve tetikteydiler ve adam da Buck kadar iyi duyduğu ve koku aldığı için kulakları hızla hareket ediyor, burun delikleri titreşiyordu. Kıllı adam bir anda fırlayıp ağaca çıkabiliyor ve elleriyle daldan dala atlayıp bazen 4 metre kadar uzağa sıçrayarak ve dalları yakalayıp bırakarak, hiç düşmeden ve yakalayacağı dalı hiç kaçırmadan ağaçların üzerinde de yerdeki kadar hızlı gidebiliyordu. Aslında dalların üzerinde, yerde olduğundan çok daha rahat hissediyor gibiydi kendini. Ve kıllı adam dalları yine sımsıkı kavrayarak ağaca tünemiş uyurken, kendisinin de aşağıda nöbet bekleyerek geçirdiği gecelere ilişkin hatıralar vardı Buck'ın belleğinde.

Ormanın derinliklerinden gür sesiyle seslenen çağrı, kılı adamın görüntüleriyle yakından ilgiliydi. Buck'ın içini büyük bir huzursuzlukla, tuhaf arzularla dolduruyordu. Belli belirsiz, hoş bir memnuniyet hissetmesine neden oluyor, ne olduğunu tam bilemediği vahşi arzu ve heyecanlarının farkına varıyordu. Kimi zaman çağrının peşinden ormana gidiyor, sanki gözle görülür bir şeyinişçesine onu arıyor, o anki havasına göre yumuşakça veya meydan okuyarak havlıyordu. Serin ağaç yosunlarının veya yeşil çimenlerin büyüdüğü kara toprağın içine soktuğu burnundan, zevkle, kuvvetle, dünyanın doymun kokularına karşı hava çıkarak piskırıyor; gözleri ve kulakları etrafta hareket eden ve ses çıkaran her şeye tamamen duyarlı vaziyette, devrilmiş bir ağacın mantar kaplı gövdesinin arkasına sinerek saatlerce duruyordu. Belki de bu şekilde yatarak, anlayamadığı o çağrıyı şaşırtmaktı umudu. Ama aslında böyle şeyleri neden yaptığını bilmiyordu. Yapmak zorunda hissediyor ve hiç de düşünmüyordu nedenini.

Karşı konulmaz dürtüler ele geçirmişti Buck'ı. Kampta yatıp günün sıcaklığı altında hafif hafif kestirirken bir anda kafasını kaldırıyor, kulaklarını dikip dikkatle etrafı dinliyor, sonra ansızın ayaklanıp ok gibi fırlayarak ağaçların arasında bulduğu koridorlarda ve çalılıarın öbek öbek durduğu açık alanlarda saatlerce koşuyor, koşuyordu. Kurumuş dere yataklarında koşmaktan ve sessizce yaklaşarak ormandaki kuşları gizlice izlemekten çok hoşlanıyordu. Kekliklerin çağıldamalarını ve bir aşağı bir yukarı kasıla kasıla yürüyüşlerini izleyebileceği çalılıarın altında bütün gün boyunca yatabilirdi. Ama en sevdiği şey, yaz geceyarılarının loş alacakaranlığı içinde koşarken ormanın karanlık tarafından bastırılmış uykulu mırıltılarını dinleyerek insanların kitap okuması gibi o işaretleri ve sesleri okumak ve ister uykuda, ister uyanık olsun, gelmesi için her zaman, her an kendini çağıran o gizemli şeyi aramaktı.

Bir gece uykusundan ansızın irkilerek gözlerinde keskin bakışlarla, burun delikleri titreyerek ve etrafı koklayarak, yelesi sürekli dalgalar halinde dikilerek ayağa fırladı. Çağrısı (veya çağrının bir notası, çünkü çağrı birçok notadan oluşuyordu), o zamana kadar hiç olmadık ölçüde yakın ve açık bir şekilde ormandan geliyordu: Haskilerin çıkardığı sese benzeyen, ama bir yandan da hiç benzemeyen, uzun bir uluma. Buck sanki o sesi daha önce de duymuştu, eskiden beri tanıdığı, iyi bildiği bir şey gibiydi. Uyuyan kampın üzerinden atlayıp hızlı bir sessizlikle ağaçların arasına atıldı. Sese yaklaştıkça, her hareketine dikkat etmeye başlayarak yavaşladı ve ağaçların arasındaki bir açıklığa geldiğinde, kıç üstü oturarak vücudunu dikmiş, burnu göğe uzanmış, uzun ve sıkı bir kurt gördü.

Buck hiç ses çıkarmamıştı ama kurt yine de Buck'ın varlığını hissederek ulumayı kesti. Buck yarı çömelmiş vaziyette, hafif adımlarla açık alana yürüdü; kuyruğu düz ve sertti, vücudunu küçültmüş, her adımını alışılmadık ölçüde dikkatle atarak yürüyordu. Tüm hareketlerinde tehditkâr bir yaklaşımla dostça davranışın karışımı kendini ortaya koyuyordu. Vahşi avcı hayvanların karşı karşıya geldiğini belli eden tehditvari bir ateşkes haliydi bu. Ama kurt, onu görür görmez kaçtı. Buck, onu yakalamak için vahşi sıçrayışlarla çılgın gibi peşine düştü. Kör bir kanalda, bir ağaç gövdesinin yolu tıkadığı bir dere yatağında ona yetişti. Kurt, arka ayakları üzerinde hızla dönerek Joe'nun ve köşeye sıkışan tüm haskilerin yaptığı gibi hırlayarak tüylerini kabarttı ve dişlerini devamlı ve hızlı hareketlerle birbirine vurmaya başladı.

Buck saldırmadı, onu kuşatarak dostça hareketlerle yaklaşmaya çalıştı. Kurt şüphe duyuyordu ve korkmuştu çünkü Buck'ın kilosu onun üç katıydı ve başı Buck'ın omzuna ancak geliyordu. Fırsatını yakaladığı anda ok gibi ileri fırladı ve takip yeniden başladı. Birkaç defa köşeye sıkıştı ve aynı şey tekrarlandı. Kurt perişan vaziyette olmasına

rağmen Buck ona o kadar da kolay yetişemiyordu. Buck'ın kafası böğrü hizasına gelene kadar koşuyor, sonra hızla dönüp Buck'a karşı kendi etrafında dönme pozisyonu alıyor ve fırsatını bulduğunda tekrar fırlayıp kaçıyordu.

Sonunda Buck'ın azmi ödülünü aldı çünkü kendisine zarar verme niyeti olmadığını gören kurtla koklaştılar. Arkadaş oldular ve vahşi hayvanların vahşiliklerini yalayan o sinirli ve yarı ürkek oyunlardan oynadılar. Bir süre oynadıktan sonra kurt, belli bir yere gittiğini açıkça gösterecek tarzda uzun adımlarla, rahat bir koşu başlattı. Buck'ın da gelmesini istediğini belli etti ve ikisi kasvetli alacakaranlıkta, dere yatağından yukarı doğru, derenin aktığı geçitten ve çıplak boğazdan geçerek tepelere doğru yanyana koşular.

Yamacın karşı tarafındaki bayırdan aşağı indiklerinde koca ormanların parça parça uzandığı, çeşitli yerlerden birçok suyun aktığı düz bir araziye geldiler. Ağaç grupları arasında güneş yükselene ve gün ısınana kadar sürekli ve istikrarlı bir şekilde saatlerce koşular. Buck vahşi bir haz duyuyordu. Çağrının geldiği yere doğru kardeşiyle yanyana koşarak sonunda çağrıya cevap verdiğini biliyordu. Eski hatıraları hızla aklına geliyor ve o hatıraların gerçek değil, gölge olduğu zaman duyduğu heyecanın aynısını duyuyordu. Şu anda yaptığı şeyi, öteki ve belli belirsiz hatırladığı gölge dünyada daha önce de yapmıştı. İşte şimdi açık alanda, ayak basılmamış topraklarda, başının üzerinde tüm enginliğiyle uzanan göğün altında özgürce koşarak tekrar yapıyordu.

Su içmek için bir çayda durdular ve durdukları anda Buck'ın aklına John Thornton düştü. Oturdu. Kurt, çağrının geldiği yere doğru koşmaya başladı, sonra dönüp Buck'a geldi, kokladı, ona cesaret vermek için çeşitli hareketler yaptı. Ama Buck dönüp geriye doğru yavaş bir koşuya başladı. Yarım saat kadar vahşi kardeşi de yanında usulca inleyerek

koştı. Sonra oturdu, burnunu yukarı dikip ulumaya başladı. Kederli bir ulumaydı ve Buck kendi yolunda aynı hızda koşmaya devam ederken arkasında sesin giderek zayıfladığını duyuyordu; sonunda ses uzaklığın içinde kayboldu.

Buck kampa dalıp çılgınca bir sevgiyle üzerine atlayarak onu yere devirip yüzünü yalamaya, elini ısırmaya (John Thornton'un deyimiyle "ahmaklık oyunu oynamaya") başladığında, John Thornton, yemeğini yiyordu. O da ileri geri sarsıp sevgiyle küfrederek Buck'a karşılık verdi.

İki gün iki gece boyunca Buck kamptan dışarı adımını atmadı ve Thornton'un gözü önünden kaybolmasına hiç izin vermedi. O çalışırken, yemek yerken sürekli izliyor, gece battaniyenin altına girdiğini ve sabah oradan çıktığını görmeden rahat etmiyordu. Ama iki gün sonra ormandan gelen çağrı her zamankinden çok daha buyurgan bir biçimde seslenmeye başladı. Tekrar üzerine huzursuzluk çöktü. Vahşi kardeşinin, su havzasının ardındaki gülümseyen toprakların, geniş orman parçaları arasında onunla yanyana koşmasının hatıraları, sık sık aklına geliyordu. Bir kez daha ormanda dolaşmaya çıktı ama kardeşi bu kez gelmedi ve Buck her ne kadar kulaklarını dört açarak geceleri uyanık kaldıysa da o kederli uluma bir daha hiç göklere yükselmedi.

Geceleri kamp dışında uyumaya başladı. Bir keresinde kamptan günlerce uzaklaşarak su havzasını geçerek çayın kaynağına kadar çıkıp oradan ormanlara ve bol akıntılı topraklara dek gitti. Kendisini hiç yormayan uzun, rahat bir koşuyla yol alarak ve yolculuğu sırasında avlanarak bir hafta boyunca boş yere kardeşini aradı. Denize dökülen geniş bir dereye som balığı yakaladı. Bu derenin kıyısında kendisi gibi balık avlarken sivrisineklerce kör edilen ve öfkeden köpürerek çaresiz ve korkunç bir durumda ormanda koşturarak koca bir kara ayıyı öldürdü. Bu halde bile çok zor bir dövüş olmuş ve içinde o zamana kadar gizli kalma-

yı başarmış tüm gaddarlığın uyanması gerekmişti. İki gün sonra öldürdüğü hayvanın başına dönüp bir düzine sansarı ganimet üzerinde kavga halinde bulup onları çöp gibi dağıttığında, kaçan hayvanların geride bıraktığı ikisi, artık bir daha kimseyle kavga edemeyecekti.

İçindeki kana susamışlık her zamankinden güçlüydü artık. O bir katildi, avcıydı, canlılarla beslenen bir canlıydı; ancak güçlülerin hayatta kalabileceği düşman bir ortamda yalnız başına, sadece kendi kuvveti ve ustalığı sayesinde hayatta kalmayı başaran bir hayvandı. Bütün bunlar nedeniyle, fiziksel varlığında yankılanarak diğer canlılara karşı kendini sergileyen büyük bir özgüven duygusuna sahipti. Bu duygu, tüm hareketlerinde kendini ortaya seriyor, kaslarının her oynayışında apaçık görünüyor, ayan beyan söylenen bir söz gibi kurumlu yürüyüşünde dile geliyor ve o muhteşem kürkünü, çok daha görkemli bir hale getiriyordu. Gözlerinin üzerinden burnuna inerek yüzüne kahverengi bir renk veren lekeyle göğsünün tam ortasındaki beyaz akıtmaması yüzünden kolayca dev bir kurtla karıştırılabilir, soyunun en irisinden de iri bir kurt sanılabilirdi. Boyunu ve kilosunu Sen Bernar babasından miras almıştı ama o boya ve kiloya şekil veren, çoban köpeği annesiydi. Burnu, gerçi dünyadaki tüm kurtlarınkinden iriydi ama sonuçta uzun kurt burnuydu ve kafası muazzam irilikte bir kurt kafasıydı.

Kurnazlığı, kurt kurnazlığı ve vahşi hayvanların kurnazlığıydı; zekâsı, çoban köpeği ve Sen Bernar zekâsıydı; bütün bunların üzerine bir de en vahşi okulda edinilen tecrübe eklenince yabani dünyada dolaşan yaratıklar kadar dehşetengiz bir hayvan haline gelmişti. Bir etoburdu, etle besleniyordu; en yüksek, en güçlü çağında, hayatının zirvesindeydi; güç, kudret, zindelik taşıyordu üzerinden. Thornton onu okşarken sırtı boyunca giden elini, çıtır çıtır sesler izler, elin temas ettiği her bir kıl, bu temasla birlikte içinde hapsettiği elektriği boşaltırdı. Her bir parçası, beyni ve gövdesi, sinir dokuları

ve lifleri en hassas ayarlara göre kurulmuştu; vücudunun bütün parçaları arasında kusursuz bir denge ve ayar vardı. Görüntülere, seslere ve harekete geçmeyi gerektiren olaylara yıldırım hızıyla tepki veriyordu. Bir haskinin saldırmak veya saldırıdan korunmak için atladığı hızın iki katı hızda atlayabilirdi. Başka bir köpeğin sadece görme veya duyma eylemini yapmasından daha kısa süre içinde bir hareketi görüp, bir sesi duyup buna tepki verebilirdi. Algılamasıyla karar vererek harekete geçmesi, aynı anda gerçekleşiyordu. Aslına bakılırsa algılama ve karar vererek harekete geçmesinden oluşan bu üç eylem birbirinin ardısıra oluyordu ama aralarındaki süreler ölçülemeyecek kadar küçük olduğundan aynı anda gerçekleşmiş gibi görünüyordu. Kasları hayat doluydu, çelik bir yay gibi aniden ve büyük bir güçle harekete geçiyordu. İçindeki zindelik ve canlılık, sanki esriyip kendinden geçtiği bir anda onu paramparça ederek dışarı fıskıracacak ve cömertçe bütün dünyaya yayılacaktı, öylesine hoşnut ve görkemli bir sel gibi kaplamıştı bütün bedenini.

John Thornton bir gün, ortaklarıyla beraber Buck'ın yürüyerek kamptan çıkışını izlerken, "Onun gibi bir köpek yoktur," dedi.

Pete, "Tanrı onu özene bezene yaratmış," dedi.

"Al benden de o kadar," diye onayladı Hans.

Kamptan yürüyerek çıkışını gördüler ama ormanın mahremiyeti içine girer girmez gerçekleşen ani ve korkunç değişimi görmediler. Artık yürümüyordu. Bir anda vahşi dünyanın yarattığı haline dönüşüyor, tez ayaklarıyla usulca süzülüyordu; gölgelerin arasından bir anda ortaya çıkan ve yine bir anda kaybolan, geçip giden bir gölgeydi. Saklanabileceği her yerden nasıl yararlanabileceğini biliyor, bir yılan gibi karnı üzerinde sürünüp yine bir yılan gibi sıçrayıp vuruyordu. Kar tavuğunu yuvasından alabilir, tavşanı uyurken öldürebilir ve ağacına uçmakta bir saniye geç kalan sincabı havadayken kapabilirdi. Ne açık gölcüklerdeki balıklar

onun kadar hızlıydı, ne de su bentlerini onaran kunduzlar onun kadar ihtiyatlı. Canı istediğinden değil, yemek için öldürüyor ve kendi öldürdüğünü yemeyi tercih ediyordu. Hızınca bir de mizah anlayışı vardı, sessizce yaklaştığı sincapları yakaladıktan sonra serbest bırakıyordu ki duydukları ölüm korkusunu ince sesleriyle ağaçların tepelerine taşısınlar.

Güz geldiğinde, kışı daha alçak ve daha hafif geçtiği vadilerde karşılamak için yavaş yavaş yükseklerden aşağı doğru hareket eden geyikler büyük sayılarla sökün ettiler. Sürüsünden ayrılmış yeni yetme bir geyiği daha yeni indiren Buck'ın gönlünden, daha büyük ve zorlu bir av geçiyordu ve günün birinde derenin başındaki geçitte istediğine rastladı. Başlarında koca bir erkek olan yirmi geyiklik bir sürü, bol akıntılı toprakları aşarak buraya gelmişti. Vahşi bir huya sahip olan erkek geyik, 1.80 metrelik yüksekliğiyle tam da Buck'ın gönlünün çektiği kadar azametli, zorlu bir düşmandı. Açık parmaklar şeklinde 14 çatala ayrılmış ve uçlarına kadar uzunluğu iki metreyi geçen boynuzlarını ileri geri savurup duruyordu. Buck'ı gördüğü anda öfkeyle kükredi, küçük gözleri korkunç ve acı bir ışıkla parladı.

Geyiğin yan tarafından, böğrünün hemen ilerisinden tüylü bir ok ucu dışarı çıkmıştı ki ne kadar vahşi bir hayvan olduğunu gösterirdi bu. İnsanların bile varolmadığı ilkel dünyadaki av günlerinden kalma bir içgüdüyle Buck, erkek geyiği sürüsünden ayırmak için harekete geçti. Hiç de az bir iş değildi bu. Geyiğin büyük boynuzlarının ve tek vuruşta içindeki hayatı söndürebilecek koca toynaklarının menzilin henüz dışında, havlayarak dans eder gibi bir o yana bir bu yana hareket ediyordu. Beyaz dişli tehlikeye arkasını dönüp yoluna gidemeyen geyik, öfke nöbetlerine garkoluyordu. Bu anlarda ustaca geri çekilerek ve sanki kaçamıyormuş gibi yaparak onu tuzağına çeken Buck'a saldırıyordu. Ama böylece sürüden ayrıldığında genç erkek geyiklerden

iki-üçü Buck'ın üzerine yürüyüp onu gerileterek yaralı geyiğin tekrar sürüye katılmasını sağlıyorlardı.

Vahşi hayatta bir sabır vardır, hayatın kendisi gibi yorulmak bilmez bir ısrarcılıkla bir şeyin peşini bırakmayan azımdır; örümceğin bitmek bilmez saatler boyunca ağının başında beklemesini, yılanın halka halinde çöreklenip oturmasını, panterin pusuda hareketsiz durmasını sağlayan şey, bu sebatır; tuhaftır ama o anda henüz canlı olan besinini avlamak için bütün canlılığıyla peşinde koşan avcı da sahiptir bu sabra; işte yürüyüşünü geciktirdiği, genç erkeklerini huzursuz ettiği, dişilerini yarı büyümüş yavruları için kaygılandığı ve yaralı liderini çaresiz bir öfkeye sürüklediği geyik sürüsüne yapıştığı anda, Buck'ın da içindeydi aynı sabır. Yarım gün boyunca bu böyle sürdü. Buck her yandan saldırarak ve sürüyü bir tehdit girdabı içine hapsederek kendini çoğalttı, sürüsüne katıldığı anda kurbanını tekrar onlardan ayırdı ve av olan yaratıklarda avcılara göre daha az olan sabrı tüketti.

Gün tükenip güneş kuzeybatıdaki yatağına yatarken (karanlık günler başlamıştı ve güz geceleri artık altı saat sürüyordu) genç erkek geyikler kuşatma altındaki liderlerinin yardımına koşmak için adımlarını giderek daha az istekli atmaya başladılar. Yaklaşan kış alçak vadilere gitmek için acele etmelerine neden oluyordu ve kendilerini yoldan alıkoyan bu yorulmak bilmez yaratıktan kurtulacağı pek benzemiyorlardı. Ayrıca tehdit altındaki şey sürünün veya genç geyiklerin hayatı değildi. Sürünün tek bir üyesinin canı isteniyordu; kendi canlarına göre daha uzak bir kaygıydı bu ve sonunda iş oraya gelirse bu geçiş ücretini ödemeye razı olurlardı.

Alacakaranlık çökerken yaşlı erkek, başını eğdi ve hızlı bir tempo tutturup koca ayaklarıyla kaybolmakta olan ışığa doğru beceriksizce koşan sürüsüne, tanıdığı dişilere, babalık ettiği yavrulara, efendisi olduğu erkeklere baktı. Onları

izleyemiyordu çünkü burnunun dibinde sıçrayıp duran şu dişli terör aman vermiyordu. Yarım tondan yüz kilo fazla çekiyordu; uzun, güçlü, kavgalarla ve mücadeleyle dolu bir hayat yaşamış ama sonunda başı, daha iri boğumlu dizlerine bile ulaşmayan bir yaratığın dişlerindeki ölümle yüzyüze gelmişti.

O andan itibaren Buck, gündüz ve gece avını asla rahat bırakmadı, bir an bile dinlendirmede, yaprak, taze huş ve söğüt filizleri aramasına asla izin vermedi. Yakıcı susuzluğunu üzerinden geçtikleri ince ve azar azar akan çaylarda gidermesine de fırsat tanımadı, yaralı geyiğin. Geyik sık sık büyük bir umutsuzluk içinde uzun kaçış koşuları tutturdu. Böyle yaptığında Buck onu durdurmaya çalışmadı, tersine, oyunun bu şekilde oynanmasından hoşnut, geyik durduğunda yere uzanarak, bir şey yemeye veya içmeye çalıştığıdaysa şiddetle saldırarak, rahat bir koşuyla hemen peşinden onu izledi.

O koca kafa, tepesindeki boynuz ağacı altında giderek daha çok eğildi, ayaklar birbirine sürtüne sürtüne yapılan koşu giderek zayıfladı. Burun yerde, mahzun kulaklar gevşekçe sarkmış halde daha uzun sürelerle durmaya, Buck ise su içecek ve dinlenecek daha fazla zaman bulmaya başladı. Gözleri iri geyiğe sabitlenmiş, kırmızı dilini sarkıtıp nefes aldığı bu gibi anlarda, şeylerin görünen yüzünün ötesinde bir değişiklik oluyormuş gibi geliyordu Buck'a. Toprakta yeni bir kıpırtı hissediyordu. Geyik nasıl giderek toprağa daha çok yaklaşıyorsa başka hayat türleri de toprağa yaklaşıyordu. Orman ve su ve hava, bu değişikliklerin varlığıyla pırpır ediyormuş gibi geliyordu ona. Bu bilgi ona gördüklerinden, duyduklarından veya kokladıklarından geçmiyor, daha başka ve daha derinlerdeki bir duyguyla içine doğuyordu. Öyle bir şey görmemiş, bir şey duymamıştı ama yine de dünyanın bir şekilde eskisinden farklı olduğunu biliyor, tuhaf şeylerin gelmekte olduğunu, tuhaf şeylerin oluşmakta

olduğunu hissediyordu ve eldeki iş bitince bu konuyu araştırmaya kesin karar verdi.

Sonunda, dördüncü günün bitiminde koca geyiği indirdi. Bir gün ve gece boyunca öldürdüğü hayvanın başında kaldı, sırasıyla bir yedi, bir uyudu. Sonra da dinlenmiş ve tazelenmiş olarak kampa ve John Thornton'a döndü yüzünü. Uzun adımlarla, rahat bir koşu tutturarak karışık yolu hiç kaybetmeden, insanoğlunu ve o manyetik ibresini utandıracak bir yön kesinliğiyle, yabancı topraklardan doğrudan evine doğru, saatler boyunca koştu.

Koşmaya devam ettikçe topraktaki yeni kıpırtının daha çok bilincine vardı. Yaz boyunca olandan farklı bir hayat vardı, toprağın her tarafında. Ama bu gerçek, derinlerdeki o gizemli duyguyla içine doğmuyordu artık. Kuşlar söylüyordu, ince sesleriyle sincaplar anlatıyordu, esen yel bile bunu fısıldıyordu. Birkaç kere durdu, taze sabah havasını derin derin içine çekti ve o havada yola çok daha büyük bir hızla atılmasına neden olan bir mesaj okudu. Bir felaketin ya yaşandığı ya da o anda yaşanmakta olduğu duygusuyla bunaldı ve son su havzasını aşıp vadiden kampa doğru inerken büyük bir dikkatle ilerledi.

4-5 kilometre ötede ense kıllarını dalgalandıran ve kabartan taze bir ize rastladı. İz, doğrudan kampa ve John Thornton'a gidiyordu. Bütün çevikliğiyle ve sinsiliğiyle hızlandı. Gerilen ve uyarılan sinirleri, bir hikâye oluşturacak kadar bol ayrıntılara karşı tetikteydi ama o ayrıntılar hikâyeyi anlatıyor fakat sonunu getirmiyorlardı. Burnu takip ettiği yoldan daha önce geçen canlılara ilişkin farklı tarifler veriyordu ona. Ormanın doğurgan sessizliğini fark etti. Kuşlar uçup gitmişti. Sincaplar saklanıyordu. Tek bir tanesini görebildi; ölü bir gri dalın üzerinde kendini yasıltarak duran ve böylece o dalın dışarı taşmış bir parçası, ağaçta çıkmış ağaçsı bir ur gibi görünen ince hatlı, gri bir sincap.

Buck kayan bir gölgenin sessizliğiyle kayıp giderken, bir anda sanki büyük bir güç tutup çekmiş gibi burnu şiddetle bir tarafa doğru çekildi. Bu yeni kokuyu bir çalılığa kadar takip ederek Nig'i buldu. Yanlamasına yatıyordu, sürünerek gelmiş ve burada ölmüştü. Vücuduna giren okun başı bir tarafından, tüylü ucu öteki tarafından dışarı çıkmıştı.

Yüz metre kadar ileride Thornton'un Dawson'dan aldığı köpeklerden birini gördü. Yolun tam üzerine yatmış, can çekişiyordu. Etrafından dolanarak durmadan geçti. Kamp-tan birçok kişiye ait zayıf sesler geliyor, yükselip alçalan bu sesler monoton bir şarkı söylüyordu. Açık alanın ucuna kadar sürünerek ilerleyen Buck, ucu tüylü oklarla oklukir-piye çevrilmiş halde yüz üstü yatan Hans'ı buldu. O anda ladin dallarından yapılmış kulübenin oraya baktı ve ensesindeki ve omuzlarındaki kılları kabartan şeyi gördü. Bir öfke dalgasının etkisi altına girdi. Fark etmiyordu ama korkunç vahşi bir hırlama tutturmuştu. Hayatında son defa, o kadar büyük bir sevgi beslediği John Thornton uğruna, mantığını ve zekâsını hiddetin ele geçirmesine izin verdi ve kendini kaybetti.

Yeehatlar, korkutucu bir kükremeyle üzerlerine saldıran, benzerine daha önce hiç rastlamadıkları bir hayvan gördüklerinde, ladin dallarından yapılmış kulübenin enkazının oralarda dansediyorlardı. Buck'tı bu, yok etme çılgınlığıyla Kızılderililerin üzerine atılan canlı bir öfke fırtınasıydı. En öndeki adamın (Yeehatların şefiydi) üzerine saldırarak şahdamarından bir kan çeşmesi fışkırana kadar boğazını baştan başa yırttı. Kurbanının durumunu merak ederek durmadı, sonraki adamın da boğazını baştan başa yardı. Ona karşı duramıyorlardı. Tam ortalarına daldı, yarıyor, yırtıyor, parçalıyor, yok ediyor ve tüm bunları öylesine sürekli ve ani hareketlerle yapıyordu ki ona attıkları oklar boşa gidiyordu. Gerçekten de Buck'ın hareketleri o kadar algılanamayacak derecede hızlıydı ve Kızılderililer

birbirlerine o kadar yakın ve karışık duruyorlardı ki oklarla birbirini vuruyorlardı; hatta genç bir avcının havadaki Buck'a fırlattığı mızrak başka bir avcının göğsünden öyle bir güçle içeri girmişti ki sırtını yararak dışarı çıktı ve öyle kaldı. Sonra Yeehatları bir panik aldı, Kötü Ruhun zuhur ettiğini ve ondan kaçtıklarını söyleyerek korku içinde ormana daldılar.

Gerçekten de Buck kılık değiştirmiş bir zebani gibiydi, bütün hızlarıyla ormana doğru koşan Kızılderililerin peşine düştü; tüm öfkesiyle birer geyik gibi perişan ediyordu onları. Yeehatlar için ölümcül bir gündü, o gün. Araziye öyle bir dağıldılar ki hayatta kalanların aşağılardaki bir vadide toplanıp kayıplarını saymaları için bir hafta geçmesi gerekti. Buck ise takipten bıkararak harabeye dönmüş kampa geldi. İlk sürpriz saldırı anında ölen Pete'i, öldüğü yerde, battaniyesinin içinde buldu. Thornton'un umutsuz mücadelesinin izleri toprağın üzerinde tazeydi ve Buck bu mücadelenin bütün detaylarını koklayarak derin havuzun kenarına kadar geldi. Kenarda başı ve ön ayakları suyun içinde, son ana kadar ona sadık kalmış Skeet yatıyordu. Oluktan akan cevherli su ve çamur nedeniyle rengi kararmış olan havuz ise içindekini göstermiyordu ona. Gizlediği şey, John Thornton idi; Buck onun izini oraya kadar takip etti. İz, oradan başka bir yere gitmiyordu.

Buck bütün gün boyunca havuzun başında derin düşüncelere daldı ve kampın içinde huzursuzca dolanıp durdu. Ölüm, hareketin sona ermesiydi, yaşamaya devam edenlerin hayatından çıkmak demektir, bunu biliyordu; John Thornton'un öldüğünü de biliyordu. Bu durum onda bir boşluk, açlığa benzer ama sızım sızım sızlayan ve bir şeyler yiyerek dolduramadığı bir boşluk yaratmıştı. Yeehatların cesetlerini aklına getirdiği anlarda boşluğun sızısını unutuyor ve bu anlarda içindeki büyük gururu fark ediyordu, şimdiye dek duyduklarından daha büyük bir gururdu bu. En soylu av

hayvanını, yani insanoğlunu öldürmüştü ve insanı, sopanın ve dişin yasasına karşın öldürmüştü. Merakla cesetleri kokladı. Çok kolay ölmüşlerdi. Bir haskiyi öldürmek, onları öldürmekten çok daha zordu. Hele de okları, mızrakları ve sopaları olmasa, karşılaştırılamazdı bile. Artık ellerinde okları, mızrakları ve sopaları olmadıkça insanlardan korkmayacaktı.

Gece indi; dünya, hayalet gibi bir günün ışığına boğulana kadar onu aydınlatmak üzere dolunay ağaçların üzerinden göğe yükseldi. Ve gecenin inişiyle havuzun başında derin düşüncelere dalan, yas tutan Buck, ormanda Yeehatlarından tamamen farklı bir hayatın kendini belli etmesiyle heyecanlandı. Etrafı dinleyerek ve koklayarak ayaklandı. Çok uzaklardan, belli belirsiz ve kesik bir havlama geliyor, onu benzer seslerden oluşan bir koro izliyordu. Dakikalar geçtikçe bu sesler yakınlaşıp yükseldi. Buck ısrarla hafızasında varlığını sürdüren öteki dünyada duyduğu şeyler gibi, bunları da biliyordu. Açıklığın ortasına kadar giderek dinledi. Çağrıydı bu, her zamankinden daha cezbedici ve hükmedici bir sesle ve bütün notalarıyla gelen çağrıydı. Ve Buck, her zamankinin tersine, bu kez çağrıya uymaya hazır-
dı. Son bağ da kopmuştu. İnsanlar ve onların işleri artık onu bağlamıyordu.

Yeehatların yaptığı gibi, canlı etlerini avlamak için göç eden geyiklerin peşine düşen kurt sürüsü sonunda ağaç hatıyla su havzasını aşarak Buck'ın vadisine inmişti. Ayışığının aktığı açıklığa doğru gümüşü bir sel gibi akın ettiklerinde o alanın tam ortasında Buck, heykel gibi hareketsiz duruyor ve onların gelişini bekliyordu. Buck o kadar iriydi ve o kadar dingin duruyordu ki en gözüpekleri üzerine atlayana kadar korkuyla karışık bir saygı içinde bir an durdular. Buck şimşek gibi vurdu ve rakibinin boynunu kırdı. Sonra da darbeyi yiyen kurt acıyla arkasında yuvarlanırken eskisi gibi hareketsiz halde durdu. Birbiri ardına üç kurt daha aynı

şeyi denedi ve birbiri ardına üçü de yarılmış boğazlarından veya omuzlarından kan fışkırır halde geri çekildi.

Bütün sürünün paldır küldür, aceleyle, itişe kakışa ileri atılması için yeterliydi bu; ancak avlarını bir an çökertme hevesiyle şaşırdılar, kendilerini engellediler. Buck ise şaşırtıcı hızı ve çevikliğiyle ayaklarının üzerinde, iyi bir konumdaydı. Sürekli arka ayakları ekseninde dönüp ısırarak, derin yaralar açarak, aynı anda her yerde olarak, süratle fırl fırl dönerek sürünün bozamadığı bir cephe oluşturdu ve o cepheyi bir baştan öbür başa kadar korudu. Ama bir yandan da kurtların arkasına geçmesini engellemek için havuzun alt tarafına, dere yatağının içine, kum ve çakıllarla yükseltilmiş bir yere kadar geri çekilmek zorunda kaldı. Kıyının bu bölümü, madencilik çalışmaları içinde bu şekle sokulmuştu ve Buck dikkatle çalışarak ve doğru açıyla gerileyerek sırtını burada korumaya aldı. Üç tarafını sağlama alınca onları cepheden karşılamak kalıyordu geriye.

Onları cepheden öylesine karşıladı ki yarım saat sonunda kurtlar bozguna uğrayarak geri çekildiler. Hepsinin dili ağızlarından dışarı sarkmış, dişleri gaddarlıklarını gösterircesine ayışığında bembeyaz görünüyordu. Bazıları kafa yukarıda, kulaklar dikilmiş halde yatıyor, bazıları Buck'ı izleyerek ayakta duruyor, bazıları da havuzdan su içiyordu. Bir tanesi, uzun, sıska ve gri bir kurt dikkatle ve dostça ilerledi ve Buck, bir gece ve bir gün boyunca beraber koştuğu vahşi kardeşini tanıdı. Usulca inliyordu; Buck da inleyince burunlarını birbirine dokundurdular.

Sonra yaşlı, kuru ve üzerinde dövüşün izlerini taşıyan bir kurt ileri çıktı. Buck önce hırlayacakmış gibi yapıp dişlerini meydana çıkarmak için dudaklarını geri çekti ama sonra onunla koklaştı. Bunun üzerine yaşlı kurt oturdu, burnunu aya dikti ve uzun bir kurt uluması koyverdi. Diğer kurtlar da oturup uludular. İşte artık çağrı, yanlışı anlaşılamayacak vurgularla gelmişti Buck'a. O da oturdu ve uludu. Ulumalar

bittikten sonra Buck korunağından çıktı ve sürü yarı dostça, yarı vahşice onu koklayarak etrafında toplandı. Liderleri, keskin bir havlamayla sürüye işareti verip ormana doğru fırladı. Kurtlar da koro halinde kesik havlamalarla peşine düştüler. Ve Buck da onlarla gitti, vahşi kardeşiyle omuz omuza koşarken bir yandan da kesik kesik havlıyordu.

***

Buck'ın öyküsü burada bitebilir. Yeehatların, kurtların türünde bir değişiklik olduğunu, bazılarının kafalarında ve burunlarında kahverengi lekeler ile göğüslerinin tam ortasında aşağı doğru beyaz akıtnaların bulunduğunu fark etmeleri için uzun yıllar geçmesi gerekmedi. Daha da ilgin-ci, Yeehatlar sürünün başında koşan bir Hayalet Köpekten bahsederler. Kendilerinden çok daha zeki olduğu, şiddetli kışlarda kamplarından yiyecek çaldığı, tuzaklarından avlarını aldığı, köpeklerini öldürdüğü ve en cesur avcılarına meydan okuduğu için bu Hayalet Köpekten korkarlar.

Hayır, hikâye daha da kötü devam ediyor. Kamplarına dönemeyen avcılar olur. Ve boğazları amansızca parçalanarak açılmış halde kabile üyelerince bulunan avcıların etrafındaki karın üzerindeki ayak izleri, herhangi bir kurdun ayak izinden daha büyüktür. Her güz Yeehatlar geyikleri izlerken bir vadiye asla girmezler. Ve ateşin başında söz Kötü Ruhun nasıl olup da oturmak için o vadiyi seçtiğine geldiğinde, fenalaşan kadınlar olur.

Yazları ise o vadinin, Yeehatların bilmediği bir ziyaretçisi vardır. İri, görkemli bir kürkü olan, tüm diğer kurtlara benzeyen ve hiçbir kurda benzemeyen bir kurt. Gülümseyen ormanlar ülkesinden aşarak gelip ağaçların arasındaki açıklığa iner. Etrafında uzun çimenlerin bitip üzerini yeşil bir küfün kaplayarak parlaklığını güneşten sakladığı, çürümüş geyik derisinden torbalardan gelen sarı bir akıntı, toprağın altına burada girer. Kurt, işte burada derin düşüncelere dalar ve oradan ayrılmadan uzun uzun ve kederli kederli ulur.

Ama her zaman yalnız değildir. Kurtların canlı yiyeceklerini alçak vadilere kadar takip ettiği kış gecelerindeki soluk ayışığının veya hafifçe parıldayan kuzey ışıklarının altında, arkadaşlarının önünde ve sürüsünün başında dev adımlarıyla koşarken, kocaman gırtlğından çok daha genç bir dünyaya ait bir şarkıyı, sürüsünün şarkısını söylerken görülebilir.

MODERN KLASİKLER Dizisi - 6

JACK LONDON ya da doğduğunda kendisine verilen isimle John Griffith, 12 Ocak 1876'da San Francisco'da doğdu. Çocukluğunu anne ve baba sevgisinden mahrum geçirdi. İlkokul sıralarındayken Oakland Kasabası'ndaki abonesi olduğu kütüphanede "edebi annesi" Ina Coolbirth'ü keşfetti. Yaşamı boyunca ona eşlik edecek kitap sevgisi, deniz ve tekne tutkusu bu ortamda filizlendi. İlk teknesi Razzle Dazzle'ı ilkokulu bitirdiği yıl aldı ve 15 yaşında kolay para kazanmak için teknesi ile San Francisco Körfezi'nde maceralı bir hayata atıldı. Kaçak istiridye avladı, Japonya'da fok avlayan bir gemide tayfalık yaptı, ABD'yi bir başına dolaştı. İşsizliğin ve yoksulluğun kol gezdiği yıllarda trenlerde kaçak yolculuk edip, acıktığında dilendi. Genç bedenini hızla kötüye kullanıp, hastalanmıştı. Yaşam tarzını değiştirmeye karar verip Oakland'a döndü ve liseye başladı; sınavlarını dışarıdan vererek üniversiteye girdi. Yazar olması için başından bir altın macerası geçmesi gerekiyordu.

1897'de altın aramak isteyen binlerce kişi gibi Jack London da Kanada'ya gitti ve bu yolculuk yazarlığının keşfi oldu. Bir yıl kaldığı Klondike hakkında, 1903'te yayımlanan *Vahşetin Çağrısı* ile 1906'da çıkan *Beyaz Diş* dahil üç roman ve iki cilt tutan onlarca öykü yazdı. Adını duyurmasını sağlayan kitabı, yayın hakkını 2.000 dolara sattığı *Vahşetin Çağrısı* oldu.

Sağlığı kötüleşmeye başladı ve Meksika Devrimi üzerine haber yapmak için eşiyle birlikte çıktığı yolculuktan hastalık yüzünden dönmek zorunda kaldı. 22 Kasım 1916'da geride bıraktığı 15 eseriyle, hayata gözlerini yumdu.

BÜTÜN ESERLERİ - I

11 TL